

GORENJSKI GLAS

CENA 29.000 din — LETO XLII — št. 95

Kranj, torek, 12. decembra 1989

stran 5

Odpovedi že prihajajo, predvsem manj škodljive

stran 7

Radovljica v znamenju Linharta

Čas posrednikov

Srbija je Sloveniji spet napovedala trgovinsko vojno, že tretjo, odkar tam vlada Milošević in samoumevno je, da je ostrejša kot prvi dve. Prve odpovedi, tudi pisne, ne le telefonske, že prihajajo, mnoge so opremljene s političnimi obtožbami in "dobrohotnimi" nasveti, kar v poslovni svet ne sodi in pravi poslovneži se le grenko nasmehnejo in si mislijo svoje.

Po svoje bodo seveda ukrepali, tudi v Srbiji, zaznati je moč, da se tudi tam znani del podjetij upira trgovinski vojni, bolj po tiho kot na glas, da bi prvi vihar minil. Zrtvovani bodo zlasti širokopotrošni izdelki, ki jih poslovni svet lažje pogreša, potrošniki pa težje, prve dni po blokadi so dobesedno spraznili slovenske prodajalne po Srbiji, zlasti Iskrine. Usahnili bodo nedvomno tudi poslovni stiki, ki so bili že zdaj na pol mrtvi, zlasti zaradi pomanjkanja denarja v srbskih podjetjih, ki menda gorenjskim dolgujejo že med tisoč do tisoč petsto milijard dinarjev. Ostale pa bodo vezi, ki bi jih bilo na hitro preveč boleče pretrgati, zlasti sestavine, oprema in surovine, brez katerih bi se

ustavile tovarne na obeh straneh. Vsaj po prvih znakih sodeč, je moč napovedati, da bo zlasti tovrstno blago ubralo nove poslovne poti, na pomoč bodo priskočili posredniki. Zanje so s srbsko-slovensko trgovinsko vojno napočili dobri časi, teritorialno pa bo nemara najbolj mikavno Sarajevo.

Čas posrednikov je že po svoji naravi prehodni, vprašanje, kaj se bo iz spora izcimilo, je seveda izrazito politično špekulativne narave, glede na aktualno dogajanje v Vzhodni Evropi pa je možno tako rekoč vse in to tudi zelo hitro. Gromovniška politika, ki se tako boleče vpleta v gospodarstvo, sicer doživlja vse več porazov, toda človek nikoli ne ve... Sicer pa, kaj ni Srbija z gospodarsko blokado, ki je po svoji naravi meddržavno dejanje, v bistvu priznala slovensko suverenost in nemara s poudarjanjem svoje gospodarske samozadostnosti skuša uveljaviti svojo, kar politično lahko preberemo kot izstop iz Jugoslavije.

M. Volčjak

Srbska gospodarska blokada bo prizadela predvsem slovenske tekstilne, čevljarke in druge tovarne, ki izdelujejo izdelke za široko potrošnjo, kar je navsezadnje nova voda na mlinu prenove slovenske industrije. Foto: F. Perdan

Reorganizacija Iskre Kibernetike

V Kibernetiki devet podjetij

Kranj, 8. decembra - Delavci Iskre Kibernetike so se 7. decembra 75,7 odstotno odločili za preoblikovanje v devet podjetij, družb z omejeno odgovornostjo, ki bodo povezana v sestavljeno podjetje Kibernetika, ta pa v delniško družbo Iskra.

Iskra Kibernetika bo tako v novo leto stopila kot sestavljeno podjetje, v kate-rega bo povezanih devet podjetij, družb z omejeno odgovornostjo: Tovarna Vega Ljubljana, Tovarna števcev, Tovarna mehanizmov Lipnica, Tovarna stikal, Orodjarna, Inženiring, Vzdrževanje, Tovarna sestavnih delov in Skupne strokovne dejavnosti. Pogodba, ki so jo delavci 72,75 odstotno sprejeli, statute novih podjetij pa 72,7 odstotno, vsebuje vse pomembnejše zahteve dosedanjih tozdov, pomembnejšo spremembo pa bodo doživele sedanje skupne dejavnosti, saj bodo Delovna skupnost, Razvojno-tehnološki center in Delavska restavracija združeni v podjetje Skupne strokovne dejavnosti, ki bo opravljalo skupne naloge.

Nova podjetja bodo povezana v sestavljeno podjetje Iskra Kibernetika, ki bo povezano v delniško družbo Iskra, v katero naj bi se reorganiziral sozd Iskra.

Slovenska skupščina obsodila bojkot in obtožbe iz Srbije

Tarča Slovenija, žrtev Jugoslavija

Ljubljana, 11. decembra - Naš odgovor na ekonomsko agresijo ne more biti maščevanje s povračilnimi ukrepi. Ekonomsko blokada ne more ostati samo v okvirih Slovenije in Jugoslavije, ampak je napad na Jugoslavijo, je v govoru delegatov slovenske skupščine dejal predsednik slovenskega predsedstva Janez Stanovnik. Predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj pa je dejal, da izvršni svet ni za povračilne ukrepe, vendar ne za vsako ceno. Če se blokadi ne bo takoj uprla vsa Jugoslavija, bomo prisiljeni z vsemi sredstvi zaščititi svoje interese. V izvršnem svetu smo na to pripravljeni, je dejal Šinigoj.

Delegati na današnjem izrednem zasedanju so dobili na mizo med drugim tudi kopije govora Slobodana Miloševića na seji srbske skupščine 5. decembra, v katerem preberemo tudi stavke, da je suverena republika Slovenija samo "slovenski deo jugoslovanske države" in da bo bojkot Slovenije veljal, "sve dok snage konzervativizma, agresije in nasilništva ne ustupe mesto demokratskom, miroljubivom in bratskom u slovenačkoj politici."

Predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik je v govoru delegatom med drugim dejal: napetost traja že dlje, v bistvu pa gre velike razlike v pogledih na premagovanje krize in na prihodnjo gospodarsko in politično ureditev Jugoslavije; v tem primeru ne gre za prepričanje dveh republik, kot mislijo mnogi in zavzemajo kritično distanco tudi do Slovenije, da bi ostali nepristranski, vendar bistvo problema ni Srbija proti Sloveniji, ampak Srbija proti avnojski Jugoslaviji; Srbi na slovenskih tleh niso bili nikdar ogroženi, zato je nevarna politika neteti sovraštvo med narodoma, ker je obema potrebna svobodna skupnost, srbskim ljudem pa lahko zagotovimo, da bo slovenski narod, dokler bo deležen enakega razumevanja in

pravic od vseh drugih subjektov naše federacije, zagovarjal in branil iste pravice tudi zanje; slovenska skupščina naj se opredeli do dogodkov, kot se je do prepovedi mitinga, opredeli naj se do poskusov ločevanja vodstva in ljudstva, zaščititi naj avtoriteto dr. Janeza Drnovška, ki je dobil mandat v tej skupščini, prav tako pa naj pove, pod kakšnimi minimalnimi pogoji je našo skupno domovino še mogoče ohraniti. Predsednik izvršnega sveta Dušan

Šinigoj je zavrnil podtikanja, da je Slovenija zaprla meje, saj je med 30. novembrom in 2. decembrom v Sloveniji prestopilo državne meje 37.000 potnikov iz drugih republik (drugje niso mogli kot prek Slovenije). Meje bodo še naprej odprte, v Jugoslavijo in v svet. Prekinitev stikov s Slovenijo je protistavno (251. člen - spodkopavanje enotnega trga), to je kršitev obligacijskih norm, zato je nerazumljivo, da državno predsedstvo in ZIS tega nista jasno povedala. Blokada je zasnovana tako, da bi oslabilo slovensko gospodarstvo, selektivnost pa je večja tam, kjer je nevarnost za slabitev srbskega. Še naprej bomo delovali skladno z zakonom in pristojnostmi, brez posebnih kriznih štabov, je dejal Dušan Šinigoj.

J. Košnjek

Delegati so rekli:

Marko Bule je dejal, da je blokada neustavna in protizakonita in da je slovenska zbornica za zdaj zvedela za 80 prekinitev sodelovanja, predvsem med trgovino, škoda pa bo imela vsa država, saj bo menjava za okrog 20 odstotkov manjša. Skupščini je predlagal, da blokado oceni kot neustavno, da naj se do blokade jasno opredelita predsedstvo države in ZIS, da je zbornica Slovenije pripravljena na iskanje razumne rešitve, če pa ne bo ukrepov države v desetih dneh, mora Slovenija zaščititi svoje interese s samopomočjo in reciprociteto. Vika Potočnik, delegatka zveznega zbora je očitala izrednost seje, ki bi morala biti redna. Menila je, da je Slovenija ranljiva, zato se mora zaščititi, spraevala pa se je, ali je smiselno na vse očitke sploh odgovarjati. Srbija je grdo udejanila konfederacijo z negiranjem avnojske federacije, skupščini in slovenski vladi pa je predlagala ukrepe za gospodarsko suverenost, sklad z podjetja, ki bodo z blokado prizadeta, nacionalno valuto, uveljavitev zahodnih standardov, prispevek za federacijo samo v obliki kotizacije ter konec strahu pred bogatjem. Vlado Klemenčič je menil, da gre za odločitev med sodobno, demokratično državo ali staro balkansko tvorbo s hegemonijo enega naroda.

Linhartovi jubileji

Več kot obletnica modernega teatra

Radovljica - Tako kot se za rojstno mesto prvega slovenskega dramatika spodobi, so se v Radovljici z decembrom začele odvijati prireditve znamenitemu rojaku na čast. Prireditve v radovljiški kinodvorani, Linhartova proslava s podelitvijo priznanj, današnja otvoritev razstave v knjižnici - so le začetek široko zastavljenega programa praznovanj.

Zakaj toliko pozornosti Linhartu? Pravzaprav Slovenci s tem praznujemo dvestoletnico modernega slovenskega teatra. Ob tem pa, kot je dejal na Linhartovi proslavi v petek zvečer na soli A. T. Linhart v Radovljici dr. Matjaž Kmecl, mislimo še na vse drugo, kar je s svojim velikim talentom in dejavnostjo Linhart počel - na 25 in več šol, ki jih je ustanovil tudi po Gorenjskem, na utemeljitev slovenske nacionalne biblioteke, na njegovo zgodovino-pisje. Z vsem tem je Linhart po svojih najboljših močeh gradil temelje slovenski suverenosti, takrat predvsem kulturni.

"Skoraj samoumevno in brez hrupnega zagotavljanja se je počutil del Evrope, vendar s slovensko izvornostjo," je dejal o prvem dramatiku dr. Kmecl in nadaljeval: "Naša Evropa so bila zmeraj samoumevna dejanja v Evropi kot širši domovini. V takšni samoumevnosti moramo vztrajati in iz nje nas, če se ne bomo ustrašili sami sebe, ne more iztrebiti nobena, še tako arogantna in banalnocična procesija ali shod novodobnih križarjev z njihovimi očitnimi ali skritimi voditelji vred. Tudi če nas za kakšen čas na videz povozijo. Ta moč je v nas preveč avtentična in pregloboko zakoreninjena. Na to mislimo, če je tudi videti vse še tako brezupno, pokvarjeno in črno."

L. M. Foto: Gorazd Šinik

30. Novoletni sejem

Kranj, 11. decembra - V Kranju se bo v petek začela tradicionalna sejemska prireditev ob koncu leta - 30. Novoletni sejem, ki bo trajal do vključno petka, 22. decembra. Prireditelji prireditve, ki je med najstarejšimi tovrstnimi v Sloveniji, obljublajo bogato in raznovrstno izbiro pohištva, bele tehnike, akustike, konfekcije, blaga, kozmetike; pa tudi kmetijske mehanizacije, orodij in gradbenega materiala. Napovedujejo tudi privlačne sejemske popuste in ugodne nakupe zaradi razprodaj in še posebno pestro izbiro izdelkov zasebnikov. Na sejmju boste lahko naročili tudi darila.

A. Ž.

POPUSTI!
TRADICIONALNI PRODAJNI SEJEM
30. NOVOLETNI SEJEM
KRANJ, 15. - 22. 12. 89
UGODNI NAKUPI!
KREDITI!

- kmetijska mehanizacija
RAZPRODAJE!
 - konfekcija, blago, kozmetika
 - pohištvo, bela tehnika, akustika, gradbeni material
 - nakupi za dedka Mraza - darila za otroke in odrasle

64 zasebnih podjetij

Kranj, 8. decembra - Do konca oktobra je bilo na Gorenjskem ustanovljenih 64 zasebnih podjetij, več kot polovica v Kranju, na Jesenicah nobeno.

Od 64 gorenjskih zasebnih podjetij jih je bilo kar 40 ustanovljenih v Kranju, 15 v Radovljici, osem v Škofji Loki in eno v Trzinu, več kot polovica se jih ukvarja s finančnimi, tehničnimi in poslovnimi storitvami, petina pa s trgovino. Po neuradnih podatkih pa je bilo novembra na Gorenjskem ustanovljenih 30 do 40 novih zasebnih podjetij oziroma družb z omejeno odgovornostjo.

MIHA NAGLIČ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Evropa po Malti

Prebiram orumenete liste in naletim na besede, s katerimi je nekoč Victor Hugo označil devetnajsto stoletje kot stoletje razdeljenosti: »Različni jeziki, razumi, kodeksi, države; slovanski Adam se je boril proti germanskemu; drugačen človeški rod v Franciji, drugačen v Ameriki, drugačen v Londonu, drugačen v Rimu; zakon enega naroda je bil drugemu zločin; kralji so bili stolpi, bogovi obzidja; ni bilo možnosti premagati toliko temnih ovir.« Dvajseto stoletje pa je naslikal kot »polno nebo«; »mir, slava! nič več orožja; prenovljeni človek poleti proti nebu in vrže vrečo starega, plazečega se Adama od sebe.« Resničnost svojega stoletja je torej opisal zelo slikovito, v videnju prihodnjega pa se je ušel. Devetnajsto stoletje se je zavleklo daleč v dvajseto; stare delitve in nepravilni računi so povzročili dve veliki vojni in nato še dolgo trajajočo napetost med evropskim vzhodom in zahodom.

Zdaj je končno napočil čas, ko je »logika« včeršnjega sveta omagala in se bo naše stoletje vendarle dopolnilo kot novo in drugačno, kot dostojen sklep drugega tisočletja nove zgodovine človeštva. V mislih imam dogajanja, ki se v zadnjem času odvijajo pred našimi očmi: na eni strani pospešeno nastajanje ES, na drugi spektakularne spremembe na evropskem vzhodu. Evropa po Malti se je pred tednom sklenila na Malti, kjer sta se sestala »velika dva«, da bi tudi neformalno in v človeško prijaznem ozračju potrdila to dejstvo.

V naših krajih prenavo Evrope doživljamo z grenkim priokusom. Še vedno smo namreč prisiljeni živeti v rezervatu včerajšnje Evrope, kjer je vendarle prav zdaj sila neprijazna. Upamo, da se kmalu izboljša in da se Evropa zaveda, koliko lahko k temu pripomore. RAJ je namreč območje, po sredi katerega je dve tisočletji potekala temeljna evropska ločnica; med vzhodnim in zahodnim rimskim cesarstvom, med katoličanstvom in pravoslavljem, med krščanstvom in mohamedanstvom, med kapitalizmom in socializmom... in prepričani smo, da so vsa zaostala nesoglasja posledica teh stoletja nastajajočih razlik. Evropa nas je ločila in ona nam lahko pomaga, da se spet sporazumemo ali - če drugače ne gre - vsaj v miru razidemo.

Malte, ki leži prav sredi Sredozemlja in je bila sama ena nevrhalgičnih točk križanja evropskega vzhoda in zahoda, sta prva državnik sveta pohitela »poročati« vsak v svoj tabor, eden v Bruslju, drugi v Moskvi. Temeljni evropski formaciji, vzhodna in zahodna, torej ostajata tudi po Malti, posebno v vojaškem oziru, da bi omogočili miren prehod v »skupni evropski dom«. Ta pa gotovo ne bo nastal čez noč, temveč z dolgotrajnim spletnjem novih vezi na gospodarskem, političnem in kulturnem polju.

Na večerni strani naše celine se z velikimi koraki nadaljuje integracija v ES, katere voditelji so se ob koncu minulega tedna srečali v Strasbourgu na »sestanku desetletja«. Ti so že tako daleč, da razpravljajo o evropski monetarni uniji, o vključitvi vseh valut članic v evropski denarni sistem, osredotočen v skupni banki in v zamisli o skupni evrovaluti. Na dnevnem redu je tudi socialna lista o delavskih pravicah v Evropi 92. Za njo stoji francoski predsednik F. Mitterand, star socialist, ki je tudi sicer protagonist evropskega povezovanja. Nasprotuje mu M. Thatcher, ki očitno ne bo dopustila, da bi se tradicionalistična VB prehitro vtopila v evropskem loncu. In potem je tu še H. Kohl, ki v valutnem oziru ne okleva, saj je DEM že zdaj sidro, na katero so privezane druge valute. Ozira se proti evropskemu vzhodu, v prostor, ki ga zapušča SZ in v katerem se dogaja finlandizacija s perspektivo avstrifkacije. Še najbolj pa se muči z vprašanjem, kako uskladiti nemško povezovanje v ES z možnostjo ponovne združitve obeh Nemčij - čeprav sta mu velika dva že dala vedeti, naj s tem ne računa.

Velika Nemčija je namreč Evropi ta čas ravno tako nepotrebna in nevarna, kot je Jugoslaviji »velika« Srbija. Kar je bilo, je bilo, zdaj gre za to, kako spletati nove vezi med tistim, kar že je.

GORENJSKI GLAS
več kot čezopis

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljce Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Naročnina za IV tromesečje 370.000 din

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovec** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotač** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl Zebir** (socialna politika, Trzič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Drakster** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Volžič** (lektoriranje).

Nastov uredništva in uprave: **Kranj, Moše Pijadeja 1** — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Z alternativne scene

Gorenjski DEMOS?

Pred kratkim smo ugotavljali, kakšni vse so možni vzroki, da Gorenjska v primerjavi z ostalo Slovenijo tako pozno prihaja do opozicije vladajoči politiki. Danes lahko predvsem na osnovi dogodkov preteklega tedna hipotetiziramo naprej. Čeprav navzven zaenkrat še ni vidnih bistvenih rezultatov, znotraj občin poteka strnjevanje opozicijskih vrst oziroma njihovo formalno organiziranje. Pri tem moramo vedeti, da so po naših informacijah po tej plati prišli najdlje v Škofji Loki (demokrati, kmetje, krščanski demokrati in zeleni), v Kranju smo tik pred uradno ustanovitvijo tako demokratov kot socialističnih demokratov, kjer bo začasno delovala tudi regijska koordinacija SDZS, vedno glasnejši pa so tudi krščanski demokrati, ki jim je pred časom spodletela ustanovitev. V Radovljici se zaenkrat govori samo o iniciativi krščanskih demokratov, na Jesenicah se poskušajo zbrati Zeleni (tudi koordinacija na regijski ravni, Trzič pa menda še vedno spi).

Povsod gre praktično, kljub formalnemu statusu, za prve korake, kajti vse preveč je očitno, da so pripadniki opozicije sicer približno enotni v strateških ciljih, da pa jim praviloma zmanjka moči za konkretizacijo posameznih idej. Seveda je potrebno osvetliti tudi drugo plat, ki ne sodi samo v popolno pomanjkanje in neizkušenost pri nas s političnim pluralizmom, pač pa tudi v neposredno problematiko, ki nastaja ob novih zvezah znotraj občin. Če namreč na ravni republike poteka dogovor okrog financiranja, obnašanja javnih medijev...lahko mirno ugotovimo, da so razmere v nižjih družbeno-političnih skupnostih, kot se temu še vedno uradno reče, še toliko slabše.

Zaenkrat torej po vsej verjetnosti z izjemo pretoka informacij ni pričakovati tesnejših stikov med posameznimi opozicijskimi političnimi grupacijami v domači regiji, res pa je tudi, da bo potrebno še marsikaj narediti, če se bo hotelo parirati sedanji politični oblasti, še toliko bolj, ker ta, tudi na Gorenjskem, očitno dobro izkorišča privilegirani položaj. Jasno pa je, da bo to, vsaj v tolikšni meri, možno samo dotedaj, ko si opozicija vsaj zasloni uredi lastne vrste in začne tehtneje nastopati navzven, kajti neresenih komunalnih vprašanj zanestljivo še nekaj časa ne bo zmanjkalo.

Vine Bešter

Škofjeloška opozicija

Proti komunistom

Pred dobrim tednom dni se je (po nedeljski maši) v Škofji Loki na občinski ravni tudi uradno konstituirala, po vzoru DEMOS-a (Demokratične opozicije Slovenije), alternativna politična koalicija, v katero so pristopili poleg članov Slovenske demokratične zveze, Kmečke zveze tudi krščanski socialisti in Zeleni Slovenije.

Na sestanku, ki ga je pretekli četrtek vodila Alenka P. Lauko pa so se v eni osrednjih točk predvsem dotaknili oblikovanja smernice konkretnega programa delovanja in (ne)možnega sodelovanja z uradno občinsko politično strukturo. Med idejami za nove akcije omenimo predavanja na različne teme iz človekovega vsakdana. V razpravi, ki pa se je dotikala uradne občinske politike, pa je bilo, verjetno zaradi prisotnosti njihovega predstavnika, največ govora o sodelovanju s SZDL.

Po oceni Laukove bo opozicija na spomladanskih volitvah nastopila predvsem proti ZK (katere podaljšana roka je tudi OK ZSMS) in hkrati volilcem kot eno glavnih orožij ponudila spremembo političnega sistema.

V. B.

Odlikovanji Tržičani

Trzič, novembra - Ob letošnjem prazniku republike so bili z visokimi državnimi odlikovanji Predsedstva SFRJ odlikovani štirje zaslužni tržiški občani: **Janez Bergant**, **Lado Srečnik**, **Rudi Žagar** in **Franc Erlah**.

Janez Bergant je bil odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo; Tržičani so ga za to visoko odlikovanje predlagali zaradi njegovega prizadevanja za ohranjanje čistega okolja, za delo v planinskem društvu, za opravljanje številnih pomembnih funkcij v družbenopolitičnem življenju Trziča.

Lado Srečnik je bil odlikovan z Redom dela s srebrnim vencem za svoje dolgoletno družbenopolitično delo, posebej v sindikatu ter uspešno delo na področju komunalne dejavnosti v Trziču.

Rudi Žagar je bil odlikovan z Redom dela s srebrnim vencem za življenjsko delo; Tržičani ga poznajo kot človeka, ki kot dolgoletni poslovodja v

Mercatorjevi blagovnici v Trziču skrbi za vzgojo mladih prodajalcev, vedno pa najde tudi čas za družbenopolitično delo; posebej se je prizadeval za dobro delo skupnosti socialnega varstva in skrbstva v Trziču, zbor združenega dela, komiteja za SLO in drugod.

Franc Erlah je Predsedstvo SFRJ odlikovalo z Medaljo dela za njegove zasluge pri delu. **Franc Erlah** je poslovodja tržiške Preskrbe, kjer dosega lepe uspehe pri delu z mladimi kot inštruktor delovne prakse in mentor pripravnikov ob nastopu prve zaposlitve. Vsa leta je tudi aktiven družbenopolitični delavec, zlasti v osnovni organizaciji sindikata in v zboru združenega dela.

D. Dolenc

Pismo CK ZKJ, CK ZK Srbije in Slovenije

Trzič, 7. decembra - Delegati predkongresne seje OK ZKS Trzič so poslali sklepno izjavo CK ZKJ, CK ZK Srbije in CK ZK Slovenije, v kateri ogorčeni in zgroženi nad reakcijami v SR Srbiji v zvezi z neizvedenim »mitingom resnice« ostro protestirajo in zavračajo žaljivke, laži, podkrižanja ter diskvalifikacije, s katerimi oblastni in politični organi v SR Srbiji poskušajo obračunati z vodstvom SR Slovenije, posebej z Zvezo komunistov Slovenije in njenim vodstvom.

Tržiški komunisti in občani podpirajo ukrepe, s katerimi je bil preprečen miting v Ljubljani, saj miting ničesar ne rešujejo, temveč le poglobljajo mednacionalne spore. Slovensko politično vodstvo je s tem dokazalo, da je sposobno in trdno odločeno zavarovati suverenost republike in demokratične procese v SR Sloveniji.

Tega prepričanja in podpore poudarjajo tržiški komunisti, ne bodo spreminjali tudi ob grožnjah o prekinitvi vsakršnega sodelovanja med obema republikama, še manj pa ob neutemeljenih in absurdnih trditvah in zahtevah predsednika predsedstva SR Srbije, tov. Slobodana Miloševića. Ne dovolijo tudi primitivnih in nizkotnih diskvalifikacij slovenskih politikov, dr. Janeza Drnovška, Milana Kučana in Janeza Kocjančiča. O primernosti kandidature tovariša Kučana bodo presojali edinole komunisti v Sloveniji.

D. Dolenc

Ekološka večtirnost

Gibanje ali stranka?

Radovljica, 8. decembra - Svet za varstvo okolja, ki deluje pri občinski konferenci SZDL Radovljica, kljub agilnemu predsedniku ne zaživi in je pogosto na robu sklepčnosti, ker je sestavljen po (preživetem) delegatskem načelu, namesto tako, da bi bili v njem tisti, ki jih ekološka problematika najbolj zanima; za nameček pa ga nekateri v občini ne jemljejo resno in mu celo odrekajo pravico, da se »vtika« v velike probleme. Društvo za varstvo okolja Radovljica, ki je nekaj prejel celozvezno priznanje, je že dalj časa nedelavno in tudi poskus, da bi ga oživel, je propadel, ker so (kot piše v poročilu predsednika občinske konference SZDL za minulo enoletno obdobje) eminentne osebe onemogočile delo sklicanega občnega zbora. Blejska komisija za varstvo okolja je po zapletu zaradi nadstrešnic in še nekaterih drugih prostorskih posegov v razsulu. Občinska konferenca ZSMS Radovljica je novembra sicer ustanovila ekološko skupino, ki želi v sodelovanju s strokovnimi ustanovami vplivati na reševanje ekoloških problemov v občini (Blejsko in Bohinjsko jezero, onesnažene vode Pokljuke in Mežakle, potoka Zgoša in Mišca, kamnolomi...), vendar za zdaj tudi njej ni povsem jasno, kako bi delovala.

Je v občini, ki sodi med ekološko najbolj občutljive v Sloveniji, drobljenje moči in vplivnosti smiselno? Ali ni večtirnost, ko razni sveti, komisije, društva in skupine ne vedo za dejavnosti in akcije drug drugega, le voda na mlin strokovnim in upravnim organom, da lažje, brez presojanja kritične in ekološko osveščene javnosti, načrtujejo prostorske posege in teptajo naravovarstvena načela? In nenazadnje - ali ni v razmerah političnega pluralizma najboljšje zdravilo zoper neučinkovito večtirnost gibanje ali stranka »zelenih«, ki bi se z jasnim programom in strnjnimi močmi prizadevala za čimvečji vpliv v parlamentu, s tem pa tudi za vpliv pri prostorskem načrtovanju in reševanju ekoloških problemov? V radovljiški občini, kjer je že precej omajano zaupanje v pravilnost prostorskega urejanja in učinkovitost reševanja ekoloških problemov, takšno gibanje ali stranka zanesljivo ne bi ostala brez vpliva.

C. Zaplotnik

OK ZSMS Radovljica

Volilni program

Nobena noč ni tako dolga, da ne bi dočakali jutra, ilustrativno pravijo člani radovljiške ZSMS, ki je prva izmed gorenjskih ZSMS predstavila temeljna načela volilnega programa.

Gre pravzaprav za dve tipkani strani zapisanih misli, ki so razporejene v tri sklope - vsak naj živi in se razvija od svojega dela, gospodarsko razvita in ekološko čista občina ter za demokracijo in pravno državo. Najboljši sistem za vse čase in vse svetove, ki s(m)o ga gradili od osvoboditve sem, je preživet, zapitek bodo plačevali generacije, ki pri tem niso sodelovale in tiste, ki so sodelovale zgolj kot sopotnik, opozarjajoč na nevarnost enoumnega in brezumnega ravnanja oblastnih močgocetev, ki še do danes niso spoznali, da je nujno oblastovati drugače, so zapisali v uvodni misli svojega volilnega programa člani radovljiške ZSMS.

Sicer pa so navedli tudi nekaj, večinoma splošnih stališč med drugimi - zapreti finančne pipe za odliv akumulacije v druge dele države; razvoj visokogorskih kmetij; za pravno državo, v kateri se bo državljan lahko pred politiko zatekel na sodišče, ne pa da so sodišča člen v političnih igrah.

V. B.

Pismo centralnemu komiteju ZKJ

V zvezi z aktualnimi družbenopolitičnimi dogodki so komunisti na predkongresni seji občinske konference ZKS Škofja Loka 7. decembra sprejeli naslednjo izjavo:

»Obsojamo hude obtožbe predsedstva CK ZK Srbije na račun SR Slovenije in grobo osebno diskvalifikacijo Milana Kučana na kot enega najustvarjalnejših snovalcev demokratičnih procesov v SR Sloveniji ter Janeza Kocjančiča, ki v svojih nastopih na sejah CK ZK Jugoslavije ne ovinkari in odločno brani slovensko suverenost in politiko.

OD CK ZK Jugoslavije zahtevamo, da prepreči sedanjo in nadaljnjo historijo, ki jo sproža predsedstvo CK ZK Srbije, predsedstvo RK SZDL Srbije in predsednik predsedstva SR Srbije Slobodan Milošević proti SR Sloveniji. Ne priznavamo vseobsegajočega nadzora, ene same resnice, avtoritarnosti in nestrpnosti, ideološke monolitnosti ter centralistične, unitaristične države, ki naj bi odpravila enakopravnost narodov in narodnosti.

Komunisti v Škofji Loki smo razočarani nad nemočjo, ki jo izpričuje CK ZK Jugoslavije ob zadnjih dogodkih. Zaradi tega niso redke izjave članov, da izstopajo iz take organizacije, ki dovoli, da napadalna srbska politika z žaljivkami in raznimi drugimi nemogočimi izrazi napada suverenost SR Slovenije, njeno politično vodstvo in žali dostojanstvo prebivalcev SR Slovenije. CK ZK Jugoslavije se mora zavzeti odgovornosti do članstva in organizacije same. Ne more nemo opazovati osipa članstva, ki iz ZK Jugoslavije v zadnjem času izstopa predvsem zaradi nemoči CK ZK Jugoslavije in njegovega predsedstva.

Komunisti na predkongresni konferenci zaradi tega predlagamo, da se pri spremembi Statuta ZK Slovenije sprejme vsa večja zahteva članstva, da se dopusti možnost včlanjevanja samo v ZK Slovenije. Članstvo v ZK Jugoslavije pa naj bo prostovoljno.

Predkongresna seja jeseniških komunistov

Izredni kongres ZKJ ne sme biti žrtev nesoglasij v Jugoslaviji

Jesenice, 7. decembra - Evropa zdaj, programski dokument Zveze komunistov Slovenije, naj bi bila osnovna točka dnevnega reda na četrtkovni razširjeni seji občinskega komiteja ZKS Jesenice. Žal so trenutne razmere v Jugoslaviji presegle namen razprave in je velika večina razpravljalcev v skoraj triurni razpravi vse preveč opozarjala na trenutne razmere v Jugoslaviji, premalo pa je bilo razmišljanj o dokumentu Evropa zdaj. Stališče enega od razpravljalcev je bilo, da ne bi bilo smotno, da bi se tudi slovenski kongres Zveze komunistov spustil v analizo trenutnih problemov, ker je namen kongresa bistveno več - začrtati smer razvoja in delovanja organizacije slovenskih komunistov v prihodnje. Ta smer pa je v demokratičnosti, odprtosti in v Evropo, v socializmu po meri človeka. Še slabše in brez smisla pa bi se bilo sestajati na izrednem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, na katerem bi si dopovedovali stvari, ki so bile že povedane.

Se največ razprave o ponujenih rešitvah iz dokumenta Evropa zdaj je bilo naravnanih na trenutna razpravljalca, katero v prehodnem obdobju, ki je pred nami, po mnenju enega od razpravljalcev ni pravih rešitev.

Zato se poraja upravičena bojazn, da bomo družbeno lastnino razprodali in bo prešla v zasebne roke. Ob tem pa ne gre prezreti dejstva, da je bila družbena lastnina dolga leta garant za socialno varnost delavcev, te garancije pa po odlivi družbene lastnine v privatne roke ne bo več.

Veliko več poudarkov v razpravi pa je bilo naravnanih na trenutna jugoslovanska nesoglasja, katerih razrešitev - takšna ali drugačna - bo dolgoročno vsekakor vplivala na programsko usmeritev Zveze komunistov Slovenije. Iz razprave je bilo čutiti bojazn, da bodo slovenski delegati z našim vidanjem razvoja jugoslovanske družbe na izrednem kongresu ZKJ ostali osamljeni in bo potrebno začeti iskati kompromise. In ravno ob kompromisih se je razprava še bolj izostrila na spore in zaostrene razmere med Slovenijo in Srbijo. Po mnenju Francija Divca, soavtorja programskega dokumenta Evropa zdaj, je čas za kompromise minil. Zato je pričakovanje rešitve v kompromisu iluzija in so tisti, ki želijo spraviti

sprte smeri, iluzionisti. Vemo, kje smo, kaj nas čaka in čas ne bo prinesel več novih dejstev. Zato tudi obstaja velika nevarnost, da bo slovenska delegacija na zveznem kongresu osamljena. V tem primeru bo potrebno še enkrat opozoriti, da bo to pomenilo množično zapuščanje Zveze komunistov Slovenije, organizacija brez članov pa vsekakor ne sme in ne more biti v interesu Zveze komunistov.

Sploh pa je bilo ob omenjanju kompromisa več odzivov, da so meje kompromisa zahtevane v slovenski ustavi, in da se lahko dogovarjamo samo do asimetrične federacije in, če s tem ne uspeva, o konfederaciji, nikakor pa ne more in ne sme biti kompromis za usmeritvijo o povezoivanju z Evropo.

Ob tem je bilo slišati tudi mnenja, da bi morala v tem primeru Zveza komunistov Slovenije izstopiti iz Zveze komunistov Jugoslavije. Na izrednem republiškem kongresu bi bilo v takem primeru potrebno začrtati nadaljnjo usmeritev delovanja organizacije, ki bi se morala preimnovati. Program Zveze komunistov Slovenije je eden naših redkih dokumentov in usmeritev, ki ima realne osnove, da potegne Slovenijo iz krize in jo poveže z Evropo, in bo zato potrebno ne glede na jugoslovanske razmere, to idejo

dograjevati in uresničiti s kadri slovenske Zveze komunistov, seveda, če bodo dobili na spomladanskih volitvah potrebno podporo ljudi.

Drug problem, kateremu so na seji posvetili precej časa, so volitve. Eden od zaključkov se je bil tudi sklep, mora Zveza komunistov Slovenije za volitve pripraviti konkretne, vsakomur razumljive in življenjski program, kako si zamišlja izhod iz krize in organiziranost naše družbe in za kaj se bo borila v prihodnje. V volitve bo morala ZKS vložiti vsa materialna sredstva organizacije pa tudi vse najboljše kadre. Razmere v Sloveniji so trenutno takšne, da imamo vrsto zvez in organizacij, ki se bodo pojavile s svojimi kandidati na volitvah. Vendar so te organizacije brez ovrednotenih in trdnih programov. Njihov način dela je oprekanje vsemu in vsakomur, ne dajejo pa svojih rešitev in predlogov. In če Sloveni spomladi ne bomo sprevideli tega načina delovanja in pridobivanja članstva, ki je trenutno še kar uspešen, se lahko zgodi, da bomo imeli po volitvah demokratično izvoljen parlament, katerega poslanci pa bodo brez konkretnih in v življenju uresničljivih zamisli o nadaljnjem razvoju slovenske družbe.

S. H.

Loški komunisti o dokumentih za 11. kongres ZKS

Pravico do članstva v ZK Slovenije!

Škofja Loka, 11. decembra - V četrtek so se v Škofji Loki zbrali na odprti predkongresni seji občinske konference ZKS številni komunisti pa tudi nekateri nekomunisti, ki so najbolj razgoreto razpravljali o programu ZKS za evropsko kakovost življenja, vsebinski novega statuta in žgočih dogajanjih v Jugoslaviji. Bolj kot uvodna predstavitev programa Vide Tomlje, ki je med drugim dejala, da je prva "opcija" Zveze komunistov Slovenije politični pluralizem, druga pa boj za federacijo, so za vsebinsko obogatitev smeri bodočega dela komunistov pomembna stališča škofjeloške "baze".

Sekretar predsedstva občinskega komiteja Franc Benedik je v kratko oceno strnil pripombe na kongresne dokumente iz osnovnih organizacij. Večina članov podpira nov program, ki je napreden, napisan kratko in razumljivo, v katerem so vidna prizadevanja za demokratično. Bolj kot v starih časih pa se bo treba zavzemati za uresničitev programa. V zvezi s tem škofjeloški komunisti sprašujejo, kako bodo slovenski program sprejeli druge v Jugoslaviji in kako ga bo mogoče vključiti v program ZKJ. Izpostavljajo tudi vprašanje eventualnega nadaljnje članstva v ZKJ in pravico do članstva v ZKS, zlasti še zaradi življenjskih padov predsedstva srbskega cekaja na slovenska kandidata za zvezni ceka Janeza Kocjančiča in Milana Kučana.

nekaj predlogov že na nedavni programski volilni konferenci. Med drugim naj bi se na kongresu opredelili do lastne preteklosti, simbolov zveze komunistov ter umika zveze komunistov iz JLA.

Lado Abina iz osnovne organizacije Godešič je dejal, da v programu manjka usmeritev, kako pridobiti sveže, mlade ljudi za njegovo uresničitev, poudaril, da se bo namesto za člane poslej treba potegovati za volilce. V programu je izpuščena tudi krajevna skupnost, kjer člani največ uresničujejo svoje interese. Napad na Kučana in Kocjančiča je napad na vse člane. V zadnjem času si tudi v Sloveniji nekateri na podoben način gradijo kapital za volitve, pa so komunisti ob tem kar tiho.

Stefan Kalamar je citiral del pisma starejšega komunističnega Lojzeta Hafnerja osnovni organizaciji Kamnitnik, v katerem pravi, da ne more biti več v isti partiji z Miloševićem in Morino. Stefan Kalamar je terjal vgraditev slovenskega programa in statuta v zvezne dokumente, sicer se lahko zgodi Poljska, množični osip članov. Nekateri komunisti namreč čakajo samo še ta kongres. Zato naj se v slovenski statut vnese možnost članstva v ZKS.

Za večjo težo področju družbenoekonomskih odnosov v programu Za evropsko kakovost življenja se je zavzel sindikalist Sandi Bartol, ki je dejal, da se bo z izboljšanjem ekonomskega položaja in socialne varnosti delavcev rešilo tudi veliko političnih konfliktov. Predlagal je tudi konkretno opredelitev komunistov

glede apetitov po dodatnih obremenitvah gospodarstva.

Blaž Kujundžič je sprožil vprašanje dvojnega članstva v družbenopolitičnih organizacijah in zvezah, posebej v zvezi komunistov in socialistični zvezi, kjer združitev ni mogoča, pravi, zaradi zveze komunistov, ki po Popitovem pismu ni razčistila znotraj sebe; pomeni, da se bo za enako idejo socializma treba boriti v dveh različnih organizacijah, pri čemer je po njegovem mnenju socialistična zveza bolj verodostojna.

O v programu predlagani domestivi jedrske bilance z ekološko in ekonomsko najkvalitetnejšo bilanco je Franc Potočnik iz RUŽV dejal, da gre zgolj za dobrikanje volilcem in da takšnega programa njegova osnovna organizacija ne more ponujati delavcem, ker bi s tem izničili vložen trud in razvoj RUŽV. Raje bodo izstopili iz zveze komunistov.

Anica Greblo: »Osnutek novega statuta Zveze komunistov Slovenije po svoji ambicioznosti zaostaja za programom. Treba ga bo spremeniti, da bomo lahko uresničevali program.«

Komunisti so za skupnega škofjeloškega in tržiškega delegata za 14. kongres ZKJ izvolili Miša Čaplaka iz Alpine. Strinjali so se tudi z imeni na kandidatnih listah za slovenski in zvezni ceka, menili pa so, da je za slovenskega predlaganih preveč poklicnih komunistov.

H. Jelovec

Predkongresna seja občinske konference ZKS Radovljica

Kaj bo prej - Evropa ali vojna?

Radovljica, 7. decembra - Delegati občinske konference ZKS Radovljica so na seji v četrtek brez razprave sprejeli dopolnjeni predlog programskih usmeritev radovljiških komunistov za naslednje konferenčno obdobje, razpravljali pa so tudi o republiškem partijskem programu Za evropsko kakovost življenja, o osnutku statuta ZKS in o kadrovski listi. Splošna ocena, ki se je oblikovala v radovljiški organizaciji ZK o programu slovenske ZK, je ta, da gre za obsežen, nenavaden, razumljiv in sprejemljiv dokument, ki pa je po naprednosti za več korakov pred predlaganim osnutkom statuta. Izmed pripomb, ki so jih dali (in sprejeli) radovljiški komunisti, velja omeniti predvsem tri: statutarna komisija ZKJ je glede na potrebne spremembe v ZK in v družbi na sploh kadrovsko prestara; volitve delavcev v centralni komite samo zato, da bi zagotovili določeno sestavo in ohranili delavsko revolucionarnost, niso sprejemljive, ampak naj bodo v komiteju tisti, ki so najboljši; Uroš Dolar pa po mnenju radovljiških komunistov ni primeren za sekretarja CK ZKS, ker bi njegova posredna vpletenost v novomeško afero negativno vplivala na ugled in delo ZK.

V radovljiški organizaciji ZK so program "Za delo in življenje" dopolnili in popravili na podlagi pripomb iz razprave na seji konference v Poljčah in predlogov, ki so jih dali komunisti in osnovne organizacije v času med konferencama. Še največ pripomb je bilo iz upravnih organov radovljiške občinske skupščine: komite, kasneje pa konferenca sta nekateri zavrnili za utemeljitivo, da jih vsebuje že program slovenske ZK, večino pa sta jih sprejela in vnesla v program občinske organizacije. O programu, ki so ga dopolnili tudi s prednostnimi nalogami (reševanje gospodarskih problemov in likvidnostnih težav, spremembe statuta občinske skupščine, nova reorganizacija občinske uprave, izvajanje programov na komunalnem področju, vztrajanje pri sklepih o avtomobilski cesti, priprave na volitve itd.), na seji konference ni bilo razprave in so ga soglasno sprejeli.

Ferdo Bem je dejal, da je ZK Slovenije lahko le enokopračen član ZK Jugoslavije, ne pa manjšina, ki bi bila preglasovana na podlagi demokratičnega centralizma. To načelo je bilo v preteklosti velikokrat zlorabljeno in birokratsko zmaličeno, zlorabljali pa so ga oblastniki za doseganje svojih ciljev. Posameznik je bil postavljen v kot, člani ZK nismo bili nič in smo lahko le hvalili in plačevali članarino. Kdor se ni strinjal s partijskim "vrhom", je dobil etiketo reakcionarja ali frakcionarja; v ZK so bili zaželeni disciplinarni, mirni in pohlevni, vsajki revolucije in verni v ZK. To je bila negativna kadrovska selekcija, ki jo je oblast po Bemovem mnenju opravičevala z zunanji in notranji sovražniki in ki nas je tudi pripeljala v sedanje krizne razmere.

Tržiški komunisti pred kongresom:

Ne smemo biti razdrobljeni

Tržič, 7. decembra 1989 - Predkongresna seja Občinske konference ZKS Tržič je ugotavljala, da sam statut zveze ni toliko revolucionaren, zato pa je toliko bolj njen program. Tudi nanj so imeli vrsto pripomb.

Jože Kocijan je pripomnil, da se ne more strinjati s programom v točki, kjer ta poudarja, da bodo komunisti proti obveznemu upokojevanju, saj vendar moramo misliti na mlade, ki bodo morali dobiti delovna mesta. Program je sicer dober, toda vprašanje je, kako ga bo moč spraviti v življenje in kaj bo, če komunisti na volitvah izgubijo.

Franc Kopač in Jože Romšak, sekretarja OO ZK v Pristavi in Podljubelju sta poudarila, da bi morale osnovne organizacije ZK obstajati le v krajevnih skupnostih, da bi jih ne drobili kot doslej, saj bodo komunisti v prihodnje morali biti še močnejši in enotnejši. Tudi če se bodo z drugimi političnimi strankami morali boriti za oblast, naj se vse začenja v krajevnih skupnostih.

Zora Šemrl, sekretarka OO ZK Bistrica, je bila v dvomih, da bi program tak, kot je predstavljen, lahko tudi uresničili.

Kot je dejal Janko Stušek, sekretar predsedstva občinskega komiteja, je bila v radovljiški občini razprava o slovenskem partijskem programu dokaj bogata. Ob splošni oceni, da je dokument sprejemljiv in dobra osnova za delo komunistov v naslednjem štiriletnem obdobju, so bile tudi pripombe. Omenimo le nekatere! Program je še premalo napreden, saj ga nekateri zadnji dogodki v Jugoslaviji že prehitujejo. V nekaterih delih je protisloven: govori o brezplačnem osnovnem šolstvu in o podaljšanju šolanja na devet let, hkrati pa ne pristaja na dodatno obremenjevanje gospodarstva (kje torej dobiti denar?). Premalo poudarja strokovnost v javnih službah in ne zajema vseh področij (zdravstva, na primer). V gospodarskem delu, ki je najboljše, ni dovolj natančno razjasnjeno razmerje med delom, kapitalom, lastnino in ideologijo. Kakšen bo po novem odnos med ZKJ in ZKS? V Radovljici menijo, da bo ZK Slovenije lahko obstajala le, če bo ZK Jugoslavija zveza (republiških in pokrajinskih) zvez. Načelo demokratičnega centralizma je nesprejemljivo že zato, ker ohranja hierarhične odnose in ne spodbuja ustvarjalnega delovanja članstva. Vprašanje o spremembi imena, simbolov in drugih "zunanjih znakov" ZK ni le formalno, ampak pomembno vsebinsko vprašanje, ugotavljajo v radovljiški organizaciji ZK, v kateri je predvsem mlajši del članstva naklonjen tvrstnim spremembam. O možnosti, da bi se v ZK po novem lahko včlanjevali tudi verni, je bilo med razpravo v radovljiški občini precej različnih mnenj, sicer pa je prevladalo stališče, da naj bo ZK odprta za vse, ki sprejemajo njen program in statut. Ker je Jugoslavija večnarodna skupnost z velikimi gospodarskimi, kulturnimi, zgodovinskimi in drugimi razlikami, so nekateri mnenja, da bi bilo treba ob

Miro Odar se je vprašal, ali je vodstvo slovenske ZK dovolj iskreno, da bo tisto, kar je zapisalo v programu, tudi uresničevalo. Zakaj se sprenevedamo, da bo pri nas kmalu Evropa, ko pa vemo, da bo kmalu vojna. Ker izraz asimetrična federacija zamegljuje vsebino, bi bilo po Odarjevem mnenju bolje, če bi partija v programu zapisala, da želi konfederacijo. Je politični pluralizem kaj drugače kot večstrankarski sistem, se je vprašal Miro Odar in v nadaljevanju razprave poudaril, da je zaupanje najšibkejša točka ZK. Največja tragedija zaupanja je v tem, da so se partijski vojvode v enem desetletju prelevile v partijske demokrate.

vseh spremembah upoštevati "jugoslovanski prag sprejemljivosti". Med pripombami, ki zadevajo obrambo in varnost države, so pomembne tri: komiteji za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito, v katerih ima glavno vlogo ZK, so v razmerah političnega pluralizma postali neživljenjski, o obo-roženih silah, se zlasti o JLA, naj več odloča skupščina, vojsko, milico in pravosodne organe pa je treba postopno depolitizirati.

Beno Smid je dejal, da naj bi statut ZKJ izdelali na podlagi statuta republiških partijskih organizacij in ne obratno. Slovenska ZK naj bi sodelovala le pri tistih akcijah v okviru ZK Jugoslavije, za katere bi se prostovoljno odločila in dogovorila. V programu bi bilo treba vključiti samo tiste naloge, ki so uresničljive; sicer pa bi morali spregovoriti tudi o vodenju in poveljevanju oboroženih sil. Po sedanjem načinu je mogoče, da se tudi teritorialna obramba obrne proti lastnemu narodu.

C. Zaplotnik

Za kongresno razpravo so škofjeloški komunisti ponudili

Na predkongresni seji so delegati - tokrat so le bili sklepčni - izvolili delegata za 14. kongres ZKJ. Največ glasov je dobil delegat iz Škofje Loke, Miro Duič.

D. Dolenc

KRATKE Z GORENJSKE

Priznanja za praznik - V dvorani Doma Kokrške čete v Senčurju je bila v soboto zvečer osrednja proslava ob letošnjem krajevnem prazniku, ki ga v tej krajevni skupnosti v kranjski občini vsako leto praznujejo v začetku decembra v spomin na ustanovitev Kokrške čete decembra 1941. Tudi letos je bilo v krajevni skupnosti ves teden več različnih prireditev, na sobotni pa so pred kulturnim programom, ko je predsednik sveta krajevske skupnosti Stane Verbič v slavnostnem govoru spregovoril o letošnjem delu in nekaterih večjih akcijah, podelili tudi priznanja najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam v krajevni skupnosti. Za častnega krajana so na proslavi proglasili Pavleta Drakslerja, ki je v krajevni skupnosti opravljal doslej že različne funkcije in dolžnosti. Bil je predsednik krajevske konference SZDL, sveta KS, AMD, sekretar osnovne organizacije ZK, predsednik Lovske družine, zdaj pa je predsednik Društva upokojencev. Zlate plakete so podelili Pavletu Gorencu, Stanetu Verbiču in Filipu Veselu; srebrne Andreju Celjerju in Lovski družini Senčur; bronaste pa Dragici Ajdovec, Francu Delavcu, Francu Keržanu, Miru Peternelu, Marjanu Podržaju, Alojzu Sitarju in Niku Umniku. Posebni knjižni priznanja pa so podelili tudi Francu Štefetu-Mišku in Pavletu Žerovniku. Avto-moto društvo Senčur pa je šolam Predoslje, Jezersko in Senčur podarilo na proslavi komplet brošur S kolesom v promet. Krajevno praznovanje so v Senčurju zaključili v nedeljo, ko je bila v dvorani Doma Kokrške čete še prireditev Vrtiljak, ki jo je tudi letos pripravilo Društvo prijateljev mladine Senčur. Na sliki: Pavleta Drakslerja so na proslavi proglasili za častnega krajana Senčurja. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Krajevna skupnost Bukovica - Bukovščica

Po programu spet ena cesta

Bukovica-Bukovščica, 11. decembra - Že od združitve s krajevno skupnostjo Bukovščica imajo v današnji krajevni skupnosti Bukovica-Bukovščica v škofjeloški občini v Selški dolini 11. decembra krajevni praznik. Spominjajo se odhoda osmih prvoborcev v partizane. Vsako leto so v začetku decembra tudi praznovali in na skupnem srečanju ocenili, kaj so med letom naredili, kako uresničujejo programe in hkrati najbolj zaslužnim podelili priznanja. Letos pa so se odločili, da bodo praznovali malo kasneje; v začetku prihodnjega leta, ko bodo končana dela na prenovitvi šole v Bukovici. To bo resnično pravi razlog in trenutek za praznovanje, saj so si prenovljeno šolo želeli že vrsto let. Hkrati pa se bodo na ta način ob pomanjkanju denarja izognili tudi tovrstnim dvakratnim stroškom.

Za ureditev in asfaltiranje ceste v vasi Praprotno so domačini v delu in denarju prispevali 1,539 milijarde, prebivalci Tomaževga pa 297 milijonov dinarjev...

Vendar pa je krajevni praznik še vedno priložnost za pregled in oceno, kaj se je v krajevni skupnosti pri uresničevanju programa, ki so si ga zastavili na začetku tega srednjeročnega obdobja in za letos naredili. Med pogovorom s predsednikom sveta krajevske skupnosti Nikom Štibljem in predsednikom skupčine krajevske skupnosti Viktorjem Potočnikom smo vsi skupaj ugotavljali, da so sprejeti srednjeročni program in letošnjega tudi tokrat dosledno uresničevali.

"Podobno kot vsako leto imamo tudi letos eno novo asfaltirano oziroma rekonstruirano cesto," je povedal predsednik sveta krajevske skupnosti Niko Štibelj. "Tokrat je to asfaltirana cesta v vasi Praprotno in sicer od mostu na cesti Škofja Loka - Železniki do začetka vzpona proti Tomaževem in manjši del proti Tomaževem, kjer je cesta tudi rekonstruirana. Asfalt od

Kazine dom Mlake v Praprotnem so plačali krajani z denarjem in delom sami. Njihov prispevek je bil kar 1,539 milijarde (novih) dinarjev po današnji vrednosti, od tega pa v denarju kar 1,15 nove milijarde. Vaščani Tomaževga pa so za rekonstrukcijo prav tako zbrali 297 milijonov dinarjev. To ni bil majhen prispevek in opravljeno je bilo veliko delo, za kar vsi krajani v tem delu krajevske skupnosti zaslužijo priznanje."

Seveda pa so na območju celotne krajevske skupnosti aktivni vaški odbori skupaj z vodstvom krajevske skupnosti uresničevali tudi tako imenovani redni program komunalnega vzdrževanja. V Spodnji Luši so razen tega tudi bogatejši za dve luči javne razsvetljave in v Bukovici še za eno. V vasi Knape so letos dobili tudi nov zaboje za odpadke in in jih imajo tako zdaj vse nižinske vasi, v prihodnje pa jih bodo postopoma nabavljali tudi v višinskih vaseh. Tudi cesta Ševlje-Bukovščica je zdaj lepo urejena, pri čemer so še posebej zadovoljni, da je Cestno podjetje Kranj poskrbelo za signalizacijo in uredilo ograjo na kritičnem odseku in na mostovih. Del takšne ograje bi veljalo postaviti tudi na odseku lokalne ceste Bukovica - Stirpnik.

Pravo praznovanje v krajevni skupnosti bo v začetku prihodnjega leta, ko bodo odprli prenovljeno šolo v Bukovici...

"Poleg vseh družbenih sredstev oziroma sredstev od komunalno cestne skupnosti so letos krajani v naši krajevni skupnosti v delu in denarju prispevali kar 230 starih milijard dinarjev," je poudaril predsednik skupčine krajevske skupnosti Viktor Potočnik. "Največja pridobitev v krajevni skupnosti pa bo težko pričakovana in prenovljena osnovna šola v Bukovici. Dela so se začela oktobra in zdaj ob izrednem zavzemanju direktorice Zavoda za družbeni razvoj Škofja Loka Manje Veble-Grum, ravnateljice osnovne šole Ivan Grohar v Škofje Loki Bogomile Krвина ter odbora v krajevni

skupnosti potekajo po programu. Končana naj bi bila v začetku prihodnjega leta, trenutno pa imajo otroci pouk v dvorani združenega doma in v prostorih Gasilskega doma. Ta sedanja "neurejenost" pa nikogar ne moti, saj smo si vsi skupaj z učitelji resnično že lep čas želeli, da dobimo prenovljeno šolo, ki bo poslej skupaj s pred leti prenovljeno v Bukovščici zaradi zunanje ureditve polepšala kraj v celoti."

Oba predsednika v krajevni skupnosti pa pravita, da dobro delajo tudi nekatera društva; predvsem gasilsko, športno in kulturno. Kar pa zadeva načrte za prihodnje leto in obdobje pa nameravajo v krajevni skupnosti nadaljevati z rekonstrukcijo cest in komunalnih naprav. Čimprej se želijo vključiti tudi v urejanje kanalizacije Ševlje, Bukovica in Praprotno s čistilno napravo, pri čemer predlagajo, da bi bila v spodnjem delu Selške doline skupna čistilna naprava. Čas bi že bil tudi, da bi se začela urejati cesta Bukovščica - Strmica - občinska meja (s Kranjem); saj v kranjski občini dela na tej cesti že potekajo. In nazadnje bi veljalo, kolikor se le da, pospešiti tudi ureditev ceste v dolini; še posebej na odseku v Bukovici, kjer nova trasa poteka izven naselja in ne posega v kmetijska zemljišča, na sedanji cesti v Bukovici na odseku Stirpnik - združni dom pa so zelo pogoste nesreče...

A. Zalar

Prazniki

Dogodki, ki se jih v krajevnih skupnostih na Gorenjskem spominjajo iz NOB in ki so jih kot krajevske praznike določili in zapisali v svoje statute, postajajo že marsikje tudi vedno bolj neke vrste simbolika, ki jo vodstva in krajani skušajo združevati z uresničevanjem uspešno končanih del oziroma akcij, sprejetih v tem srednjeročnem ali letnem programu. Tam, kjer akcije do praznika niso končane, se že neredko odločajo, da praznik sicer v krajevni skupnosti je, vendar bodo praznovali, ko bodo uresnili tudi program. Kjer pa vseeno praznujejo, so ob prazniku vedno bolj kritični, do sebe in do širše skupnosti.

Tako je bilo na primer pred dnevi tudi v krajevni skupnosti Senčur, ko so na slavnosti seji izredno kritično ocenili svoj in širši program za to srednjeročno obdobje v krajevni skupnosti in celo z nezadovoljstvom odločno opozorili, da je zgolj obljubljanje v programih "prišlo iz mode" in da se bodo morali takšnemu nepremišljenemu metanju peska v oči, tisti, ki so pred volitvami doslej velikokrat in pogosto tudi veliko obljubljali, raje izogniti. Poslej bodo obljube postale najbolj kritično merilo odgovornosti in sposobnosti, dogovarjanje zapisano v program pa obveza, zaradi katere se bodo odgovorni, če je ne bodo izpolnili, lahko kar za lep čas osmešili in seveda tudi poslovili od svojih političnih parol.

Morda se zdi čudno, vendar prav nič nenavadno ne bo, če že zdaj napovemo, da bo krajevni praznik v prihodnje dobil še bolj izrazito sliko druge plati prazničnega trenutka: tudi (mogoče) zamenjavo širokovstniško-politične nesposobnosti z realno odkrito odgovornostjo...

A. Zalar

Razstava in obiski v delovnih organizacijah

Kranj - Ob letošnjem prazniku Jugoslovanske ljudske armade so se že v začetku meseca začeli v kranjski občini v osnovnih in podružničnih šolah obiski vojakov in rezervnih starešin. Ta teden bodo delo in življenje vojakov in rezervnih starešin ter TO predstavili tudi v izložbah kranjskih trgovskih in drugih organizacij, pripadniki JLA oziroma planinske enote komandanta Živka Juroša pa bodo obiskali tudi kranjske delovne organizacije. A. Ž.

Žalna svečanost na Pokljuki

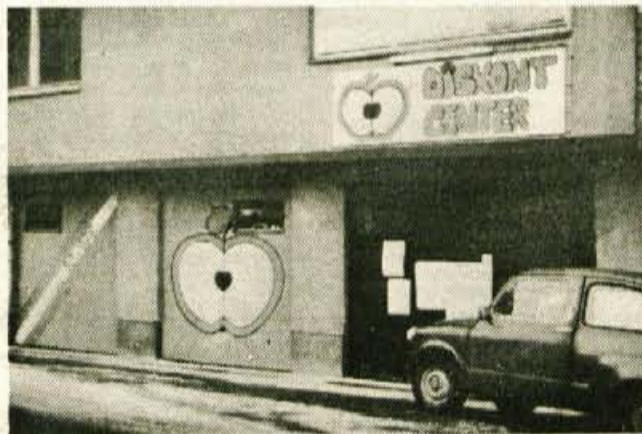
Radovljica - Ob obletnici zmage Mrtvega bataljona na Goreljkju na Pokljuki bo v soboto, 16. decembra, ob 11. uri pri spomeniku padlim na Pokljuki žalna spominjska svečanost. Kulturni program bo pripravila Zveza kulturno prosvetnih organizacij Radovljica. Za udeležbo na proslavi bodo organizirali tudi prevoz z avtobusi. (cr)

Predavanje s predstavitev knjige

Tržič - Tržiška knjižnica Zavoda za kulturo in izobraževanje bo danes (torek) ob 18.30 pripravila v Paviļjonu NOB v Tržiču zanimivo predavanje in predstavitev knjige Nakelčana, svetovnega popotnika Toma Križnarja. Tomo Križnar bo ob spremljavi pevke Ljube Jenček iz Cerknice, ki bo zapela nekaj slovenskih ljudskih pesmi, z diapozitivni in besedo skušal pričarati vtise s 15-letnih poti po svetu ter povedal, kako in zakaj je napisal knjigo O iskanju ljubezni ali Z biciklom okoli sveta... Prireditelji obljublajo lep večer, ogrevano dvorano in možnost nakupa Tomove knjige z njegovim podpisom. (kj)

Tržič ima prvi zasebni diskont

Na drobno in na debelo

Tržič, decembra - 4. decembra je na Cankarjevi cesti v Tržiču Marija Rupar odprla prvi zasebni diskont "Center" v Tržiču, kjer bodo kupci dobili vse potrebščine, kmetje pa tudi krmila.

Malo trgovske žilice je treba, veliko veselja s trgovino in seveda primeren lokal, pa si lahko omislite trgovino. Tako nekako je bilo z Ruparjevo Marijo, ki je bila prej tajnica v BPT, sedaj pa nabavljaja, prodaja, vodi administracijo, poprime, kjer je pač treba. Dela ves dan in še več, če hočeš, da se trgovina sproti polni, da so vse cene nalepljene, da je blago v posebni ponudbi na vidnem mestu, da so zanj napisana opozorila. Podobno kot v kakšni preprostejši trgovini na avstrijskem Koroškem izgleda, prav takšne trgovine imajo svoj mik.

"Če bo obisk tak, kot je bil prve dni, bomo kar zadovoljni," pravi Marija Rupar. "Vsak teden bomo imeli kakšno posebno ugodno prodajo. Trenutno imamo v akcijski prodaji laško pivo, ki je še 10 odstotkov cenejšje od diskontne cene, uvožene nogavice dobite 2 para za 25 starih milijonov, cenejši so Fructalovi jumbo sokovi, kava Loka je samo po 56 starih milijonov, poceni se dobi vino Herceg, buteljke in litrsko, in še bi lahko naštevala. Tudi žrebanja bomo organizirali za kupce, tako da se bo vedno kaj dogajalo. Obljublamo tudi, da cen ne bomo takoj popravljali."

V najnovjšem tržiškem diskontu torej dobite skoraj vse; kmetje iz Loma, Jelendola in od drugod bodo tu lahko dobili tudi krmila, pa cele vreče moke, sladkorja in podobno. Sicer pa Marija obljublja, da se bodo ravnali po željah kupcev. Naročila si tudi zapisuje, če hočete tudi za dedka Mrza. Odprto ima vsak dan in celo vsako soboto in nedeljo dopoldne.

D. Dolenc

PRITOŽNO KNJIGO PROSIM

Na drugi strani (ne)reda...

Kranj, decembra - Redko se zgodi, da bi v uredništvu tako rekoč hkrati prišlo toliko pritožb in poudarjenega nezadovoljstva (in še bolj redko, da so tisti, ki se pritožujejo, organizacije oziroma odgovorni za red), kot je bilo to pred dnevi, ko so nas poklicali iz KOGP Kranj in KŽK Kranj...

Objestnosti, recimo, da je šlo morda samo za to, so se dogajale pred nedavnim in sicer v novem delu Planine in na vzhodu v že precej lepo urejen Kanjon Kokre v Kranju. Na Planini, kjer so odgovorni za javno razsvetljavo v KOGP Kranj pred nedavnim v prehodu in v podzemnih garažah poskrbeli za osvetlitev in varnejšo pot, so čez poletje razbita svetila komaj popravili in nadomestili z novimi, ko so jih, še preden je bil račun poravnani, neznanci že spet razbili. To je bilo pravzaprav med zadnjimi prazniki. Odgovoren za vzdrževanje javne razsvet-

ljave v 12 KS na območju Kranja v KOGP Kranj Aleš Vovk je povedal: "V petih letih, odkar skrbimo za vzdrževanje javne razsvetljave na območju mestnih in primestnih krajevnih skupnosti v občini, tolikšne masovne škode še ni bilo. Vrednost razbitih luči na Planini znaša skoraj staro milijardo dinarjev, samo razbita tabla v podzemnih garažah pa je vredna nekaj starih milijard..."

Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v Kanjonu Kokre v Kranju, ki so ga Parkovna služba v KŽK skupaj s člani Hortikulturnega društva in predstavniki KS ter Solarji že precej lepo uredili. Stojala-žabe za odpadke so po praznikih "obležala" razbita...

Čeprav odgovoren za to početje ta trenutek še ni znan, pritožba (z druge in skupne strani) tokrat še kako velja...!

A. Zalar

Gorenjska gospodarska zbornica o letošnjih gospodarskih gibanjih in srbski gospodarski blokadi

Odpovedi že prihajajo, predvsem manj škodljive

Kranj, 8. decembra - Obravnava devetmesečnih rezultatov gospodarjenja so na seji izvršnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko dopolnili z aktualnimi problemi zaostrovanja notranje likvidnosti in srbske gospodarske blokade. Prve odpovedi pogodb in poslovnega sodelovanja že prihajajo, vendar se nanašajo predvsem na posle, ki so za srbsko stran manj pomembni in bodo prekinitve povzročile manj gospodarske škode, nanašajo pa se zlasti na širokopotrošne izdelke, medtem ko jih pri investicijski opremi in sestavinah ter kooperacijah, skratki pri dolgoletnih poslih, ki bi povzročili več gospodarske škode, praktično še ni.

Fizični obseg proizvodnje pada, izvoz raste

Fizični obseg industrijske proizvodnje na Gorenjskem se naprej pada, kar se dogaja že skoraj četrto leto, v letošnjih desetih mesecih je glede na lanskih deset upadel za 3,3 odstotka. Obseg industrijske proizvodnje je tako na ravni začetka osemdesetih let, kar bi bilo zaskrbljujoče, če ne bi mogli sklepati, da gre za kvaliteten napredek, saj se je v primerjavi z letom 1982 izvoz na konvertibilna tržišča podvojil, gorenjska industrija se je v tedanjem deviznem kolapsu prilagodila in intenzivno usmerila v izvoz, je dejal Bojan Urlep, predsednik gorenjske gospodarske zbornice. Morda bomo konec letošnjega leta, je nadaljeval, dosegli magične pol milijarde dolarjev izvoza, saj je v desetih mesecih znašal že 374 milijonov dolarjev.

V celotnem izvozu se povečuje konvertibilni, saj ima že 82 odstotni delež, klirinški pa ima torej le 18 odstotka, v to pa seveda niso vštet dodelavni posli, ki jih tudi na Gorenjskem ni malo, ter storitve. Presežek pri konvertibilni zunanjetrgovinski menjavi je v desetih mesecih znašal skoraj 20 milijonov dolarjev, kar ni največ doslej, saj je znašal že 70 milijonov dolarjev, še vedno pa je dosti večji kot v Sloveniji, kjer je še komaj opazen, na Gorenjskem je bil v desetih mesecih letošnjega leta konvertibilni uvoz z izvozom pokrit 107 odstotno.

Aktualno že postaja vprašanje stečajev

Podatki o finančnih rezultatih gorenjskega gospodarstva, ki jih je pripravila kranjska podružnica Službe družbenega knjigovodstva, imajo tokrat zanimivo novost, zaradi neprimerljivosti namreč pri prikazu devetmesečnih rezultatov niso vzeli enakega lanskega razdobja, temveč letošnje prvo polletje. Nenehne spremembe obračunskega sistema in visoka inflacija onemogočajo dobre primerjave in trenutno res največ pove delež gorenjskega gospodarstva v slovenskem, ki je bil pri celotnem prihodu 10,7 odstoten, prihodu od izvoza 11,5 odstoten, pri odhodkih 10,8 odstoten, pri amortizaciji 9,4 odstoten, pri dobičku 8,9 odstoten, pri izgubi 7,8 odstoten, pri akumulaciji 8,5 odstoten in pri deležu zaposlenih 10,7 odstoten. Pri ekonomičnosti večje razlike ni, saj je bila na Gorenjskem 104,2 odstotna, v Sloveniji pa 104,9 odstotna, dokajšnja pa je pri akumulativnosti, ki je bila na Gorenjskem 1,97 odstotna, v Sloveniji pa 3,1 odstotna. Pri vseh kazalcih gorenjsko gospodarstvo presega slovensko povprečje, je dejal Franc Podjed, direktor SDK Kranj, razen pri osebnih dohodkih, na Gorenjskem je povprečni mesečni osebni dohodek v devetih mesecih znašal 5,15 milijona dinarjev, v slovenskem gospodarstvu pa 5,37 milijona dinarjev.

Največjo izgubo je v devetih mesecih imel kranjski Tekstilindus, kjer je znašala 303 milijarde dinarjev, v gorenjskem delu elektrogospodarstva približno 100 milijard dinarjev, v škofojloški Gorenjski predilnici 58 milijard dinarjev, v leški Verigi 51 milijard dinarjev, v kranjski Kibernetiki 34 milijard dinarjev in v kranjski Iskri ERO 43 milijard dinarjev. Največje težave imajo Tekstilindus, Veriga in tržiški BPT, je dejal Franc Podjed, saj so imeli že toliko dni v letu blokiran žiro račun, da je že aktualno vprašanje stečaja, v zadnjih mesecih pa se jim pri tem vse bolj pridružuje Železarna, Kibernetika in ERO.

Dolžniki pehajo Železarno v izgubo

Po dolgem času je imela jeseniška Železarna v letošnjem prvem polletju dokaj ugodne pogoje gospodarjenja, v drugem

polletju pa se na vseh področjih naglo poslabšuje, je dejal direktor Železarne Boris Bregant. Če ne bi imeli tako velikih problemov s finančno disciplino, bi morda vse še lahko zdržali, toda od junija naprej se rapidno poslabšuje in dosegla je raven, ki za poslovanje ni več sprejemljiva, saj so pri 50 milijardah vrednosti dnevne proizvodnje lahko že veselili, če priliv znaša 20 milijard dinarjev. Šest tednov traja proizvodni cikel, 40 do 50 dni mine do plačila, torej kar 13 tednov od nabave do plačila, kar v razmerah visoke inflacije povzroča vse večjo zadolženost. Pri vračanju posojil pa je finančna disciplina povsem drugačna kot pri plačevanju računov, kjer dosledna revalorizacija z obresti skoraj praviloma ni uveljavljena, kupci že kar naravnost povedo, naj se razpolovi. Finančna nedisciplina dobiva že tolikšen obseg, je dejal Bregant, da se zastavlja vprašanja smotnosti nadaljnega poslovanja, statistično gledano se nam v tem trenutku ne spleča več delati, saj so imeli stroški financiranja novembra že 40 odstotni delež in so tako znašali dvakrat več kot plača.

S proizvodnjo v novi jeklni so že sredi leta preseglj pričakovane rezultate, vendar pa tudi to ne pomaga. Pozitivni rezultat iz prvega polletja se je v tretjem tromesečju "stopil", zdaj se borimo, je dejal Bregant, da bi bil negativni rezultat obvladljiv, prihaja do blokade žiro računa, tri dni pa se seveda seštevajo, če bodo takšne razmere trajale še dva, tri mesece, se bo res zastavilo vprašanje stečaja.

Pomagajo si z zmanjševanjem primarne proizvodnje in zadrževanjem finalne, dobave ustavljajo slabim plačnikom, kajti, če blago ni plačano v 40 dneh, se jim ga spleča izvoziti. Decembra bodo izvozili že več kot 40 odstotkov celotne proizvodnje, kar za črno metalurgijo ni normalno.

Jeseniško jeklo kljub blokadi še zaželeno

Dodatne težave povzroča srbska gospodarska blokada, saj zaplet že povzroča zadrževanje blaga, motnje sicer še niso tako velike, da bi bila potrebna drugačna poslovna politika, je dejal Boris Bregant. Jeseniška Železarna je doslej na območje Srbije prodala 18 do 19 odstotkov izdelkov, razvila nekatere posebne izdelke, ki so namenjeni le določenim kupcem. Za zdaj pisne odpovedi niso dobili še nobene, kupci jim skušajo razložiti, da v tem trenutku blaga sicer potrebujejo, vendar želijo poslovno sodelovanje ohraniti, za znati je moč, da bodo skušali pomagati s posredniki, iz podjetja v Kragujevcu pa so jim že sporočili, da ostajajo njihov kupec.

Dobili pa so pismo beograjskega podjetja Inos, ki je odpovedalo decembrsko dobavo jeklenih odpadkov, zato že iščejo drugega dobavitelja. Dodati pa velja, da po prvem decembru niso dobili nobenega plačila kupcem iz Srbije, ki so že prej slabo plačevali, podatek pa je večerajšnji, je bil natančen Bregant.

Marsikaj je ugasnilo že prej

Poglavni problem je finančna nedisciplina, izpad plačil je velik in pod takšnimi pogoji dolgo ne bo več moč zdržati, je dejal Viljem Žener, direktor kranjske Save, seveda tudi mi na dobavni strani zadržujemo plačila, toda veliko težje, ker veliko domačih dobaviteljev ni. Tudi slovensko gospodarstvo ni dober plačnik, problem pa je v tem, da najslabše plačujejo veliki sistemi, TAM-u vendar ne morejo kar tako ustaviti dobav.

V sodelovanju s srbskim gospodarstvom je zaradi finančne nezmožnosti marsikaj ugasnilo že prej, navsezadnje pa je to že tretja letošnja blokada, le da je bolj ostra. Težko je oceniti, kolikšen delež naše proizvodnje je namenjen srbskemu

trgu, saj Sava polovico proizvodnje izvozi, preostala pa je v glavnem namenjena prvi vgradnji v vozila, deloma tudi tržišču, morda 15 odstotkov, je dejal Žener, kar pa seveda ni zanemarljivo.

V Savi so doslej dobili le eno pisno odpoved, poslal jo je beograjski Centrotekstil, prizadela pa bo predvsem umetno usnje in lepila. Več pa je bilo telefonskih kliče, zlasti od veletrgovcev, tudi od nekaterih tozdov Crvene zastave, kar je v nasprotju z izjavo predsednika poslovnega odbora Micica. V petih Savinih prodajalnah v Srbiji in Vojvodini prodaja normalno poteka, zanimanje za nadaljnje sodelovanje pa kažejo v Zrenjaninu in v Loznici, kjer Sava kupuje umetni kavčuk in tekstilne armature.

Iz tovarne v vojvodinski Rumi, ki bo s Savo do konca letošnjega leta še povezana v okviru sozda, pa so dobili pismo, da obsojajo slovensko politiko, vendar nameravajo s Savo še naprej sodelovati. Verjetno pa bo nekoliko odložena naložba v proizvodnjo traktorske pnevmatike, ki jo tovarni pripravljata s skupnim poslovnim partnerjem.

Blago bo ubralo posredne poti

Sestavine, ki jih izdelujemo v Iskri, bodo do srbskih tovarn prišle verjetno s pomočjo posrednikov, tudi naročne investicijske opreme ni moč odpovedati čez noč, zmanjšala pa se bo verjetno prodaja širokopotrošnih izdelkov, v najboljših letih je imelo pri njih srbsko tržišče 30 odstotni delež, zdaj le 20 odstotnega, je dejal Miro Kerek, direktor Iskre ERO iz Kranja. Iskra ima v vseh večjih mestih Srbije svoje prodajalne, zanimivo je, da so bili te dni Iskrini izdelki dobesedno razprodani, saj so se ljudje bali, da jih ne bodo dobili več.

V beograjski poslovalnici škofojloškega Alpetoura so že prve dni blokade zaznali zmanjšanje tovara, zdaj pa ga praktično ni, je dejal direktor Alpetoura Roman Teržan, napovedujejo pa tudi ukinitve beograjske poslovalnice. Z dovolilnicami za mednarodni transport pa imajo težave že vse leto, doslej so jih uspeli dobiti le 60 odstotkov lanskim, nenavadni beograjski ključ obstaja celo pri maloobsejnih, saj so jih dobili le pet, makedonski prevoznik pa sto.

Kranjskemu KŽK-ju so odpovedali stalen paviljon na sejmu v Novem Sadu in Pečinovcih in zavrnilo izdajo lokacijskega dovoljenja za izgradnjo poslovnih prostorov, niso pa še prispelo že plačane dobave beograjskega IMT Agromehaniki, že prej pa so kasnile tri tedne, je dejal Janez Tavčar, direktor KŽK-ja.

Pri kranjskem Merkurju ima srbsko tržišče 8 odstotni delež, le štirje od štiridesetih poslovnih partnerjev so doslej sporočili, da ne želijo več sodelovati, med njimi je tudi smederevska Železarna, verjetno se bo tako odločila tudi nikšička.

Tudi pri škofojloškem LTH se je delež srbskega trga že doslej z 20 zmanjšal na 14 odstotkov, vrnjena so dobila dva vagona pošiljke niškima trgovskima podjetjema. Pri nabavah pa imajo srbska podjetja 20 odstotni delež, dobili bo že sporočila iz Sevojna in Majdanpeka o ukinitvi dobave 500 ton bakra.

M. Volčjak

Zaprta vrata

Brezposelnost se bo prihodnje leto na Gorenjskem podvojila že v primeru, če se gospodarske razmere ne bodo poslabšale.

Kako trdno so zaprta zaposlitvena vrata, najbolje vedo vsi tisti, ki zaman trkajo nanja, žal pa je med njimi tudi veliko mladih. Konkurence pri zaposlovanju namreč še ni, mnogo delovnih mest je zasedenih po "tihem" postopku, potrebo sicer javijo skupnosti za zaposlovanje, vendar z oznako "zasedeno", kaj šele, da bi se odločili za javni razpis v časopisu, na radiu. Nemara bi bilo res prav, da bi se takšnih primerov lotili inšpektorji dela, saj jih bo z naraščanjem brezposelnosti sicer vse več.

Brezposelnost kmalu utegne postati pereč problem tudi na Gorenjskem, letos je delo zaman iskalo 2.232 ljudi, ocenjujejo, da jih bo prihodnje leto 4.000, če se gospodarske razmere bistveno ne bodo spremenile. Da pa se ne bi poslabšale, malokdo še upa, notranja dolžniška kriza ne obeta boljše, temveč za zaposlovanje slabše čase, prezaposelnost so zdaj nekako še vzdrževali, s še slabšimi časi pa bodo na dan bruhili tudi ekonomski in tehnološki presežki, saj zdaj šele ugibamo, koliko ljudi bo morda brez dela, 700 iz Tekstilindusa, 500 iz Verige, kdove koliko iz BPT itd. V postopku preusposabljanja je bilo na Gorenjskem do konca lanskega leta 1.416 ljudi, do konca letošnjega septembra pa 2.105 ljudi, skupaj torej 3.521, kar je 21 odstotkov vseh, ki so skozi takšen postopek šli v Slovenijo. Podatki so seveda zbrani na osnovi dodeljevanja sredstev za preusposabljanja, kako so bila kje porabljena, se seveda že drugo vprašanje.

Še bolj skrivnostno je povečanje 1,7 odstotno povečanje zaposlenosti na Gorenjskem v tretjem letošnjem tromesečju v primerjavi s prvim polletjem, izračunano na osnovi delovnih ur. Nikakor se namreč ne ujema s podatki skupnosti za zaposlovanje, kjer pravijo, da je bilo letos zaposlenih od 900 do 1.000 ljudi manj kot lani. So torej zaposleni opravi več delovnih ur ali pa je nemara zaradi nove omejitve politike pri plačah spet prišlo do prikazovanja "mrtvih duš".

Ob vseh tem pa je zanimiv podatek, da se na Gorenjskem še vedno zaposlujejo delavci od drugod, kar je navsezadnje odraz "zaprte" zaposlitvene politike. V devetih mesecih se jih je na novo zaposlilo 244, v zadnjih treh mesecih 94, verjetno zlasti v gradbeništvu.

Vse te podatke smo natresli ob črnogledu napovedi gospodarstvenikov, ki pravijo, da ob do skrajnosti zaostreni notranji plačilni krizi lahko zdržijo le še nekaj mesecev, srbska gospodarska blokada pa je še dodaten zaplet, v dokajšnji meri verjetno tudi posledica pomanjkanja denarja. Z dokajšnje zanesljivostjo je torej moč napovedati, da bo brezposelnost prihodnje leto tako boleč problem, kot je letos inflacija. Kaj vse bo prinesla s sabo, pa seveda lahko le slutimo. Danes se srbski delavci, ki so zaposleni v slovenskih predstavništvih in prodajalnah, bojujejo za delo in dobro plačo (prišli bodo na naše spiske brezposelnih!) nemara se bodo že prihodnje leto mnogi v Sloveniji zaposleni delavci iz drugih republik bali za delo, kajti normalno je, da je vselej najprej odveč prišek, v razmerah zaposlitvene nekonkurenčnosti toliko prej. Obetajo se nam torej še bolj boleče napetosti in konflikti, ki jih bo zlahka moč obarvati nacionalnost in že zdaj bi se bilo pametno nanje pripraviti in jih, kolikor se pač da, preprečiti.

M. Volčjak

V DELOVNI HALJI

Julka Oblak, pletilja:

Letošnje kape morajo žareti

Oreh pri Kranju - Ko je pred petnajstimi leti Julka Oblak začela s svojo pletilsko obrtjo, je najprej izdelovala otroške pletene komplete in nogavice, zdaj pa že dobrih deset let iz njene delavnice prihajajo smučarske kape in trakovi, kape s senčniki in zadnja leta tudi kape in trakovi za teniške igralce.

Pravi, da je najhujša konica že mimo, pravkar oddajajo še zadnje pošiljke svojim stalnim odjemalcem, Ferromotu, Topru, Mercatorju, Emoni, Lesnini, Tekstilni zadruzi Pletex v Ljubljani, Slovenijašportu in drugim. Njene kape je dobili prav v vseh športnih trgovinah in tudi po vseh drugih, kjer je naprodaj takšne vrste blago.

Letošnje kape morajo žareti, kajti tako, kot so fluorescenčni elementi vde-

lani v smučarske kombinezone, tako se ti morajo pojavljati tudi na kapah. Letos bodo modne kape modre, lila, močne rumene in ciklame barve.

Prodaja je utečena, na sejme ne hodijo, le na smučarskega. Letos se je tam slabo prodajalo, pozna se, da kupna moč upada. Tudi firme vse slabše plačujejo. Zadruza Pletex, na primer, ji še za septembrsko pošiljko ni nakazala niti dinarja.

"Telefonariš, prosiš, a nič ne pomaga. Ko bi vsaj inflacija ne bila tako kruta. Zdaj obljublja, da bodo morali plačevati v 60 dneh. Doslej smo na plačila čakali tudi po 90 dni. Prodaja sicer dobro teče, kajti vedno skušamo loviti modni trend. V Italijo hodimo po modno pletivo, drago je, toda brez njega bi ne bilo naročil. Sicer pa zelo kvalitetne materiale dobimo tudi doma, največ od slovenskih predilnic, naročamo ga pa tudi v makedonskem Bitolatu. Po novem letu bo malo zatišja, takrat bomo pripravljali vzorce za nove kolekcije in tudi že začeli z izdelavo kompletov za teniške igralce. S teniškim programom lepo zapolnjujemo proizvodnjo, tako da ta nemoteno teče vse leto. Je pa dosti skrbi, da prav in dobro organizirano delo za štiri ljudi, kolikor nas dela v moji pletilski delavnici in moj delovnik nikoli nima le osem ur."

D. Dolenc

ureja **MARIJA VOLČJAK**

PREJELI SMO

ODGOVOR NA JEŽEVO BODICO

Gre za rubriko, v kateri Gorenjski glas opozarja na različne nepravilnosti in težave, na katere naleti človek, ko se srečuje z različnimi institucijami (tudi banka je med njimi). Menimo, da je rubrika kot taka potrebna in koristna, sprašujemo pa se, ali so kritike res vselej upravičene, še posebej, kadar so posplošene in ker so anonimne.

Tudi z Ježev bodico z dne 17. 11. 1989 »Eni smo jedli, drugi čakali« je nekaj takega.

Tako kot v vseh ostalih ekspoziturah Gorenjske banke smo tudi na Planini pričakovali gnečo in se zato tudi primerno organizirali. Delali so trije delavci in ne dva, kot trdi Jež in tudi poslovni čas je za eno uro daljši, kot trdi on. Malica, ki je v tem primeru sporna, je potekala izmenično, pač takrat, ko je bilo v vrsti najmanj ljudi. V situaciji, ki jo opisuje Jež, jih v ekspozituri ni bilo deset. Delavki se je zdel ta čas najprimernejši za malico (kupljeno pred začetkom poslovnega časa), in kot trdi sama se ni zadržala več kot deset minut. Sodelavca pa sta poskrbela, da zaradi tega dela ni potekalo počasneje.

In kaj želimo z našim ponovnim opisom dogodka sploh povedati? Nič drugega kot to, da so eni in na drugi strani bančnega okenca samo ljudje. Najprimernejši, kar je z njegove strani mogoče razumeti. Vendar bančna delavka je bila na delovnem mestu celo sobotno dopoldne in je lahko objektivneje ocenila, kdaj je pravi čas za malico oz. so bile vrste najkrajše.

V upanju, da bi do podobnih situacij ne prišlo več, vse skupaj opozarjamo na korekten, vljuden, prijazen in pošten odnos ne glede, na kateri strani bančnega okenca se nahajamo!

Tovariški pozdrav!
Sektor poslov. z občani
B. Likar

NOVA HOTELA V KRANJSKI GORI IN GOZD MARTULJKU

Čeprav gre za osnutek programskih zasnov, ki bo dan v javno razpravo Krajevnim skupnostim in njenim organom, vas prosimo, da objavite tudi mnenje Vaškega odbora Gozd Martuljek.

Vaški odbor Gozd Martuljek je na svojih sejah, na katerih so bili navzoči novinarji časopisov in Radia Triglav-Jesenice, ter predstavniki raznih DO, KS, Turističnega društva Kr. Gora, SZDL in SO Jesenice, sprejel dolgoročni program razvoja turizma v Zgornjesavski dolini vključno z Gozd Martuljkom. Ta program je po javni obravnavi na zboru krajanov našega kraja in drugih potrdila Krajevna Skupnost Kranjska Gora, TD Kranjska Gora in SO Jesenice.

Predsednik IS SO Jesenice pa ta program in pripombe nanj ne upošteva, temveč vodi svojo lastno politiko, pri tem pa vleče nekorektno in nesramno potezo, o čemer bi se delegati občinske skupščine Jesenice vendarle morali zamisliti in ustrezno ukrepati.

Vaški odbor Gozd Martuljek, KS Kranjska Gora in TD Kranjska Gora so za področje naselja Gozd Martuljek sprejeli stališča, in sicer:

- da se v kraju ne dovoli nobene večjega posega v naravo, dokler se o tem ne izrečejo krajanji, kmetijska skupnost, ekologi idr.

- da se ne dovoli nobene večje gradnje (hotela ali podobnega objekta), dokler se ne obnovi in razširi vodovodno omrežje, ki v letni sezoni ne zadovoljuje več potreb krajanov, da se razširi telefonsko omrežje, saj že več kot 10 let čaka na telefon nekaj nad 150 krajanov.

- da se uredi in popestri trgovska ponudba, ki je izredno slaba, saj ne zadovoljuje potrebe kraja, kaj šele turistov.

- da se izboljša obstoječa turistična ponudba.

To je le drobec problemov v kraju Gozd Martuljek, ki so naravno sprejete takih odločitev, zato vam sporočamo, da ne bomo dovolili izgradnje novega avto kampa, niti hotela, kaj šele apartmajev, ki smo jih iz programa črtali. Uporabili bomo vsa ustavna in pravna sredstva za doseg našega cilja, to pa je spoštovanje dogovorov in pripomb v zvezi programa dolgoročnega razvoja na področju turizma.

Vašo novinarjo pa vabimo, da se kdaj oglasi tudi pri Vaškem odboru, kjer jo bomo lahko temeljito seznanili z vso krajevno problematiko.

ZA VAŠKI ODBOR GOZD MARTULJEK
Predsednik:
Bojan Kordić

SERVISNO PODJETJE KRANJ

Podjetje za izvajanje zaključnih obrtnih, servisnih in inštalacijskih del v gradbeništvu
Kranj, Tavčarjeva ul. 45

Objavlja prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili pod št. 1 in dela in naloge za nedoločen čas pod št. 2

1. VODENJE TEHNIČNE OPERATIVE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- V. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- strokovni izpit iz gradbeništva

- izpit iz varstva pri delu

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

2. MONTERJA CENTRALNE KURJAVE

Pogoji:

- IV. ali III. stopnja strokovne izobrazbe ustrezne kovinarske smeri
- najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od dneva objave na naslov: Servisno podjetje Kranj, p.o. Tavčarjeva ul. 45.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 8 dneh po odločitvi delavskega sveta oz. komisije za MDR in DS za OD.

JE V TRŽIČU POLOŽAJ DIREKTORJA - POLOŽAJ VSEMOGOČNEGA?

V Tržiču je plačevanje storitev komunalnega podjetja že dalj časa tema prebivalcev v stanovanjskem naselju Deteljica.

Stanovalec naselja Deteljica že skozi celo leto ostajamo ob sobotah, nedeljah in prazničnih dneh brez vode. Odgovora o vzrokih odvzema vode nam pristojni v komunalnem podjetju ne posredujejo (čeprav imamo lokalno radijsko postajo), še manj pa nam je znano, kako in na kakšen način poteka obračun porabe vode. O tem, da se poraba vode odčitava na števcu, so v službi Komunalnega podjetja v Tržiču že pred več kot dvema letoma pozabili.

Ker je pogost odzvem vode postal v naselju pereč problem in stanovalec na urgence ne dobimo odgovora z izigravanjem zaposlenih po telefonu, kar je sila neprimerno, si pristojni privoščijo še posebne »poslastice« s prizadevanji.

Tako se je dne 13. 11. 1989 sestal na enem izmed svojih se-

stankov HS Deteljica 3 in med drugim obravnaval odzvem vode v zadnjem času. V tem HS vane tudi direktor Komunalnega podjetja Tržič. Glede na to, da se dotični tovariš ne udeležuje sestankov HS, smo stanovalec zaradi obravnave teme prosili tovariša direktorja, ki je v času sestanka prišel domov, naj se sestanka udeleži in nam odzvem vode pojasni, saj je pričakovati, da bi podal informacijo iz prve roke. Na prošnjo sestanovalcev se ni odzval. Na pobudo vseh udeležencev sestanka, sem osebno odšla do njegovega stanovanja. Do besede sprošnje za njegovo udeležbo nisem prišla, ker me je v hipu, ko me je zagledal, prijel za rame in me dobesedno vrgel po hodniku v naročje sestanovalcev. Izgred je bil sila nemoč. V tem pismu se sprašujem, ali je sploh mogoče pričakovati takšno vedenje od človeka, ki je ne samo sestanovalec, pač pa tudi vodilni delavec v komunalnem podjetju, ki je družbenega pomena. Poleg tega opravlja pomembne funkcije v občini, kot je npr. predsednik Turističnega društva ipd.

Sprašujem se, ali je možno, da človek na vodilnem položaju, ta položaj more opravljati s tako neprimernim vedenjem, kot je njegov?

O tem izgredu je bil obveščen tudi pravobranilec SO Tržič.

Marina Roblek
Deteljica 3
64290 Tržič

TRGOVINA IN STORITVE

p.o., KRANJ, Koroška c. 1
Gospodarska komisija

objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo

POSLOVNIH PROSTOROV V POSLOVNO STANOVANJSKI ZGRADBI V GORENJI VASI št. 49 v izmeri 156,01 m² koristne površine

Izključna cena poslovnih prostorov je 5.531.792.740,- din.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe.

Varščina znaša 10% izključne cene, ki jo zainteresenti lahko položijo eno uro pred pričetkom javne dražbe na blagajni Merkurja, Koroška c. 1, Kranj.

Po končani dražbi bomo varščino vsem kupcem vrnili, razen kupcu nepremičnine, ki mu bomo položeni znesek vsteli v kupnino.

Zastopniki pravnih oseb morajo imeti pooblastilo, kalcijo zavarujejo z bariranim čekom.

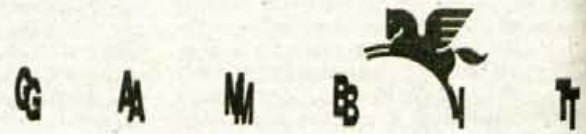
Nakup nepremičnine je po načelu "videno-kupljeno", kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec lahko plača kupnino takoj ali najkasneje do 30. 12. 1989. Morebitno plačilo prometnega davka nosi kupec.

Javna dražba bo dne 28. 12. 1989 ob 9. uri na sedežu investitorskega inženiringa Merkur Kranj, Koroška c. 1. Ogled poslovnih prostorov je možen po predhodnem dogovoru s poslovojem prodajalce v Gorenji vasi, tel. št. 68-218 ali 68-287. Dodatne informacije posredujemo po telefonu 26-290 (dopoldan).

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

v Kranju, v Tomšičevi 30, od DANES, 12. decembra 1989, dalje

TRGOVINA S ŠPORTNIMI REKVIZITI
ZIMSKA IN ŠPORTNA KONFEKCIJA
DARILA OB DRUŽINSKEM NAKUPU

V trgovini tudi:

SALON ARK LESNE INDUSTRIJE IDRIJA

prodaja pohištva po sistemu STARO ZA NOVO
ugodni kreditni pogoji
nasveti strokovnjaka na domu

Delovni čas: 9 - 13, 15 - 19
sobota: 8 - 12

OBIŠČITE NAS!

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

MOST ČEZ KOKRO V PLAMENIH

Leseni most čez Kokro, ki ga je po načrtih ing. Fakina tik pred vojno zgradil stavbenik Kavka ni več varen. Posebna komisija strokovnjakov tehnične fakultete iz Ljubljane je po ogledu svetovala, da naj se most poruši. Tak nasvet je komisija dala občini 10. sept. 1946. Odločitev je padla in most so na sredi zamirali, da bi se sesedel. Ker to ni uspelo, so ga zažgali.

- Leta 1947 -

USTANOVISI SE "LJUŠKA UNIVERZA"

MLO je na seji 11. februarja 1947 sklenil, da se takoj ustanovi delavska univerza. Predavanja bodo vsak petek. Vse sekretarje OF se obvesti, da v petkih ne sme biti sestankov in drugih predavanj. Tudi kinopredstave ob petkih niso zaželeno. Tako bodo predavanja dobro obiskana.

VIŠEČA BRV ČEZ KOKRO

Denarja za most na Podrtini občina nima. Izseliti bi morali 18 družin, stanovanj pa v Kranju ni. Zato se je MLO 30. aprila 1947 odločil, da se čez Kokro postavi višiča brv na istem kraju, kjer je bil leseni most. Iz Putehofa so pripeljali jekleno žico od nekdanje žičnice za spuščanje lesa. Tudi ta povezava mesta z novim naseljem na Planini je bila le začasna!

SOCIALIZACIJA FRIZERJEV

Jakšetova brivnica se likvidira. Iz brivskih obratov Franko n Kunstelj pa se organizira mestna brivnica. Tako je treba narediti tudi z gostilnami, pleskarskimi obrati ter vrtnarijo, so sklenili na seji MLO 14. jan. 1947.

HRANE PRIMANJKUJE

Pri popisu živine je bilo veliko utaje. Zato bo posebna komisija MLO šla po vseh hlevih in ponovno popisala živino. Tak sklep je MLO sprejel 30. decembra 1947, tik pred Novim letom. Mesa v trgovinah pa ni. Primanjkuje tudi krompirja. Mestna trgovina ga ima le nekaj vagonov. Delitev krompirja bodo izvedli krajevni sveti državljanov.

PRED GRADNJO MOSTU ČEZ SAVO

Pred začetkom gradnje bi morali porušiti Gabričevo kovacijo, nekdanji hotel Union, Rozmanovo avtomehanično delavnico ter Majdičevo stanovanjsko hišo pod Škrlovcem. Izseliti bi morali 10 strank. Občina stanovanj ni imela, zato do rušenja ni prišlo. Most pa že gradijo.

ZAČETEK GRADNJE STANOVANJ

MLO je na seji dne 22. aprila 1947 sklenil, da se začne graditi 5 stanovanjskih blokov, vsak z 18 trisobnimi stanovanji. Dela bo prevzelo gradbeno podjetje "Projekt". Kasneje pa je "Projekt" gradnjo odklonil, ker ni niti opeke in apna, cimenta pa sploh ni možno dobiti. Predsednik MLO ing. Brilly je bil istočasno direktor podjetja "Projekt", pa tudi to ni nič pomagalo.

- Leta 1948 -

PONOVO GORENJSKI ČASOPIS

Dne 1. oktobra 1948 je izšla 1. številka novega časopisa kot glasila OF za Gorenjsko. Brez Jesenic in Radovljice. Po 7 letnem molku je Gorenjska zopet dobila svoj časopis, ki je dobil naslov GORENJSKI GLAS in ne GORENJEK kot pred obema vojnoma.

TOVARNA "ISKRA" V ČAST KONGRESA KPJ

Delavci in mojstri tovarne ISKRA so v počastitev II. kongresa KPJ izdelali dva nova Kinoprojektorja v dneh, ko je kongres trajal. V Ljubljani so na teh projektorjih že vrteli naš prvi umetniški film "Na svoji zemlji". Tako je poročal Glas 25. novembra 1948.

DOM ONEMOGLIH V PREDDVORU

Na predsedstvo vlade LRS se pošlje predlog, da se gradnja Turn v Preddvoru nameni za dom onemoglih. Vse onemogle doma v Škofji Loki se nato preseli v Preddvor.

ZAMISEL O NADZIDAVI HIŠ

Ker v mest primanjkuje prostorov, bi jih lahko pridobili z nadzidavo pritličnih in enonadstropnih stavb. V Kranju bi lahko nadzidali obe Mayerjevi hiši na Glavnem trgu, Savnikovo hišo poleg hotela Evropa, Andrešičevo hišo poleg trgovine Merkur, stavbo okrajnega sodišča, gorenjsko tiskarno, celo gimnazijo in poslopje okrajne. To zamisel iz uradnih virov je objavil Glas že v prvi številki!

Radovljiska Linhartova priznanja

RADOVLJICA V ZNAMENJU LINHARTA

Radovljica - Podelitev Linhartovih priznanj za delo na kulturnem področju v radovljiški občini je bila slovesna kot že vsa leta doslej, letos pa je bila seveda v znamenju obletnice - dvestoletnice prve uprizoritve Županove Micke. To je v svojem slavnostnem nagovoru tudi poudaril slavnostni govornik in predsednik častnega odbora za praznovanje Linhartovih jubilejev dr. Matjaž Kmecl.

Če je kdo pričakoval, da ne bo šlo brez Županove Micke ali Matička se je zmotil, toda ne preveč. Miran Kenda si je za uvod v praznovanje Linhartovih jubilejev zamislil in režirski upodobil Linhartovo dopisovanje z Martinom Kuraltom - seveda v izboru, ki lepo povezuje Linhartovo delo in življenje od ubežnega semenišnika iz stiškega samostana do prvega slovenskega dramatika. Linhartovo korespondenco sta zaključila dvogovor med najzanimivejšima protagonistoma iz obeh najznamenitejših Linhartovih del. Kulturni program z naslovom Ostanite mi prijatelj so poleg Mirana Kende izvedli še Nataša in Franci Černe ter flavtistka Maja Gogala - Dvoršak.

Na osrednji Linhartovi proslavi konec minulega tedna so podelili devet priznanj kulturne skupnosti Radovljica za de-

lo na kulturnem področju. Linhartove plakete so prejeli:

LUDVIK KNAFELJ - za delovanje na gledališkem področju. Začel je kot igralec že v prvih povojnih letih, kasneje pa se je usposobil tudi kot režiser. Umetniško govorniki slovenski besedi ostaja še vedno zvest,

zanjo je navdušil tudi mnogo mladih, z njimi pripravil številne gledališke igre in oblikoval kulturne programe tudi za druge prireditve. S svojim znanjem in izkušnjami uspešno sodeluje tudi v organih ZKO Radovljica.

CIRIL KRAIGHER opravlja poleg svojega rednega dela v LIP Bled tudi delo kulturnega animatorja: likovne razstave in glasbene prireditve v novih prostorih delovne organizacije so rezultati njegove prizadevnosti, kvaliteta priznanega okteta LIP pa je prav tako rezultat njegovega aktivnega in organizacijskega sodelovanja.

ALENKA SPENKO je prejela Linhartovo plaketo za svoje delo na glasbenem področju. Kot učiteljica glasbene vzgoje na OŠ prof. dr. Josipa Plemlja na Bledu se je posvetila razvijanju zborovskega petja, saj je na šoli oblikovala kar tri pev-

ske zbornice ter s svojim znanjem iz leta v leto stopnjevala kvaliteto zborovskega izraza. To so potrdila vidna priznanja na občinskih in regijskih revijah pevskih zborov, katerih nastopi so tako v programskem kot izvajalskem pogledu dosegli zgledno raven tudi za širše območje.

DO ALMIRA je prejela Linhartovo plaketo za preureditev graščine v Grimščah in grajskih garaž na Bledu. S tem je rešila propada dva objekta, ki sicer nista spomeniško zaščitena, sta pa vsekakor del zgodovine Bleda in okolice. Center domače obrti v Grimščah mnogo prispeva k ohranjanju med ljudstvom nastalih pletenih vzorcev, ki so naša kulturna dediščina. Modna hiša Pristava pa ni le ugledna trgovska hiša, temveč tudi kulturno prireditveni center.

DRUŠTVO MALI VOJNI MUZEJ so prejeli plaketo za svoje prizadevno delo pri nastajanju Malega vojnega muzeja. Dolga leta so zbirali muzejsko gradivo in ga tudi razstavljali na priložnostnih prostorih, letos pa so s prostovoljnimi delom in pomočjo delovnih organizacij uredili in opremili podstrešne prostore Muzeja Tomaž Godec v Boh. Bistrici. Gradbeni podvig so letos maja dopolnili še s postavitvijo zbirke Julijske Alpe 1915 - 1917, s katero so predstavili družtvene eksponate iz prve svetovne vojne.

Linhartova priznanja za prizadevno delo v radovljiški kulturi pa so prejeli: **ANA BLAZIN** - za dolgoletno delo na gledališkem področju na Gorjušah, **MLADEN BERGINC** - za organizacijsko delo na področju varstva kulturne in naravne dediščine, **MINKA KOCJAN** - za dolgoletno delo v folklorni in gledališki dejavnosti in **JANEŽ PRISTAVEC** - za dolgoletno organizacijsko in strokovno delo na področju pionirskega zborovskega petja.

Lea Mencinger
Foto: Gorazd Šinik

Radovljica - Ob Linhartovem dnevu so podelili tudi priznanje za kulturno delo.

Premiera na Loškem odru

ZGOVORNA SOBNA KRIMINALKA

Zgledno kriminalko, znano zlasti po Hitchcockovem filmu Ključ M za umor, so Ločani uprizorili uglaseno z ustrežno govorno kulturo: zasluga režiserja Slavka Kurdije.

Ime avtorja kriminalke Ključ M za umor **Fredericka Knotta** bi zman iskali po enciklopedijah, ugasnilo je v senci filmskega mojstra Alfreda Hitchcocka, ki je leta 1954 posnel »sobni thriller« po njegovem tako rekoč že kar zgledno napisanem besedilu. Na Slovenskem je bila ta bulvarka uprizorjena doslej le enkrat, in sicer leta 1959 v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju po prevodu Herberta Grünha in režiserji Branka Gombača in je tedaj doživela kar rekordno število ponovitev: 27. Ker pri nas dela lažjega, zabavnega žanra že dolgo nič ne veljajo, če niso zasojena s politično satiro, je toliko bolj presenetljivo in hkrati zanimivo, da so se loški amaterji odločili za to pozabljeno delo, ki ima poleg dramaturških in zabavnih kvalitet še eno lastnost, da namreč zahteva govorno izurjene interprete. Na tej osnovi ima torej dvojni pomen, da učinkuje s svojo dramaturško natančnostjo in da hkrati omogoča slogovne vaje v vedenju in govornju izvajalcev.

Delo je zasnovano po klasičnih načelih enotnosti kraja, časa in dejanja: vse skupaj se odigra v dveh dneh in čez noč, dogajanje je osredotočeno na ljubezenski trikotnik, ki ga sestavljajo nekdanji teniški as, njegova bogata žena in njen ljubimec pisatelj kriminalk. V dogajanje sta vključena še dva akterja, najeti morilec in policijski inšpektor. Dogajanje pa se zaplete in razplete okoli načrtovanega umora zaradi dediščine, toda umor se ne izide po predvidenem scenariju, kajti popolnega umora ni, napisana pa je kriminalka tako, da je gledalec veskokozi vse jasno in da ga vznemirjajo zmote tistih, ki so zapleteni v raziskavo vse do »pravilnega«, katarzičnega konca, ko se izkaže resnica.

Režiser in dramaturg predstave (obe nalogi sta pravzaprav enovito delo) **Slavka Kurdija**, ki je predstavo opremil tudi z glasbeno ilustrativnimi efekti, je za svojo uprizoritev izbral ustrezne interprete, ki učinkujejo ansamblsko uglaseno z ustrežno govorno kulturo. Vendar je ta njegova skrb za govorno uglasenost v nekaterih prizorih zavrla izrazitejša pomenska poudarka in nemara tudi nekoliko bolj sproščeno igro, zlasti pa nastavke za nekaj več humorja, ki se skrivajo v nekaterih replikah rapa nastavek nadzorovanega in distančno obravnavanega primera. Te nikakor ne nepomembne sestavine, bolj sproščeno gibanje, smiselni premolki in dialogi in humorni poudarki utegnejo že pri do izraza po več ponovitvah. Iz peticije nastopajočih pravzaprav nobenega interpreta ni mogoče izsvetiti, bili so enaki med enakimi, kar uprizoritvi povsem ustreza, nekaj poskusov tipizacije je bilo opaziti predvsem v igri Igorja Žužka v vlogi inšpektorja Hubbarda. Nekdanjega teniškega asa igra **Jurij Franko**, njegovo bogato ženo Tina Teržan, pisatelj kriminalk je **Brane Nastran**, najeti in umorjeni morilec pa je **Igor Drakulič**. Scena in kostumi so po Zasnovi Polone Mesec ustrezali povezavi z dogajanjem, športni in pivski rekviziti so odigrali svojo funkcijo in podprli morilec slog življenja.

Skratka: od Hrupa za odrom s situacijsko dinamiko, prek Pygmaliona s karakternimi oznakami do kriminalke Ključ M za umor s konverzacijsko komorno igro se kaže drugačen programski in izvedbeni obraz Loškega odra. Začuden odklop od domače literature je bil koristen, kakor utegne prej ali slej koristiti spet poseg po katerem izmed Tavčarjevih del.

France Vurnik

KINO KINO KINO

BATMAN

Gl. vloge: Jack Nicholson, Michael Keaton, Kim Basinger
Režija: Tim Burton

Po ogledu filma **Batman** se naključni prebivalec domačih podnebnih lahko začudeno vpraša, kaj je v tem filmu tako posebnega, da je dosegel tak planetarni uspeh. Razen tehnične dovršenosti, Jacka Nicholsona in dveh ur solidne zabave ni videti nič takega, kar bi izstopilo iz kupa podobnih filmov, fantazijsko spektakularnega tipa, namenjenih otrokom in odraslim (npr. Superman).

Vprašanje je zastavljeno narobe. Moralo bi se glasiti: zakaj »tega posebnega« naš gledalec sploh ne opazi, ne registrira? Odgovor se seveda nahaja v stripih. Namesto Supermana, Batmana in ostalih superherojev se je domišljija našega mladostnika oplajala ob Julesu Vernu, Tonetu Seliškiju, Francetu Bevku in kiruriku Andrejčku. Namesto mentalitete B-zanrovskega stripa in filma je naš mladenič odrščal ob ideološko osveščenih junakih delovnih akcij. In ko je v osemdesetih prišel čas, ko se otroške fantazme prično reaktivirati in pojavljati v novi preobliki, na veliko zabavo zdaj že odraslih ljudi, ki so kot vsak normalen otrok na veliko prebirali stripe, se našemu konzumentu svet njegovega otroštva podre, novega nima, tujeja pa ne razume.

Batman je strip s častljivo tradicijo v Ameriki. V obdobju do 60. let, ko je zaradi nezanimanja bralcev polagoma ugašal, je **Batman** nastopal skupaj z mlajšim Robinom, ki je služil kot most med čudno kostumiranim **Batmanom** in otroškim občinstvom.

V osemdesetih **Batman** ponovno udari. V stripu, tokrat brez Robinja, postane bolj mračnjak, trd, dvomiti začne v pravičnost mestnih očetov, za katere je doslej brez pomislekov opravljal umazana dela, pretepa se s policijo in kljubuje celo samemu Supermanu, za katerega zve, da na skrivaj pomaga ameriški vladi s tem, da s svojim laserskim pogledom uničuje ruske tanke in rakete.

V filmu je **Batman** prikazan brez eksplicitnih psiholoških dilem, ali bolje, psihologija je skrita v strukturi. **Batmanov** karakter je ogledalo mračnih ulic Gotham city-ja, atmosfere večne noči, odtujenih urbanih konstrukcij in rezke reflektorske osvetlitve. Enako kot Superman skriva svojo identiteto, vendar se pri njem ta dvojnost dojema kot razcepjenost uma med dnevom in nočjo, med zavest in podzavest. Če je Superman junak svetlobe, je **Batman** junak teme in kot takemu mu nadnaravne lastnosti niso potrebne. Zato je tudi bolj primeren za identifikacijo.

Batman je film o otrostvu, ki je postalo dovolj zrelo, da svoje sanje, želje in fantazije uresniči.

Ocena: 4

Zoran Smiljančič

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava **Anton Tomaž Linhart** - ob dvestoletnici uprizoritve Županove Micke. V Stebrišni dvorani Mestne hiše razstavlja fotografije **Boštjan Gunčar**. V galeriji mestne hiše pa je na ogled razstava **del mlade generacije fotografov na Slovenskem**.

Prešernovo gledališče Kranj bo danes, v torek, ob 16. uri uprizorilo Molierovega **Tartuffa** za ŠC Iskra Kranj. Ob 19.30 pa bo za red premierski (od VIII. do XII. vrste in balkon) uprizorilo S. Mrožka **EMIGRANTA**. Jutri, v sredo, bodo **EMIGRANTA** ponovili za red sredo - od I. do VII. vrste. V četrtek, 14. decembra, ob 19.30 bodo **EMIGRANTA** igrali za red četrtek I. - od VII. do XII. vrste in balkon.

V knjižnici **kranjske Gimnazije** bo jutri, v sredo, ob 18. uri večer s pesnikom **Tomažem Salamunom**.

V galeriji **GABI**, Vodopivčeva 3, razstavlja akad. slikarka **Dora Pletenjak**.

Lutkovni četrtek! Ta četrtek bo (izjemoma ob 17. uri) v gradu Kieselstein nastopila kulturna skupina **Bežigrad** s Kozličkovo pesmijo.

V čitalnici **Osrednje knjižnice Kranj**, Tavčarjeva 41 bov četrtek, 14. decembra, ob 19. uri srečanje s pisateljem **Edom Torkarjem**.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled skupinska razstava likovnih del članov **Relika** iz Trbovelj.

RADOVLJICA - V knjižnici A.T. Linhart bodo danes, v torek, ob 19. uri odprli razstavo knjižnih izdaj in uprizoritev **Županove Micke**.

V Šivčevi hiši razstavlja akad. slikar **Simon Mlakar**, v galeriji Kamen pa je odprta **novoletna prodajna likovna razstava**.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja akad. slikar **Janez Praprotnik**.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled le ob sobotah in nedeljah med 9. in 17. uro, med tednom pa le ob poprejšnjem dogovoru z upravo muzeja.

Oktet Jelovica prireja ob svoji 20-letnici **koncert** v petek, 15. decembra, ob 19.30 v OŠ Ivan Grohar Podlubnik.

ŽIVLJENJE JE DARILO

Tržič - Pod tem naslovom bo danes, v torek, ob 18.30 v ogrevani dvorani Paviljona NOB Tržiška knjižnica pripravila literarni večer s svetovnim popotnikom Tomom Križnarjem; ob diaprozitivih bo govoril o svojih popotovanjih po svetu in obnem predstavljal knjigo **O iskanju ljubezni ali z biciklom okoli sveta**. Ljuba Jenček iz Cerknice pa bo pela stare slovenske pesmi.

STRAŽIŠKI KULTURNI TEDEN 89

Kranj - Z otvoritvijo fotografske razstava Marka Aljančiča Kitajska srečanja danes, v torek, ob 19. uri v galeriji Dom Stražišče se začne tradicionalni teden kulture v Stražišču.

Jutri, v sredo, ob 17. uri bo v galeriji Dom Vlastja Simončič predstavljal fotografsko tehniko in materiale otrokom nižjih razredov osnovne šole.

V četrtek, 14. decembra, ob 19. uri v cerkvi sv. Martina v Stražišču Angela Tomanič pripravila adventni orgelski koncert. Nastopili bodo tudi člani skupine Upanje.

V soboto, 16. decembra, ob 19. uri bo v osnovni šoli Lucijana Seljaka v Stražišču večer slovenskih pesmi in plesov z mešanimi pevskim zborom Svoboda Stražišče, folklorno skupino Sava Kranj in tamburaši Biserica.

V ponedeljek, 18. decembra, ob 19. uri bosta v galeriji Dom Stražišče kipar Marko Pogačnik in slikar Matej Metlikovič ob ribah in diapozitivih predstavila svoje delo na Šmarjetni gori.

Prireditve se bodo zaključile v soboto, 23. decembra, ob 11. uri v cerkvi na Šmarjetni gori - Marko Pogačnik in župnik Ciril Berglez: Meditacija na Šmarjetni gori.

Brane Povaley razstavlja v Tržiču

UJETI IZGINJAJOČI TRENUTEK

Tržič, decembra - Do 11. decembra bo v paviljonu NOB še odprta razstava olj tržiškega slikarja **Braneta Povaleyja**, od tod pa se bo preselila v galerijo Kamen v Radovljico.

Braneta Povaleyja, likovnega pedagoga, ki trenutno uči na OŠ Bratstvo in enotnost v Kranju, Slovenija že dobro pozna kot slikarja in grafika. V sedemdesetih letih je sodeloval v skupinah umetniških ustvarjalcev, med drugim v "Skupini 77" in skupaj s še štirimi sodelavci leta 1978 za velik prostorski projekt "Prt na preprogi" prejel tudi Prešernovo nagrado Gorenjske. Zatem se je začelo njegovo samostojno slikarsko delo. Več predstavitev je imel na Dolenjskem - tudi te dni razstavlja v Novem mestu - in drugod po Sloveniji, v galeriji v Slovenj Gradcu, Divači, Hrastniku, Zagorju, Štiriat se je s svojimi deli predstavil Tržičanom, ki so njegovi najhuji kritiki; nekaterim ne grede v račun Modiglianijev podolgoviti obrzi žensk, (tokrat je nalašč naslikal tudi dva "normalna" obraza, ki ob slikarjev tako izraziti umetniški govoric delujeta kot nemogoč kič), čeprav so s številnimi simpatijami sprejeli njegov ciklus **Lepa Vida** iz leta 1981 in v njem vse bolj spoznavajo svojstvenega umetnika, ki jim v svojih delih sporoča o minljivosti, neusmiljenem izginjanju trenutkov, ljudi, za njimi pa ostaja kulturna dediščina, močan spomin na prednike, ki so živeli v našem prostoru in nam zapustili svoja velika, neminljiva dela.

Tako nosijo njegove ženske dolgih ozkih obrazov v svojih laseh, na oprsu, v krinolinah tistega časa komaj vidna, šifrirano nakazana sporočila takratne kulture - portale, gradove, Valvasorjev grb in njega samega, cvetlični motiv stare zibke - in pričajo o minljivosti živega in hkrati neminljivosti vrednot.

"Ne gre le za likovno čistost razstave, ta je neoporečna," pravi o razstavljenih delih slikarja **Braneta Povaleyja** tržiški kustos **Janez Šter**, "mislim, da je bolj pomembno, kakšna "stimung" veje iz nje. Ta pomeni poimenovanje nečesa preteklega. Ni to nostalgija za nazaj, ampak občutek, kaj smo mi, kaj je slovenski narod, prikazan skozi neke simbole. Navezanost na Valvasorja ni samo občudovanje človeka, ki je pred 300 leti naredil nekaj, česar danes nismo zmožni narediti, ampak je zajet Valvasor tistega časa skozi moderne prvine, skozi dvoplastnost slike."

D. Dolenc

ureja **LEA MENCINGER**

Podružnično šolo na Bukovici obnavljajo

Do počitnic pouk v zadruženem in gasilskem domu

Bukovica, 6. decembra - Obnova podružnične šole je padla med zadnje iz tako imenovanega škofjeloškega referendumskega programa in nekaj časa je že vse kazalo tako, da v tej petletki zanjo, za reteško in glasbeno šolo sploh ne bo denarja. Vprašljivo je bilo celo dokončanje prizidka in obnove šole v Železnikih. Potem pa so Ločani negotove in neredne prilive denarja po samoupravnem sporazumu zamenjali s stalnimi pritoki v okviru občinske cestne komunalne skupnosti. Tako je nenadoma lahko prišla na vrsto tudi obnova bukoviške podružnice.

Božidar Jurca iz Zavoda za družbeni razvoj v Škofji Loki je povedal, da bo obnova šole na Bukovici stala okroglo 4,6 milijarde dinarjev (po oktobrskih cenah). Ceno so si pri Tehniku zagotovili z 80-odstotnim avansom. Po pogodbi bo Tehnik usposobil notranjost šole za pouk do konca zimskih počitnic, to je do 4. februarja naslednjega leta, medtem ko naj bi bila celotna obnova z zunanjo ureditvijo sklenjena konec šolskega leta.

Pri Tehniku se pogodb običajno držijo. Torej se bo 48 bukoviških šolarjev iz treh oddelkov (prvi in drugi razred je kombiniran) s tremi učiteljicami čez dva meseca lahko preselilo v posodobljeno in polepšano šolo. V šoli bosta dve učilnici, telovadnica, ki je zdaj ni bilo in jo bodo po potrebi lahko spremenili tudi v učilnico, sodobna kuhinja, garderoba, sanitarije, prenovljeno bo tudi učiteljsko stanovanje, doslej mrzla stavba pa bo centralno ogrevana.

»Iz stare šole smo se selili 10. oktobra,« je dejala Štefka Lovrenčič, ki v kombiniranem oddelku poučuje deset učencev prvega razreda in sedem drugega razreda. »Vest o začetku obnove smo sicer že več let nestrno pričakovali, navsezadnje pa nas je skoraj preseñtila. Nerodno je, ker na Bukovici ni dovolj primerne družbenega objekta, ki bi nam za nekaj mesecev lahko nadomestil šolo. Za oddelek prvega in drugega razreda so nam ponudili gostoljubje gasilci v dvorani gasilskega doma, medtem ko tretji in četrti razred gostujeta v zadruženem domu. Tja hodimo tudi na malico. "Učilnica" v gasilskem domu je kar prijetna, topla, kljub temu pa težko čakamo, da bi bili spet vsi skupaj v prenovljeni šoli.«

Drugošolec Tomaž Bradeško je dejal, da ga je v stari šoli najbolj motilo to, ker niso imeli telovadnice. »Telovadili smo kar v razredih. Klopji smo pomaknili na stran. Včasih pa smo šli ven na sprehod. V gasilskem domu je lepše kot v šoli. Vsak dan, ko gremo na malico v zadružen dom, gledamo, kaj se godi z našo šolo. Zdjaj so vzdana že nova okna.«

»Rad bi, da bi bila naša šola čimprej obnovljena. Posebej se veselim telovadnice. Tudi lepo garderobo in stranišča bomo dobili. Šola bo vsa topla,« je z navdušenim pričakovanjem povedal Tomažev sošolec Andrej Oblak.

H. Jelovčan

Dan prosvetnih delavcev v Trziču

Trzič, 8. decembra - V petek zvečer je bila v Trziču na osnovni šoli heroja Grajzarja slovesnost ob dnevu prosvetnih delavcev občine Trzič, ki jo je tokrat organizirala Skupnost otroškega varstva Trzič. V kulturnem programu je s svojo monodramo nastopil Dare Valič. Ob tej priložnosti so bile podeljene tudi nagrade najbolj zaslužnim prosvetnim delavcem občine. Izobraževalna skupnost je nagradila Miro Kramarič s podružnične šole heroja Grajzarja v Lomu, Zinko Srpčič z osnovne šole heroja Grajzarja ter Antona Remškarja z osnovne šole Kokrškega odreda Križe. Skupnost otroškega varstva Trzič pa je nagradila Aleksandro Gubič, vodjo enote VVO "Kurirček" v Križah.

D. D.

Mednarodno priznanje za mladega raziskovalca Damijana Miklavčiča

Ideja, ki je ni mogoče hitro uresničiti, je zastarela

Kranj, 11. decembra - Kranjčan Damijan Miklavčič, dipl. inž. elektrotehnike, je zaposlen na Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo v Ljubljani kot mladi raziskovalec. Razloga za pričujoči pogovor sta bila dva: od njega smo želeli slišati kaj več o statusu mladega raziskovalca in, drugič, o njegovem strokovnem delu. Damijan Miklavčič je namreč na letošnji evropski konferenci o fizikalni medicini in rehabilitaciji v Madridu prejel mednarodno nagrado sklada MAPFRE za delo z naslovom: Dolgoročni (terapevtski) učinki funkcionalne električne stimulacije pri otrocih s spastično cerebralno paralizo.

Nagrada je laskava. Kakšne je bila pot do nje?

»V drugem letniku fakultete sem začel delati v laboratoriju pri prof. dr. Stanislavu Reberšku in za temo, na kateri sem prvo leto delal, prejel tudi fakultetno Prešernovo nagrado. Kasneje je prof. Reberšek oživel projekt terapevtskih učinkov funkcionalne električne stimulacije na hojo otrok s spastično cerebralno paralizo, ki jo je pred več kot petnajstimi leti začel uvajati v klinično prakso prof. dr. Franjo Gračanin z Univerzitetnega zavoda za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani. Prof. Reberšek me je povabil k sodelovanju. Dve leti smo analizirali rezultate raziskav okrog 30 otrok, primerjali stare z novimi, jih obdelovali, nazadnje izsledke strnili v referat, ki sem ga predstavil v Španiji.«

Kakšen pomen ima delo za prakso, za bolne otroke?

»Funkcionalna električna stimulacija pomaga, dokler jo bolniki uporabljajo, torej terapevtski učinki niso taki, da bi vodili k popolni ozdravitvi, tako kot noben dosedaj znan terapevtski pristop. Na Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo se že okrog dve desetletji ukvarjajo s funkcionalno električno stimulacijo oziroma načinom, kako restavrirati izgubljeno motoriko pri bolnikih.

Na osnovi teh raziskav je nastalo nekaj stimulatorjev (gre za dvig stopala s pomočjo električnega impulza). Vendar naprave, ki se dobijo na našem trgu, niso prirejene za otroke. Zlasti poleti so otroci zelo prizadeti, ker se žice preveč vidijo. Za otroke bi lahko izdelali poseben stimulator, žal pa je za take stvari običajno zelo težko najti denar oziroma zainteresirano firmo.«

»Raziskovalna skupnost Slovenije in Ameriško ministrstvo za zdravstvo.«

Kdo pa je financiral vaše raziskovalno delo?

Vam je mednarodna nagrada sklada MAPFRE prinesla samo priznanje v znanstvenih krogih ali tudi kaj bolj "materialnega"?

Ko nestrno čakaš na bolniško nadomestilo

Tudi v zakonitem roku ga nagloda inflacija

Kranj, 8. decembra - Biti bolan je za človeka dvakratno zlo, saj je prikrajšan za zdravje in za denar hkrati. Če bolniško nadomestilo, ki je praviloma precej skromnejše od plače, vrh vsega še kasni, je zlo še večje.

»Nadomestilo izplačujemo, ko doblimo iz zdravstvenega doma bolniški list. Tega sicer najprej pošljejo na Zavod za socialno medicino in higieno v analizo, nato pa k nam, kjer enkrat tedensko izplačujemo nadomestila prek nakaznic ali na knjižice. Rok zapadlosti nadomestila je zadnjega v mesecu, mi pa smo ga po črki zakona dolžni plačati 15 dni po tem roku. Če si ogleđamo kronologijo izplačevanja nadomestil za Ljubico Lužovec, je videti takole: 21. aprila je nastopila bolniški stalež, 18. maja smo ji prvič izplačali nadomestilo. Za maj smo ji izplačali 2. junija, za junij 7. julija, za julij 7. avgusta, za avgust 4. septembra. 11. septembra smo izplačali razliko po aneksu o povečanju osebne dohodka. Za september je dobila nadomestilo 4. oktobra, 11. oktobra pa znova razliko, za oktober pa je dobila izplačano 6. novembra. Sodim, da izplačujemo dovolj ažurno in v zakonskih rokih, hitreje pa ob odvisnosti od številnih tekočih podatkih o gibanjih dohodkov pač ne gre.«

Vsa čast sicer korektnosti in zakonitosti, toda inflacija, ki v 15 dneh domala za tretjino zmanjša vrednost nadomestila, se kaj malo zveni za taka pravila!

D. Z. Žlebir

»Osemsto dolarjev, ki sem jih bil toliko bolj vesel, ker niso bili pričakovani in so bili za družinski proračun kot dež za suho zemljo.«

Kakšen je sploh status mladega raziskovalca?

»Akcijsko s sloganom 2000 mladih raziskovalcev do leta 1990 je pred leti sprožila republiška raziskovalna skupnost. Zamisel je dobra, a spet se zatika pri osnovnem problemu; ali je premalo denarja ali pa preveč raziskovalcev, skratka, raziskovalna skupnost le s težavo izpolnjuje finančne obveznosti do mladih raziskovalcev. Sicer pa je za mladega raziskovalca zelo pomembno, kje je zaposlen.«

Zakaj?

»Ne samo zaradi denarja, ampak tudi zaradi mentorstva. Edini kriterij mentorstva je doktorat znanosti. Menim, da vsak doktor znanosti ni sposoben voditi mladih raziskovalcev. Kriterij je preohlapen. Sam imam izjemno srečo. Akademik prof. Vodovnik, ki vodi laboratorij, je eden od pionirjev električne stimulacije, cenjen raziskovalec v svetu in pri nas, predaval je tudi že v ZDA, prof. Reberšek, ki je moj mentor in me že od drugega letnika fakultete zelo dobro vodi, je v bistvu njegov učenec, zdaj sodelavec. Tudi drugi sodelavci v skupini, med njimi tudi že afirmirani nekdanji mladi raziskovalci, so izvrstni.«

Status mladega raziskovalca torej prinaša plačo, delovno dobo, možnost strokovne rasti. Kakšne pa so vaše obveznosti?

»V triletni pogodbi je določeno število obveznosti, ki jih moram izpolniti. V tem času moram tudi magistrirati. Mladi raziskovalci večinoma ogromno delajo. Dvanajst ur na dan je premalo. Če vzamem sebe: zjutraj grem na fakulteto, ob štirih, pol petih popoldne pridem domov, zvečer študiram. Moja osnovna stroka je elektrotehnika, ki jo moram poznati, glede na to, da delam na področju zdravstvene rehabilitacije, je treba nekaj vedeti tudi o medicini, fizioterapiji.«

Kakšne sposobnosti oziroma delo je zaobjeto v raziskovalni nagodi?

»Da lahko delam v skupini, moram znati več kot običajni elektrotehnik, znati je treba oblikovati team usposobljenih ljudi, imeti idejo, nato pa nalogo še izvesti, obdelati rezultate, prezentirati. Vsaj 90 odstotkov je pri tem "balasta", samo pri desetih odstotkih "sveti lučka". Za teh deset odstotkov je vredno delati. Seveda so raziskave povezane tudi z denarjem, ki ga vselej manjka. Dodatne vire financiranja iščem v okviru mednarodnih sodelovanj.«

Ste na polovici triletni poti mladega raziskovalca. Kaj pa magistriraj, je še daleč, kaj ste izbrali zanj?

»Ne manjka mi več veliko. Raziskujem vpliv električnega toka na rast eksperimentalnega tumorja. Eksperimentiram na živalih, za kar pri nas zaenkrat še ni etičnih ugovorov. Delamo na Onkološkem inštitutu, po dinamiki (vsak teden en eksperiment), ki smo jo v naših razmerah izredno težko vzpostavili. Rezultati so zanimivi, zbujajo pa zmerno optimizem. Zanimivo je predvsem, da z istimi parametri dosegamo dva različna učinka: zavoro rasti tumorja in zaraščanje ran pri celjenju.«

Akcija 2000 mladih raziskovalcev je bila sprožena predvsem kot spodbuda podjetjem, za hitrejšo gospodarsko rast. Opažamo pa da pretežni del mladih raziskovalcev dela na fakultetah, veliko jih je po izteku pogodbe kot del "tretje univerze" odšlo v tujino. Kaj, menite, je pri nas narobe?

»Gospodarstvo je preveč na tleh, nima denarja za raziskovalno delo, za razvoj. Izgleda nezainteresirano, v resnici pa raziskovalcev ne more plačati toliko, kot so vredni in jim tudi stežka omogoči dobre pogoje za delo (oprema). Včasih pa se tudi bojijo njihovega prestižnega znanja. Vse to nas seveda potiska vedno bolj nazaj. Razvoj zunaj drvi. Če imas dobro idejo, a je ne moreš uresničiti v kratkem času, potem je že zastarela.«

H. Jelovčan

Povečanje pokojnin - desetič

Odbor za plan in finance pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je minuli teden sklenil, da se znova povečajo pokojnine, letos že desetič. Tokrat se bodo pokojnine zvišale za 30 odstotkov.

Decembrske pokojnine z razliko za enajst mesecev bodo izplačane 27. decembra, upokojencem pa bo skupni znesek tokrat vrgel več kot štiri in pol novembrske pokojnine. Povprečne mesečne pokojnine bodo po povečanju naslednje: starostna 8.100.000 dinarjev, invalidska 6.700.000 in družinska 5.800.000 dinarjev, povprečje vseh pa 7.300.000 dinarjev. Skupna izplačila bodo decembra za povprečno starostno pokojnino 28.200.000, invalidske 23.300.000 in za povprečno družinsko 20.500.000 dinarjev. Skupno izplačilo za tiste, ki prejemajo najnižjo pokojnino za polno pokojninsko dobo, bo 20.600.000 dinarjev.

Za enak odstotek kot pokojnine se bosta popravila tudi varstvena dodatka: višji bo znašal 3.888.200 dinarjev (skupaj s poročunom bo to pomenilo 13.700.000 dinarjev), nižji dodatek pa bo 1.944.100 dinarjev (s poročunom vred bodo upravičenci prejeli 6.879.000 dinarjev). Enako kot pokojnine se bodo z veljavnostjo od 1. januarja dalje povečale tudi kmečke preživnine. S 1. decembrom pa bodo za 30 odstotkov višja tudi nadomestila za telesno okvaro.

Organ, pristojen za medletna povišanja pokojnin, se bo kmalu sestel še enkrat, ko bo odločal še o eni medletni usklajitvi - opravljena naj bi bila do 15. januarja. Zatem namreč SPiZ predvideva na nov način usklajevanja, ki ga predvideva v prihodnje spreminjen zvezni pokojninski zakon. Obljubljajo pa, da pri tem upokojenci ne bodo prikrajšani.

Kaj bomo kuhali ta teden

Ponedeljek: krompirjev golaž, motovilec s fižolom.
Torek: govedina v solati, maslena torta
Sreda: pečena ali ocvrta morska riba, slan krompir, špinaca z maslom.
Četrtek: kapileti s smetano, zelena solata.
Petek: pljučka s krompirjem, palačinka.
Sobota: zelenjavna juha, dunajski zrezek, pečen krompir, zelena solata z jajcem.
Nedelja: gorenjska šara, jabolčna pita.

Takole nam svetuje **Jože Zalar**, vodja kuhinje v hotelu Creina:

Kapileti s smetano

Za 4 osebe potrebujemo: 40 dag kapiletov (dobimo jih v vsaki živilski trgovini, so nov izdelek Mlinotesta iz Ajdovščine, nadevani z mesom in oblikovani v male klobučke), 2 dl sladke smetane, 6 do 8 dag prešane šunke, narezane na majhne kockice, baziliko in parmezan.

Kapilete skuhamo v veliki količini slanega kropla "na zob". V posodo zlijemo 2 dl smetane in ji dodamo šunko. Ko smetana zavre, stresemo vanjo testenine in pokuhamo toliko časa, da se jed zgosti. Na koncu dodamo še baziliko in nariban parmezan.

Dober tek!

P.S. Naj tule omenimo še, da bo v hotelu Creina v Kranju od 15. do 24. decembra teden testenin. V tem času bodo kuhali vse vrste testenin, večinoma seveda po italijanskih receptih. Tako si bomo lahko privoščili torteline z morskimi sadeži ali s sadjem in smetano, raviole, tagliatele z gobami, lasagne, špagete na štiri načine, kanelone in kapilete; slednji bodo pripravljene po genovsko in celo z lososom. Prvi dan, v petek, 15. in naslednji petek, 22. decembra, vsakič od 15. do 16. ure, bodo pripravili tudi pokušnjo testenin. Vabljeni ste vse gorenjske gospodinje, ki boste pri kuharju Jožetu Zalarju dobile tudi nasvet za pripravo testenin iz prve roke.

Najboljši del človekovega življenja so njegova mala, brezimna, pozabljena dela dobrote in ljubezni.

William Wordsworth

IZ ŠOLSkih KLOPI

Misli o narkomaniji in narkomanih

Narkomani iščejo rešitev težav v drogah. Zapuščeni so in osamljeni, zato ne morejo brez mamil. Ker so droge zelo drage, oni pa nimajo denarja, krajejo. Nihče jih potem ne upošteva več, vsem se zdijo le navadni tatovi in narkomani. - Drago Matovič, 7. a

Narkomani me ne motijo, vendar ni prav, kar počnejo. - Boštjan Ogris, 7. a

Biti narkoman ni pogumno dejanje, pač pa le uničevanje življenja. - Anita Bogataj, 7. a

Narkomani počasi razpadajo. Če ne dobijo mamil, norijo in močno trpijo. - Sanja Škofic, 7. a

Narkomani se mi smilijo, saj si ne morejo pomagati. Njihov edini izhod je smrt. - Alenka Rozman, 7. a

Upam, da v mojem kraju ni narkomanov in se z njimi ne bom nikoli srečala. - Vlasta Švab, 8. a

Mislím, da narkomani jemljejo drogo, ker se bojijo sedanosti in bi ji radi ušli. - Petra Branc, 8. a

Droga vodi v smrt mnogo mladih, nedolžnih ljudi. - Nina Trgo, 8. a

Kljub prizadevanju, da bi odpravili narkomanijo, je na svetu še veliko ljudi, ki padejo v to nesrečno, kratko življenje. - Franja Gabrovšek, 8. a

Droga je način za utopitev žalosti, za prezgodnjo smrt. Nesrečo pa lahko pozabimo na boljši način, ki ne vpliva na naše zdravje. - Mojca Marin, 8. a

Učenci OŠ heroja Bračiča Tržič

Žogica Marogica

(Kritika)

V torek smo si v Prešernovem gledališču v Kranju ogledali predstavo Žogica Marogica.

V igri so nastopali: dedek, babica, Žogica Marogica, zmaj Tolovaj, miličnik, stražnik, črpalkar, strašilo Motovilo, kužek Postružek, ptiček Kraljiček in trije mali zmajčki. Zelo všeč sta mi bila črpalkar in tretji, najmlajši zmajček. Črpalkarja je igral Pavle Rakovec, igralec, ki ga zelo rad gledam. V tej vlogi je bil zelo smešen. Čev za točenje bencina je uporabil kot mikrofon. Njegovo obnašanje me je spominjalo na vodjo kakšne rockovske skupine. Tudi mali zmajček se mi je zdel smešen. Govoril je kot moja mlajša sestra pred letom in pol. Vse ostale osebe, razen žogice Marogice, so mi bile všeč. Žogica je bila počasna, žoge pa niso take.

Scena je bila nenavadna, lepa in zanimiva. Predstavljen je bila kot vrtiljak, ki se je zavrtel ob vsakem novem dogodu.

Odlični so se mi zdeli kostumi. Bili so pisani in izvirni. Igra mi je bila tehnično všeč zato, ker je bila smešna. Čeprav zgodbo že od majhnega zelo dobro poznam, sem se ob njej zabaval.

Starši, peljite svoje otroke, da si ogledajo to lepo igrico!

Blaž Suhač, 3. r. OŠ Davorina Jenka Zalog

Nekaj misli o testeninah

Osnovno, kar moramo vedeti pri kuhanju testenin: testenine vedno kuhamo v veliki količini vode in ko so kuhane, jih nikoli ne izpiramo z vodo. Kuhane testenine na cedilu samo odcedimo in jim dodamo masčobo - olje, maslo ali margarino.

Italijani, ki so veliki ljubitelji testenin, le-te, posebno pa špagete, kuhajo "na zob", "al dente", kot pravijo, kar pomeni, da imajo v sredini belo pikico in ko jih ugriznemo, čutimo rahlo trdoto.

Okusne testenine pripravljamo s sladko ali kislo smetano, paradižnikom, vseh vrst omakami, z ribami, mesom in podobno, najbolj pomembna dišavnica pa je bazilika, ki testeninam daje prijeten vonj in okus.

Čebulnice cvetejo tudi pozimi

Kdor je kdaj pozimi imel cvetoče čebulnice tulipanov, narcis ali hijacint, se jim bo stežka odpovedal. In res je edinstveno doživetje spremljati razvoj čebulnice od prvih listnih nastavkov do cvetja. Za dober uspeh je pomembno dvoje: treba je začeti dovolj zgodaj jeseni, konec septembra, najkasneje v začetku oktobra, in nabaviti primerne čebulice ustreznih sort. Dobra je že vrtna prst ali krtinka, ki jo je dobiti ob krtovih rovih na travnikih, moramo pa ji primestati še peska. Po saditvi v lonce morajo čebulnice na hladno, v klet ali na vrt. V vrtu lonce zakopljemo, da so 30 do 40 cm na debelo zaruti s prstjo, ta pa pokrita z listjem, da ne zmrzne. Kdor nima vrta, jih najbolje shrani zasute s prstjo v zaboju. Temperatura naj se tu ne dvigne nad 9 stopinj C. Približno po treh mesecih so se čebulice ukoreninile in že tudi odgnale. Ko je poganjek dolg 5 do 6 cm, lahko pridejo na toplo, kjer so sprva še v temi, prekrite s papirnimi tulci; kakor hitro pa je cvet zunaj, zatemnitev ni več potrebna, pač pa jih je treba dati na hladno mesto, da bodo cvetne barve bolj žive. Nizka temperatura tudi zadržuje rast listja, tako pride cvetje bolj do izraza.

Tulipane navadno silijo tako, da je po več čebulic v loncu, vsaj po tri, in so s ploščato stranjo obrnjene navznoter, na sredo lonca. Iz zemlje lahko gleda vrh, konica čebulice. Sorte iz skupine zgodnjih tulipanov so za siljenje najprikladnejše in tudi prve cveto, že okoli novega leta ali celo še prej.

Hijacinte silijo bodisi v loncih ali tudi v kozarcih z vodo. Če je le možno nabaviti preparirane čebulice, bo z njimi boljši uspeh kot z navadnimi. Pri izbiri sort se ravnamo po barvah, zlasti zaželeno so rdeče sorte, med njimi je ena najboljših "Pink Pearl".

Pri siljenju narcis moramo biti posebej pozorni na to, da na toplem prebujno zenejo v listje, ki preveč zdvija in cvetje skoraj zakrije.

Najpreprostejše je siljenje žafranov. Večje število gomoljkov posadimo v plitvo posodo na gosto drugega ob drugem. Posoda mora biti dolga na hladnem in sme šele januarja v zmerno topel prostor, kjer je temperatura pod 15 stopinj C. Le tedaj bo nastavek cvetja izdaten, v nasprotnem primeru se utegne zgoditi, da bogato olista in sploh ne cvete. Rumene sorte težko silimo, hvaležnejše so modre in bele.

ureja DANICA DOLENC

Rudi

Rudi bil je siromak, zato odšel je v svet za kruhom, vsak delavnik je bil težak, bilo še slabše je lenuhom! V Ameriki, v deželi sanj, v tovarni delo je dobil, prišel do mnogih je spoznanj, se ob delu pridno je učil.

Le z delom in z učenjem lahko postaneš strokovnjak, zato pa, učenec, uči se z veseljem, da tudi ti postal boš tak!

Jernej Peternelj, 5. c r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Rebus

Tožba ubogega pesnika

Ne morem pisati pesmi na ukaz! Za to imamo plačane poete!

Če samo na to pomislim, da me čakajo prazni listi - željni rime, me (kaj pa drugega) stresa mraz!

Lahko napišem pesem! Vendar ne bo od srca. Iz nje bo vela hladna sapa, čeprav ne bo v njej niti kančka zla.

Morda bodo rekli: "On pa pesnik? Saj ni resen!"

Mogoče je lažje biti pisatelj. A jaz ostajam pri pesmih! Ob večerih si podpiram glavo in še vedno slišim naročilo: "Nekaj resnih!"

Zdaj pa bodi smešnim verzom prijatelj (če moreš)!

Betka Vovko, 8. a r. OŠ Franceta Prešerna Kranj

MORDA NISTE VEDELI

Najdaljša in najtežja od vseh kač je anakonda (Eunectes murinus), ki živi v Južni Ameriki. Za anakondo, ki so jo ubili leta 1944 ob gornjem Orinoku v vzhodni Kolumbiji, so ohranjena zanesljiva poročila, da je bila dolga 11,4 metra. Težka je bila skoraj 450 kilogramov. Neka druga anakonda, ubita ob spodnjem toku reke Guaviare v jugovzhodni Kolumbiji novembra 1956, je merila v dolžino 10 metrov in 25 cm. Najdaljša kača v živalskem vrtu pa je bil verjetno Colossus, samica mrežastega ali kraljevskega pitona (Python reticulatus), ki je umrla za tuberkulozo 1963. leta v živalskem vrtu v Pittsburghu (ZDA). Kača je bila tedaj dolga 8,70 metra.

ureja HELENA JELOVČAN

POENOSTAVIMO NAŠE SODELOVANJE - Z NOVO OBLIKO PISMA ZAUPANJA

ljubljska banka

TE VRSTE MI GREDO ZE RAHLO NA ŽIVCE!

RES JE! KO PRIDES NA VRSTO BI MORAL POLEG ČEKOVNIH BLANKET DOBITI SE.

BRIVNIK!

KAKOR KDO! JAZ SE BRIJEM DOMA IN TUDI ČEKOVNE...

BLANKETE NAROČIM KAR OD DOMA!

KAKO? NI MOGOČE!

SEVEDA! V OVOJNICO, KI SE DOBI NA BANČNIH OKENCIH...

TA SE PA ZNAJDE!

VLOŽIM PISMO ZAUPANJA Z VPISANIMI PODATKI IN JO BREZ ZNAMKE VRZEM V NAJBЛИŽJI POŠTNI NABIRALNIK.

KATERI PODATKI SO POTREBNI?

SAJ JE VSE RAZLOŽENO NA SAMEM PISMU.

ŠTEVILO ČEKOVNIH BLANKETOV.
 ŠTEVILKA TEKOČEGA RAČUNA.
 NASLOV KAMOR ŽELITE PREJEMATI BLANKETE.

POŠTA! IZ GORENJSKE BANKE JE!

ENOSTAVNO, MAR NE!

Temeljna banka Gorenjske

Konec tedna veliko sanjsko tekmovalje nad Jesenicami

Jeseniški in srednjeevropski pokal

Savske jame, 8. decembra - Sankski klub Jesenice bo v soboto in nedeljo v Savskih jamah nad Planino pod Golico organiziral tri močne sanjske tekme: v soboto 32. Pokal mesta Jesenice in zaključno tekmo lanskega srednjeevropskega pokala, v nedeljo pa 33. Pokal mesta Jesenic in prvo tekmo letošnjega srednjeevropskega pokala.

Za usodo dvodnevnega tekmovalja se ni treba več bati. Nad 70 sankočev iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Poljske, Francije, Švice in Češkoslovaške bo dirkalo na izredno dobro pripravljene naravni progi v Savskih jamah, čeprav snega ni in bi bilo brez iznajdljivosti organizatorjev progo težko pripraviti. Ze skoraj deset dni izdelujejo umetni sneg s pomočjo snežnega topa Franca Stroja iz Dvorske vasi, ki na sankski progi preizkuša prvi v Jugoslaviji

izdelani snežni top. Skoraj kilometer dolga proga je bila v petek že prekrita s snegom in deloma tudi ledena. Zasneževati so jo začeli na startu, kamor so spravili sorazmerno lahek top, s pomočjo gasilcev s Planine pod Golico so črpali vodo iz Črnege potoka in jo vlekli na start, za nižje dele proge proti cilju pa so vodo črpali iz potoka z električno črpalko. Na progi je že dovolj snega in kot so povedali prizadeveni jeseniški sankoč Marjan Meglič in Mirko Klinar, ki sta oba tekmovalca, pa vodja tekmovalca Janez Hrovat ter skrbnik snežnega topa Bojan Kristan, bodo sedaj progo zgradili z unimogom in jekleno mrežo, potem pa jo bodo nalivali z vodo: zvečer dvakrat ali trikrat in zjutraj med 4. in 6. uro prav tolikokrat. Zasnežiti bodo morali še iztek, zaradi zanesljivosti pri snegu pa bodo naredili še snežno rezervo. Umetni sneg je suh in je zato v deponiji obstojnejši od naravnega. Sanksočem pomagajo Elektro Žirovnica, gasilci s Planine pod Golico in s stroji Poldi Krašovec, ki je bil dolgo tekmovalcev v sankanju. Jeseničani imajo za lažjo pripravo proge tudi že svojo rolbo. Sicer pa je v jeseniškem klubu 20 aktivnih sankočev, med katerimi je nekaj mlajših, zelo obetavnih. Nad svojim položajem niso pretirano zadovoljni, saj se ubadajo z velikimi gmotnimi težavami, ki se začnejo že pri nakupu sank (izdelovanja se lotevajo kar sami), vendar vztrajajo zaradi ljubezni do tega športa.

Sobota, 16. decembra, bo prvi tekmovalni dan. Na sporedu bo 32. Pokal Jesenic, ki je zadnjo zimo odpadel, obenem pa zaključna tekma lanskega srednjeevropskega pokala, ki je v suhi zimi ni bilo mogoče izvesti. V nedeljo, 17. decembra, pa bo tekmovalje za 33. pokal Jesenic in prva tekma novega srednjeevropskega pokala v sankanju na naravnih progah. Od slovenskih klubov bodo razen Jeseničanov tekmovali še Železnikarji, Tržičani, Trboveljčani in sankoč iz Idrije.

J. Košnjek, slike F. Perdan

Končan kranjski turnir v malem nogometu

Tekmovalo 78 moštvev

Kranj, 5. decembra - Med prazniki se je v dvorani na Planini končal 11. tradicionalni turnir v malem nogometu, na katerem je v A skupini igralo 64 ekip, v B veteranski skupini pa 14 moštvev. V obeh finalih so sodelovala po štiri najboljša moštva. Izidi finala v skupini A: Elektro Lalič : Samba 2 : 3, Picerija Orly : Krok 4 : 5, Picerija Orly : Lalič 6 : 7, Krok : Samba 2 : 3. Vrstni red: 1. Samba Medvode, 2. Krok Trstenik, 3. Elektro Lalič Kranj, 4. Picerija Orly Goriče. V skupini B so v finalu igrali: Elektro Lalič : Ikos 2 : 0, Grče : ZTKO 4 : 2, Grče : Elektro Lalič 1 : 2 in ZTKO : Ikos 0 : 2. Vrstni red: 1. Elektro Lalič Kranj, 2. Grče Bohinjska Bistrica, 3. Ikos Kranj, 4. ZTKO Kranj. Najboljši so razen denarnih nagrad prejeli tudi pokale.

ZTKO Kranj bo tudi letos organiziral zimsko trim ligo za občane, stanujoče v kranjski občini. Zrebanje in določitev razporeda bo 12. decembra ob 17. uri v dvorani na Planini.

M. Čadež

Negotova usoda kranjskega drsališča

Dve plati ledene nadloge

Kranj, 6. decembra - Naslov ni prehud, saj se je kranjsko drsališče v Poslovnoprreditvenem središču Gorenjski sejem, na katerega je bil Kranj prva leta ponosen, spremenilo v zopno nadlogo za sejemsko organizacijo, uporabnike, predvsem hokejiste, pa kranjske tovarne, ki so pomagale graditi sejemsko dvorano z drsališčem. Dogovora, kako urediti sofinanciranje in s tem poceniti uporabo ledu, še ni. Zato ne bo presenečenje, če se bo na vratih drsališča pojavil napis: zaprto!

Problem se je zaostрил konec preteklega tedna, ko kranjski hokejisti zaradi zasedenega termina niso mogli odigrati prvenstvene tekme in ko so dobili račun za uporabo ledu, ki ga ne morejo plačati. Stališča Hokejskega kluba Triglav, ki je eden od uporabnikov ledu, smo objavili že v prejšnji številki Gorenjskega glasa. Povedali so nam ga predsednik Hokejskega kluba Triglav Franci Teran, sekretar kluba Rudi Zalokar in predsednik tehnične komisije Primož Strniša. Na pogovoru v ponedeljek zjutraj so povedali: obstanek kranjskega hokeja je vprašljiv, termini za petkovo tekmo in del vadbe so nam bili vzeti brez obvestila, računa 109,7 milijarde starih dinarjev ne moremo in ne bomo plačali, dogovor s sestanka na kranjski SZDL se ne uresničuje (uporabo ledu naj bi plačala ZTKO, kranjsko gospodarstvo pa zelo drago električno energijo), preveri naj se, zakaj je kranjski led najdražji, s sejmom se ne nameravamo

več pogovarjati, ampak samo z ZTKO Kranj, nihče hokejistov, klubskih funkcionarjev in staršev ne bo imel za norca, v Kranju naj bo vzdrževanje športnih objektov združeno pod eno streho (ZTKO med zimsko sezono), če pa nas na sejmju ne marajo, naj bi nam to povedali pred sezono, da bi led poiskali na Bledu ali na Jesenicah, kjer je bistveno cenejši.

Odgovore smo iskali tudi pri prizadetih: direktorju Poslovnoprreditvenega centra Gorenjski sejem Francu Ekarju in Ferdu Rauterju, predsedniku programsko-razvojnega sveta Gorenjskega sejma.

Franci Ekar je povedal, da so poskušali na vse načine pregovoriti kranjsko združeno delo, da bi sodelovalo pri financiranju obratovanja drsališča, vendar zaman. Odgovor je bil: pristali smo na višjo prispevno stopnjo za telesno kulturo in iz tega denarja naj se financira tudi drsališče. Sejem denarja nima od kod vzeti. Ze deset let

se sami borimo za obratovanje, SDK je ugotovil, da posujemo povsem pravilno, na Jesenicah in na Bledu krijejo stroške iz drugih virov, mi pa pod ekonomsko ceno ne moremo iti. V Kranju se bje bitka med športnimi panogami in tu vleče hokej kratko. ZTKO preliva denar tudi v druge, nešportne dejavnosti in mislim, da to ni sprejemljivo. Mi delamo pošteno, racionalno. Bremei nas nedokončana gradnja dvorane. Da bi si opomogli, damo led pač tistemu, ki nam takoj plača. Denar diktira termine, cenik je bil uradno sprejet in Avstriji, ki sedaj gostujejo na kranjskem ledu, vse plačajo po ceniku. Uvajamo solo drsanja za mlade in stare, družinsko drsanje, disko na ledu, samo da bi lažje vzdrževali led. ZTKO nam je dal za jesenske termine 26 starih milijard, od tega 15,6 milijarde za hokejiste, ostalo pa za rekreacijo. Hokejisti so nam dali vedeti, da nam računa ne bodo plačali. Od nas se zahteva, da vse damo zastoj. Na to sejem ne more pristajati. Če hokejisti računa v zakonskem roku ne bodo plačali, jim bomo led odpovedali. Sicer pa menim, je dejal Ekar, da je hokej stvar telesne kulture, prav tako pa Kranj ni tako reven, da skupaj s telesnokulturnim denarjem ne bi rešil tega problema. Glede odpovedane tekme pa tole: hokejski klub nam je dal naročilnico za termine, ter-

min za odpadlo tekmo pa so nam sporočili šele 30. novembra, mi pa smo medtem led že prodali drugemu.

Ferdo Rauter, predsednik programsko-razvojnega sveta Poslovnoprreditvenega centra Gorenjski sejem je povedal, da so sestanek na SZDL 25. oktobra sklicali predvsem zato, da bi glede na težave v preteklih zimah letošnjo zagotovili normalno obratovanje. Ugotovili smo, pravi Rauter, da so kalkulacije za uporabo drsališča realne in da so cene v Kranju izračunane ekonomsko in zato neprimerljive z drugimi drsališči. Če se obratovanje drsališča ne bo moglo zagotoviti iz sredstev telesne kulture, potem ne bo možnosti za obratovanje, saj gospodarstvo za led ni pripravljeno dodatno prispevati. Izračune in plačevanje naj telesna kultura kalkulira za dve koledarski leti, saj se ena sezona začne v enem in konča v drugem koledarskem letu. Obratovanje drsališča je treba marketinško zasnovati in pridobivati dodatna sredstva. Gorenjski sejem že išče dodatne vire in uresničuje to nalogo. Za to sezono smo se zato odločili, da bo drsališče obratovalo. Telesna kultura naj najde denar za drsališče. Če pa ne namerava delovati v tej smeri, potem je usoda kranjskega drsališča jasna, je zaključil Ferdo Rauter.

J. Košnjek

OD TEKME DO TEKME

Prvenstvo škofjeloškega Partizana v namiznem tenisu - V športni dvorani Poden je škofjeloški Partizan organiziral tradicionalno odprto prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike. Med 30 nastopajočimi je zaslužen zmagal Jano Rant (LTH), ki je v finalu premagal Romana Cenciča (Jelovica). Vrstni red: 1. Jano Rant (LTH), 2. Roman Cencič (Jelovica), 3. Nada Fojkar (LTH), 4. Janez Starman (Kondor), 5. Boštjan Rant (Partizan) itd. J. Starman

Tržiški upokojeenci za šahovnicami - Šahovsko društvo Tržič je organiziralo občinsko prvenstvo upokojencev. Sodelovalo je 10 šahistov, kar je glede na razširjenost šahovske igre v Tržiču skromna udeležba. Med nastopajočimi je treba posebej omeniti 87-letnega Ludvika Štalca, nestorja šahovske igre v Tržiču, ki se je na prvenstvu uspešno kosal z mlajšimi in edini premagal kasnejšega zmagovalca Znidaršiča. Tržiški šahisti so Štalcu za prispevek k razvoju šahovske igre v Tržiču podelili posebno kolajno. Vrstni red: 1. Silvo Znidaršič 8, 2. Franc Borštar 7,5, 3. Leon Janškovec 6,5, 4. Ivan King 6, 5. Ludvik Štalc 4 itd. J. Kikel

Pestra sezona kegljačev na ledu - Na jeseniški ledeni ploskvi se nadaljujejo tekmovalja v kegljanju na ledu. Organiziran je bil 34. mednarodni turnir za pokal Jesenic. Tekmovalo je 19 moštvev iz Zvezne republike Nemčije in Avstrije in domače ekipe iz Rateč, Kranjske gore, Bleda, Žirovnice in Jesenic. Zmagala je ekipa Gorenja z Bleda v postavi Dane in Darko Ičan, Tomaž Cufar in Srečko Železnikar. Drugi so bili Beljačai tretji Kreizberg iz Avstrije, četrti Fakereš iz Avstrije, peta pa trostalna z Jesenic. Začelo se je tudi slovensko prvenstvo posameznikov v zbijanju in bližanju. V prvem kolu je nastopilo 45 kegljačev. Vodijo trije Jeseničani: Rudi Šapek, Milan Radonič in Brut Berčič. Tudi med mladinci sta na prvih dveh mestih Jeseničani Rudi Šapek mlajši in Željko Ristič. J. Rabič

Tržiška praznična tekmovalja - Sindikat in športni klubi so priredili več prazničnih tekmovalj. Na kegljaškem, strelskem, namiznoteniskem in šahovskem tekmovalju je sodelovalo 69 sindikalnih ekip, v šahu pa 17 posameznikov. V namiznem tenisu je med ženskami zmagal Peko Obutev II, prva ekipa Obutev II pa je zmagala tudi med moškimi. V streljanju je med ženskami zmagalo Društvo upokojencev, med moškimi pa Peko Obutev II, v kegljanju pa je med ženskami zmagala Peko Obutev I, med moškimi pa Zlit. V šahu je zmagal Matej Keršič (SGP) pred Mirkom Megličem (Tokos) in Ivanom Kingom (Društvo upokojencev). J. Kikel

Mladinci na turnirju Alpe Jadran

Kranj, 18. novembra - Letošnji mladinski šahovski turnir Alpe Jadran je bil med 15. in 17. novembrom v Beljaku. Igrali so mladi šahisti iz Avstrije, Italije, Madžarske, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije, skupno 77 moštvev, sestavljenih iz šahistov, starih do 16 let (prva skupina) in do 19 let (druga skupina). Slovenijo so zastopala tri moštva: ŠK Ledinec iz Hoč pri Mariboru (do 19 let) in osnovna šola Poljčane ter šahovska sekcija Tomo Zupan iz Kranja (do 16 let). Vsi trije so bili v svojih predtekmovalnih skupinah drugi. Ledinecu je uspela uvrstitev v finale ter osvojitve tretjega mesta, Poljčanam in Kranju pa uvrstitev v finale ni uspela in sta zasedla osmo oziroma deseto mesto med 47 moštvi. Za ekipe, ki se niso uvrstile v finale, je bila organizirana simultanka z velemojstri Brunom Parmo iz Jugoslavije, Gezo Forintošem iz Madžarske ter Karлом Robatschem iz Avstrije. Igor Nonne (Tomo Zupan) je premagal Forintoša, Peter Kovačič (Tomo Zupan) pa je remiziral. Šahovska zveza Koroške je odlično organizirala prireditve. A. Drinovec

V Naklem

Spominski turnir Karla Misjaka

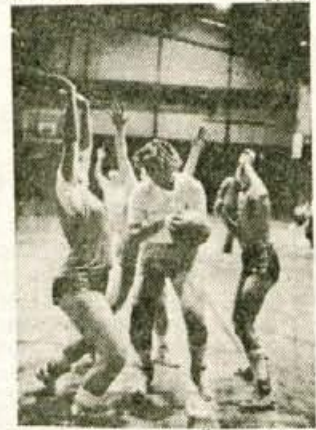
Naklo, 12. decembra - Šahovski klub Naklo organizira v nedeljo, 17. decembra, s pričetkom ob pol desetih v Domu družbenopolitičnih organizacij v Naklem I. naklanski spominski šahovski turnir Karla Misjaka. Turnir bo odprtega tipa z 10 minutami igranja za vsakega igralca. Odigran bo po švicarskem sistemu z devetimi koli. Prijavnina bo 50.000 dinarjev

razen za šahiste z ratingom. Prijave bodo sprejemali pred začetkom turnirja. Za najboljše so pripravljene denarne in praktične nagrade, prav tako pa tudi pokali. Vsak igralec mora prinesiti s seboj šahovsko uro. Pojasnila dajeta predsednik in tajnik Šahovskega kluba Naklo Silvo Fajfar in Živko Kladnik po telefonih 48-647 in 48-153. J. K.

Kegljanje

Trije vodijo

Kranj, 6. decembra - V gorenjski kegljaški ligi so odigrali 3. in 4. kolo. Izidi 3. kola: Ljubelj : Jesenice 4852 : 4869, Simon Jenko : Lubnik 5104 : 5034, Triglav : Elan 4958 : 4953 in Kranjska gora : Sava 4942 : 4879; 4. kolo: Elan : Kranjska gora 4692 : 4923, Lubnik : Triglav 4995 : 3069 (Triglav je igral samo s štirimi igralci), Jesenice : Simon Jenko 5034 : 4934 in Bled : Ljubelj 4843 : 5130. Po štirih kolic vodijo Ljubelj, Jesenice in Triglav s po 6 točkami, Lubnik, Kranjska gora in Simon Jenko pa imajo po 4 točke. T. Bolka

V soboto je bil v Škofji Loki derbi slovenske ženske košarkarske lige med Odejo Marmorjem in Kranjem. Obe ekipi sta še naprej v vrhu slovenske košarkarske lige. Kranjski Triglav je bil poražen v Trbovljah. Na sliki trenutek s tekme v Škofji Loki. Slika: F. Perdan

Strelci Vodovodnega stolpa, že drugič zmagali

Kranj, 6. decembra - Krajevna skupnost Vodovodni stolp je ob dnevu republike pripravila strelsko tekmovalje. Udeležba je bila odlična, saj je nastopilo osemnajst ekip s šestinpetdesetimi strelci in osem posameznikov. Med ekipami je zmagala strelska vrsta ŠD Vodovodni stolp, ki so že drugič zapored osvojili prehodni pokal.

Rezultati - ŠD Vodovodni stolp 491 krogov, 2. ZZB Kokrica 446, 3. mladinska ekipa Vodovodni stolp 437; posamezno - člani - 1. Černe 186, 2. Stariha 162, 3. Mikuš 161; članice - 1. Djurič 161, 2. D. Janša 155, 3. Cirn 153; mladinci - 1. Zagorc 144, 2. Škofic 143, 3. Radikovič 136.

40 let Planinskega društva Križe

D. H.

Križe, decembra - V petek, 15. decembra, ob 18. uri bo v osnovni šoli Kokrškega odreda v Križah jubilejni občni zbor Planinskega društva Križe. To gorenjsko planinsko društvo namreč praznuje že 40-letnico svojega obstajanja in zaslužen nosi sloves je eno najbolj delavnih društev. Na slovesnosti bodo posameznim najzaslužnejšim članom podeljena odlikovanja Planinske zveze Slovenije.

TEMA TEDNA

BLOKADA RAZUMA IN PAMETI

Človek kar ne more in ne more verjeti: komunistične partije v vzhodni Evropi morajo čez noč spustiti vajeti z rok in na mah pustiti opozicijo, da zadira z vsemi pljuči, v Srboslaviji pa »v rikverc« in kolikor je le mogoče nazaj v populistični raj. Kdor ima vsaj minimum zdrave pameti, mu pač ne gre v glavo, kaj bi bilo v objemu balkanskega RAJA (R-omunija A-Ibanija, J-ugoslavija) tako lepega in fletnega, da bi se v tej poziciji sploh še eno samo samcato uro splačalo vztrajati? Res je, da so v vzhodnoevropskih državah, kakor koli že jih je tlačila in dušila ista stalinistična mora, docela različne in specifične razmere. Predvsem - razen pri Sovjetih - ni takih grozljivih in razdirajočih nacionalnih razprtij.

Madžarski je bilo z njeno enonacionalnostjo neizmerno lažje postati ljubljenska zahodna Evropa, Vzhodni Nemci so padli v objem svojih sonarodnjakov, Čehi in Slovaki se nehajo »špikati«, če gre za odločen odpor proti zadržljivemu partijskemu sistemu in proti svoji policiji, ki slovi kot ena najbolj krutih na Vzhodu....

Pri nas pa mitingi in partijski kongresi in medijski čvek samozvanih oblastnih veljakov, ki za večstranski sistem niso, so pa za pluralizem interesov. Predvsem lastnih.

Medtem ko na Čehoslovaškem spustijo opozicijo v parlament v eni sami noči in so tudi časopisi v eni sami noči zmožni totalno spremeniti svojo vsebino v prid resnici in samo resnici, pa so pred potprežljivimi Jugoslavlani spet samo in le noči dolgih jezikov. Sem in tja bomo spet pristigli z ušesi, ko bo kakšen delegat na kakšnem kongresu korajžno »zavižal« malo stran od linije, spet in spet ugotavljali, da se oblikujeta dve opciji iz krize, kaj drugega pa se na večini kongresov ne bo zgodilo. Maske so padle: z mitingom, ki ga ni bilo in s panično trgovinsko blokado, ki je svet ni doživel niti v času pravih vojn.

V tej zamrznitvi gospodarskih stikov in drugih dotikov s slovenskim sovragom se dogajajo strašne stvari. Na vehementne beograjske železničarje, ki so od slovenskih zahtevali odškodnino zaradi izpada mitingaškega prevoza, je genialec, ki si

je izmislil blokado, lahko silno ponosen. Se bolj pa na narodno zavest in brezpogojno lojalnost črnogorskih taksistov, ki so obznanili, da ne bodo prevažali tistih pacientov, ki bodo v trgovinah kupovali slovensko robo!

Najbrž ni treba dvakrat ugibati: gre za taiste taksiste, ki so bili voljni prevažati mitingaše. Kamorkoli, tudi v Ljubljano. Če pa so že od nekje dobili brezplačni bon za bencin, pa tako ali tako ni važno, ko vendarle ne gre za prozaične posvetne zadeve, ampak za ideale, ki so jim na življenje in kruto smrt predani vsi taksisti. Profesionalni in amaterski. V njihovih obmor-skih krajih je taksiranje kar priljubljen konjiček, ljubiteljev taksiranja pa zato kolikor hočeš.

Tudi na tako majhnih, a ne nepomembnih stvareh bo blokada. Blokada razuma in pameti. Deblakirala pa se bodo najbolj iracionalna mednarodna sovrastva in hudobije. Saj je vsa Jugoslavija kot eno nogometno igrišče, s tribunami, na katerih divjajo navijači našega tipa. Ali tisti beograjski, ki so izzivali hrvaško tribuno tako, da so v živo izoblikovali veliki H (Hrvatska), takoj nato pa še veliki U (ustaši). Ali tisti prištinski, ki sicer nad dobrim, miroljubnim in poštenim igralcem Prištine, ki se čisto po naključju piše Morina, tulijo: Morina van!

Kam le smo padli! Česa vsega sta zmožna evforija in hujšaštvo malih diktatorjev! Ko bi sploh znali poškiliti naokrog, bi zaznali, kako goraka opozicija se jim snuje. In gorje, ko bo počilo. Taki prepotentni in arogantni voditelji še nikdar niso slišali za Solonov izrek: »NAJPREJ SE NAUČI POSLUŠATI, ŠELE NATO UKAZOVATI.«

Če smo že pri izrekih. Porogljivi Thomas Hobbes bi jih takole označil:

»V naravi takih ljudi je - naj bodo še tako pripravljeni priznati drugim, da so domiselni, bolj elokventni ali bolj učeni od njih - da vendarle nikoli ne bodo verjeli, da je veliko drugih, ki so vsaj tako modri, kot so sami...«

D. Sedej

Nagrada igra

Fužinar nagrajuje

V Kovinotehni - blagovnici Fužinar na Jesenicah imajo bogato izbiro najrazličnejših izdelkov, tudi Gorenja. Kupcem nudijo male gospodinjske aparate in vse izdelke bele tehnike Gorenja, pripravljajo pa tudi zanimive demonstracije izdelkov, ki so na prodajnih policah.

Taka demonstracija malih gospodinjskih aparatov in izdelkov Gorenja bo v petek, 15. decembra, od 15. do 17. ure, v blagovnici Fužinar na Jesenicah. Kupcem bodo prikazali uporabo strojev, tisti, ki se bodo tega dne odločili za nakup pralnega ali pomivalnega stroja Gorenje, pa bodo dobili še posebno darilo.

Mi se v demonstraciji malih gospodinjskih strojev in izdelkov bele tehnike vključujemo z nagradnim vprašanjem. Vsi tisti, ki boste izpolnili kupon in napisali pravilni odgovor ter ga poslali Fužinarju na Jesenice, boste sodelovali v žrebanju na demonstraciji. Odgovoriti je treba na vprašanje: koliko izdelkov Gorenja prodaja jo v blagovnici Fužinar?

Odgovore na kuponu in na dopisnici pošljite na naslov: blagovnica Fužinar Jesenice, 64270 Jesenice. Upoštevali bodo vse kupone, ki bodo v blagovnico prispeli do petka, 15. decembra, trije srečni izžrebanci pa bodo dobili lepo kuhinjsko tehniko.

Kupon
Ime in priimek
Naslov
Odgovor

ANEKDOTA

Vrtnarjeva smrt

Avstrijski general in pisatelj belgijskega rodu knez Charles-Joseph de Ligne je obiskal gospo, ki je bila strašno ponosna na svojo vilo. Mislila je, da je ribnik v njenem parku kot tisti v Versaillesu. Gostu je pripovedovala, da je v ribniku ravno prejšnjega dne utonil vrtnar.

»Kakšen izzun!« je pripomnil knez de Ligne.

Male gorenjske vasi

Ravnica

Piše: D. Dolenc

Do poroke niti besede

Mežnarčeva stara mama, Katarina Mrak, ki je zdaj že v enaindevetdesetem, je ravno iskala škarje, ko sem prišla. Še vedno sede za svojo staro singgerico, ki jo je pri štirinajstih letih dobila od svoje mame. Drobneža telesa je, to je res in križ jo rad boli, ampak zaradi nog bi pa lahko plesala. Malo je plesala v življenju. Pa je imela dovolj priložnosti, saj je služila pri Alenču na Spodnji Lipnici. Tudi ona je bila doma z Lipnice, pa ne iz revne hiše.

V gostilni je pomagala in v trgovini, oboje so imeli včasih pri Alenču. Brhka je bila in snubcev se zagotovo ni manjkalo. Njej je bilo najbolj všeč, da je bilo polno dela, kajti nerodno se ji je zdelo s fanti se pogovarjati. Saj veste kakšni so, ko popijejo kozarček, so na korajži, dekletu pa nerodno...

Mežnarčeva mama Katarina Mrak pri devetdesetih letih še brez očal šiva in veselo vrti svojo staro singgerico. - Foto: D. Dolenc

V New Yorku je težko živeti

New York je kot magnet - tako zelo privlači turiste z vsega sveta, vendar je obenem tudi mesto, v katerem je zelo težko živeti. Zrak je tako zelo onesnažen, da je na meji vzdržljivega in to zadovoljstvo, da živite v mestu, kjer mostovi vedno bolj propadajo, plačate z najvišjimi davki v ZDA. Prav zaradi tako visokih davkov in predragih najemnin morajo trgovci zapuščati mesto, ki še vedno velja za gospodarsko prestolnico države. Vsak mesec 800 majhnih firm zapušča New York, ker ne morejo plačati najemnine, ki raste po letni stopnji od 400 do 500 odstotkov. Celotno to je v New Yorku mogoče, da najemnina za lokalne poskoči od 4.000 dolarjev na 12.000 dolarjev mesečno.

Ameriška vojska v ZRN

V blagajne zahodnonemškega gospodarstva je lani priteklo 10,5 milijarde mark iz žepov 250.000 ameriških vojakov, ki so stacionirani v Zvezni republiki Nemčiji. Stacioniranje ameriških vojnih sil v okviru NATO pakta je stalo zahodnonemško blagajno 2,3 milijarde dolarjev. Raziskava nacional-

nega inštituta za ekonomska vprašanja je tudi pokazala, da so Američani potrošili okoli 28 odstotkov svojih prejemkov v zahodnonemških trgovinah, razen tega pa so zaposlili tudi okoli 70.000 zahodnonemških delavcev in jim plačali približno tri milijarde mark kot honorar. Tako naj bi ameriška prisotnost predstavljala kar pomemben »gospodarski faktor«.

Filmski poljubi

Ljubitelji filma dobro vedo za najbolj znane filmske poljube v najbolj znanih filmih, kot je Casablanca in drugih. Toda ob teh so tudi drugi poljubi, ki bi zaslužili, da so zapisani v humorističnih antologijah.

Igralci tako pripovedujejo, kako so na snemanju neke romantične scene v Dinastiji pokali od smeha, ko je igralce svoji partnerki, ko jo je poljubil, potisnil v usta gumijastega pajka. Clark Gable je bil za partnerke vedno največje prekletstvo, saj mu je neznošno smrdelo iz ust. Errol Flynn pa se je najbolj od vsega zabaval, ko je partnerki ob snemanju romantičnih scen potisnil v roke umetno stekleno oko. Da bi bila stvar še hujša, je v tem trenutku zamižal na eno oko, tako, da je res izgledalo tako, kot da mu je eno oko pravkar izpadlo...

V "čevdr" se je udrl

No, prišel je dan poroke. Z bodočim možem se vedno nisva spregovorila besede. Prvo besedico, vsak svoj "ja" sva spregovorila pred župnikom. Tudi, ko smo šli iz cerkve, je le brat njegov govoril. Tisto kratko resnico je rekel mimogrede med cerkvenimi vrati: "Mož je glava, žena je omara, v omari je pa vse. Če ne bo za vse, boš ti lačna..."

Velikokrat je že svojim vnučkom morala povedati, kako je bilo, ko se je poročila, a še danes skorajda ne morejo verjeti, da s svojim možem vse do poroke ni spregovorila niti besedice. Za danes bi bilo to nekaj nepojmljivega, no, že, kje na daljnem vzhodu, kjer so ženske še pokrite in jih poročajo starši. Toda tule na Lipnici, pa na gostilni, čeprav pred skoraj sedemdesetimi leti. Poznam primer, ko sta fant in dekle tam iz Poljanske doline sedem let "plavšala", a ni bilo med njima nič drugega, kot da ji je vsako leto enkrat z Brezjij pisal razglednico. Pa je bilo dovolj. No, sem in tja sta tudi malce sramežljivo spregovorila, ampak da bi si pa do same poroke nič ne rekla, pa še nisem slišala.

"Pa je bilo le res," pripoveduje Mežnarčeva mama. "1924. leta je bilo, ko je njegov brat prišel v gostilno. Veselico so imeli. Nikoli nisem šla plesat, takrat sem pa le šla. In na tistem plesu me je vprašal, ali bi prišla k njim za tamlado. Mislila sem, da s tem misli Predtrg, kjer je bil doma, a se je potem izkazalo, da so bratu dodelili

NARODNOZABAVNA LESTVICA RADIA ŽIRI

Jutri, v sredo, 13. decembra, med 18. in 19. uro bo na valovih Radia Žiri mesečna oddaja o narodnozabavni glasbi z narodnozabavno lestvico Radia Žiri, s prvimi petimi uvrstitvami najbolj priljubljenih domačih viž iz minulega meseca in novimi predlogi samo svežih skladb v ritmu valčka in polke. Pred decembrsko razvrstitvijo naj vas še opozorimo na oddajo Iz narodnozabavnih logov, ki bo na sporedu to nedeljo, 17. decembra, dopoldne, v njej pa predstavljamo izključno izide novih kaset in plošč, s svežimi novicami iz sveta domače muzike.

Uvrstitve Naj 5 viž:

1. Vem za deželo - Ansambel Gorenjci
2. Prelada za ljubezen - Ansambel Nagelj
3. Dom je zavetje sreče - Ansambel Lipa
4. Kje je sreča - Ansambel bratov Avsenik
5. Očetu - Alpski kvintet

Predlog novih viž

6. Zakladi Slovenije - Ansambel Franca Miheliča
7. Za materin praznik - Bratje iz Oplotnice
8. Po Sloveniji - Ansambel Nika Zajca
9. Muzikant imej me rad - Ansambel ptujskih 5
10. Podaril si mi - Ansambel Mitje Kapša

Izmed poslanih kuponov smo izžrebali: Nadi Tolar, Martinj vrh 37, Železniki in Katjo Kavčič 1. Besnica, ki bosta prejeli glasbeni kaseti. Objavljeni kupon nalepite na dopisnico ali razglednico in jo do 31. decembra pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri.

Sodelujte!

Kupon
Ime in priimek
Naslov
Glasujem za
Mnenje o oddaji
Želje

Za ohcet je bilo vse pripravljeno že tu, na Ravnici. V hiši je bila miza, vsega je bilo za jesti, za ples pa je bilo pripravljeno nasproti, v čumnati. "Zdaj pa pojdiva plesat," je dejal svak. Šla sva... Pa se je udrl pod v klet! Saj ni bila revščina, le dolgo že ni bilo pravih lastnikov pri hiši pa ni nihče popravljal. Streha je že dalj puščala, notri je teklo, hlev je bil slab. Tako je bilo, pod se je udrl pod nami. To je bila ohcet! Še pred nekaj leti, ko sem tamle doli grabila, sta prišla dva mimo in je eden drugemu kazal, kje se je, ko je bila ohcet, v "čevdr" udrl... Ja, takole reč ljudje dolgo pomnijo."

V'sok so nebesa

Čemu se ima zahvaliti za tako visoka leta, jo povprašam. Pa mi je povedala tako, kot največ njenih letnikov: veliko delati pa slabo jesti. Zjutraj so bili žganci, zaroštan krompir, ješprenj.

"Mesa nisem nikoli nobene kile kupila, razen, če je bil kdo "nesrečen", da je moral živino

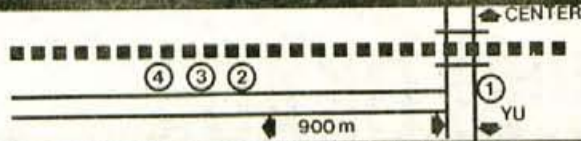
pobiti. Takrat je vsaka hiša vzela po kakšen kilogram, da dotični ni utrpel tako hude škode in dobil vsaj malo povrnjeno. Pa sok smo kuhali. "V'sok so nebesa", smo se šalili. Ali pa smo zastavljali uganko: "Če me bereš naprej, sem ime tiča, če me nazaj, sem tečna jed kmetiča." Sok na sok smo kuhali. Pa podmet. Za podmet zavreš vodo, streseš vanjo koruzno moko, toliko, da ostane redko, in zaliješ z mlekom. Kruh je bil za priboljšek, če je le bil.

Ko sem prišla junija k hiši, ni bilo nobenega zrna žita, ne krompirja. Moji so potem poslali. In ko ni bilo mesa, sem ob nedeljah skuhalo štruklje. Čisto malo sladkorja sem potresla nanje. Ko sem redila svoje prašiče, je bila mesnina pri hiši, toda vedno le za v Jelovico. Mož, ki je fural v Jelovico, je moral imeti malico. Pol klobase in kos kruha je dobil, pa še za tisto otroci niso verjeli, da jo bo pojedel. Predstavljali so si, da jih nekeje v Jelovici spravilva in jih ima že cel kup... Skromno je bilo to življenje res.

VELIKA NAGRADNA IGRA SAMO ZA BRALCE GORENJSKEGA GLASA

- 1 HIFI TITZ 3 SCHÜHHAUS SILVANA
2 PRAG MODEN 4 JUWELIER HABENICHT

1 - OB GLAVNI CESTI V CELOVEC - PRED ŽELEZNIŠKIM PODVOZOM;
2, 3, 4 - PRED ŽEL. PODVOZOM LEVO - 900 METROV

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE:

IZPOLNITE IN PRINESITE NA ENEGA NAŠIH NASLOVOV - TAKO DOBITE TUDI DARIL! (LANKO POŠLJETE TUDI PO POŠTI)

ODLIČEN PANASONIC STEREO RADIO - KASETOFON

- 3 X BON ZA 1000.- ŠILINGOV
- 8 X BON ZA 500.- ŠILINGOV
3 X URA v vrednosti 500.-

NAGRADNO VPRAŠANJE: NISMO NAJVEČJI, SMO PANAJBO...

REZULTATI ŽREBANJA BODO OBJAVLJENI V GLASU, IZVEŠTE PA JIH TUDI PO POŠTI
ZADNJI SPREJEMNI ROK: 19. DECEMBER 1989, ŽREBANJE: 22. DECEMBRA 1989

KAKO NAJ JI POVEM?
ČISTO ENOSTAVNO!

Dragi prijatelj!

Zlatnina, biseri in dragocene ure so darila, ki veliko let, ja, celo celo življenje nudijo veselje. Rad bi ti osebno svetoval pri izbiri novejšega darila. Wolfgang Habenicht Schmuck und Uhren Celovec, Hauptmann - Hermann - Platz 4

CELOVEC
ROSENALERSTR. 57
Tel.: 9943-463-262646
HIFI - TV - VIDEO
IZREDNE PONUDBE!

OTVORITVENA PONUDBA:
VIDEOREKORDERJI
"MADE IN JAPAN" OD S
4.160.- NETO

VEDNO IMAMO DOVOLJ
PARKIRNIH PROSTOROV
ZA NAŠE GOSTE.

VAŠA TRGOVINA S

ČEVLI

SCHÜHHAUS
SILVANA

SIEBENHÜGELSTR. 20 CELOVEC.
KJER VAS ČAKA VELIKO
PRESENEČENJE.

POZORI!

LEPE ŽENSKÉ BODO
ŠE LEPŠE.
PRIVLAČNI MOŠKI
ŠE PRIVLAČNEJSI
VAŠA MODNA HIŠA

PRAG
moden

CELOVEC HAUPTMANN -
HERMANN - PL 4 Tel.
9943-463-22616

VSAK OBISKOVALEC
DOBI S TEM "KOTOM"
LEPO
PRESENEČENJE

Vstopili boste, se sprehodili,
si ogledali, premerili, izbrali.
Z našo pomočjo ali kakor vam bo
ljubše.

Saj ne, da se ne bi poznali.
Pa vas vseeno spomnimo.

V Kranju nas lahko obiščete
v Prodajnem salonu Mirka Vadnova 7
- Primskovo - ali v trgovini
na Titovem trgu 5.

večji in preurejeni pa smo na
Jesenicah - Skladiščna 5.

ZA UDOBJE VSEH VAŠIH LJUBEZNI

lesnina

Moderni interieri

ALPETOUR

TOZD POTNIŠKI PROMET
KRANJ

OBVESTILO O NOVIH CENAH

Potnike obveščamo, da od 15. 12. 1989 dalje veljajo nove cene prevoza v mestnem prometu KRANJ in ŠKOFJA LOKA, in sicer:

- priložnostna vozovnica, plačljiva z gotovino v vozilu 50.000 din
- žeton 40.000 din
- priložnostna vozovnica s popustom (otroci od 4 do 10 let, prtljaga, živali) 25.000 din
- mesečna vozovnica za eno progo 1.250.000 din
- mesečna vozovnica s prestopom 1.300.000 din
- mesečna vozovnica za vse proge 1.350.000 din
- mesečna vozovnica za starejše občane in delovne invalide 650.000 din
- dijaška mesečna vozovnica 650.000 din
- letna vozovnica za vse proge 11.000.000 din

OBRATNO PODJETJE ZA POPRAVILO
IN IZDELAVO TEHTNIC
POPRAVILA KAVNIH MLINČKOV IN
MESOREZNIC

Obratno podjetje »TEHTNICA« Kranj, Benedikova 1, po sklepu zbora delavcev razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnega avtomobila Zastava 850, leto izdelave 1984, izklicna cena 80.000.000.-

Javna dražba bo 13. 12. 1989 ob 10. uri v prostorih podjetja. Ogled vozila je možen od 9. do 10. ure na dan javne dražbe. Predpisan prometni davek plača kupec. Kupec mora plačati kupnino do 15. 12. 1989. Informacije po telefonu 21-534 od 6. do 14. ure.

VSE
NA ENEM
MESTU

keramika

25% popusta za izdelke keramike v
vseh industrijskih prodajalnah

od 23. 11. do 28. 12. 1989

brezplačna izdelava načrta za
oblikovanje in dimenzioniranje peči,
kaminov in kmečkih peči

dobava vsega materiala
in montaža peči

INDUSTRIJSKE
PRODAJALNE PIONIR:

Keramika, Slakova 5, Novo mesto
tel.: 068/21-201, 24-298, 26-016
Vošnjakova 7, Ljubljana, tel.: 061/317-984
Kurivoprodaja, Letališka 1, Ljubljana,
tel.: 061/441-582
Marko Miklošič, Maribor, Lesjakova 52,
62341 Pekre - Limbuš, tel.: 062/631-375
telex: 068/23-213

PIONIR

NOVO MESTO

ALPETOUR

POTOVALNA AGENCIJA KRANJ

Koroška c. 5, 64000 KRANJ

tel: 064/21-081 NC, 21-082 NC

telex: 34556 YU HOCRE, 34670 YU ALPKR

telefax: 064 25-481

Vabimo vas na enodnevni izlet v glavno mesto Bavarske - München. V mesecu decembru je München mesto velikih popustov in ugodnih nakupov, zato ne zamudite lepe priložnosti. Poleg tega pa lahko čas izkoristite za ogled mesta v spremstvu našega vodiča in za obisk katerega od številnih muzejev.

PROGRAM POTOVANJA

Odhod: 15. decembra 1989

iz Ljubljane (Trg osvoboditve)	ob 23.00 uri
Škofje Loke (hotel Transturist)	ob 23.30 uri
Kranja (hotel Creina)	ob 23.45 uri
Tržiča (Deteljica)	ob 24.00 uri
Radovljice (avtobusna postaja)	ob 00.20 uri

Trgovine so vsako soboto v decembru odprte od 9.00 do 18.00 ure.

Ne pozabite potnih listov in potrdil za prenos deviz!

CENA: 2.000.000 din (najmanj 45 oseb)

V ceno aranžmaja je vključen: prevoz z udobnim turističnim avtobusom, cestnine, tunelne in takse na omenjeni relaciji.

Prijave, rezervacije in dodatne informacije:

ALPETOUR TOZD POTNIŠKI PROMET:

KRANJ - komerciala tel.: 064/21-083, 21-043

poslovalnica Tržič tel.: 064/52-370

poslovalnica Radovljica tel.: 064 74-621

Sanitarna inšpekcija pregledala planinske koč in domove

Društva so premalo pozorna pri izbiri oskrbnikov

Kranj, 7. decembra - Sanitarna inšpekcija Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko je letos pregledala večino planinskih domov na območju Triglavskega narodnega parka ter v gorenjskem delu Karavank in Kamniških Alp. Pri kontroli je ugotovljala predvsem način odstranjevanja odpadkov, vzdrževanje higijene v prostorih, higieno živil, uporabo čistil in pralnih praškov pa tudi to, ali so zaposleni v kočah opravili predpisani živilsko-zdravstveni pregled. Justin Zorko, vodja sanitarnega inšpektorata, ocenjuje, da je spomladanski sestanek s predstavniki planinskih društev, ki imajo koč na območju Triglavskega narodnega parka, vplival na ravnanje društev in oskrbnikov, da pa je še vedno precej društev, ki ne spoštujejo dogovorjenih meril za varstvo okolja.

Odpadke v grapu

Čeprav so se predstavniki planinskih društev na sestanku aprila letos dogovorili, da bodo oskrbniki njihovih koč poskrbeli za redno odvažanje odpadkov v dolino, so tako ravnali le v nekaterih planinskih postojankah (Planika, Dolič). V večini domov je najpogostejša praksa zasipavanje, še vedno pa so taki, ki odpadke odmetavajo kar na nabrežne grap (Roblek). Na aprilskem sestanku je bilo tudi sklenjeno, da bodo v kočah namestili table, s katerimi bodo opozarjali planince, naj vse smeti pospravijo za sabo in odnesejo v dolino, vendar pa inšpektorji takšnih tabel in opozoril niso opazili.

Da bodo iz vseh planinskih postojank odvažali odpadke v dolino, bo, kot kaže, treba še veliko aktivnosti in prizadevanj. Sestanek sanitarnih inšpekcije in predstavnikov gorenjskih planinskih društev, kakršen je bil v petek v Kranju, lahko veliko prispeva k izboljšanju razmer, še težja naloga pa je pred planinsko organizacijo, ki je doslej veliko storila za razmah planinstva, premalo pa za ekološko osvoboditev članstva. Znano je, da imajo planinska društva problematiko varstva planinskega sveta le redko na občini zborih in sejah upravnih odborov.

V gorenjskih hotelih

Slabo seznanjeni z vzroki legionarske bolezni

Radovljica, 8. decembra - Republiški sanitarni inšpektorat je dal območnim inšpekcijam nalogo, da letos v hotelih pregledajo, kako pripravljajo toplo vodo in do koliko stopinj jo segrevajo. Za akcijo se je odločil zato, da bi preprečil razvoj bakterij (legionelle pneumophile), ki povzročajo že tudi pri nas dokaj znano legionarsko bolezen. Gorenjska sanitarna inšpekcija je pregledala 32 hotelov in drugih gostinsko-turističnih objektov in ugotovila, da v dvajsetih pripravljajo toplo vodo na neustrezen način. V nobenem hotelu niso bili seznanjeni s tem, da lahko nepravilna priprava tople vode in neustrežno toplovodno omrežje povzroči ta legionarsko bolezen.

Bakterije se najpogosteje naselijo in razmnožujejo v cevah za toplo vodo, ki je na segrevanju na več kot 40 stopinj Celzija, ter v "klima sistemu" z vlaženjem, včasih pa jih najdemo tudi v kopalnih bazenih, ki so napolnjeni s toplo vodo iz toplovodnega omrežja. Najbolj jim "ugaja" v cevah za toplo vodo, ki se slepo končajo, na razdelilnih mestih cevi, na zarjavljenih mestih in drugod, najhitreje pa se razmnožujejo pri temperaturi vode okrog 35 stopinj Celzija.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Saj smo samo šahirali

Malo po deveti zvečer je hišnik Hidromontaže z Jesenic klical milico, češ da stanovalec razgrajajo po samskih sobah. Ko sta se na vratih pojavila moža v strogi uniformah, so samci disciplinirano sedeli pri mizah in vneto šahirali. To harmonijo je motil le Zvonimir, zato je bil deležen graje.

Ne mara rož

Zadnjič se je na nočni požirek v Oazo zatekel tudi Jeseničan Adem. Kdove ali mu žejnemu niso hoteli dati piti ali pa ga je raztogotilo kaj drugega, da se je jezen lotil rož in ikeban ter jih razmetel po prostoru. V lokalu niso hoteli mirno gledati, kako se oaza spreminja v puščavo, zato so se zatekli k roki pravice.

Žilica mu ne da

Janez, Martin in Oton so bili glavni igralci, sodelovalo pa je še nekaj statistik, ko se je v enem od kranjskih živilskih bisfejev razvil srdit prepri. Eden od glavnih je menda izlekel tudi nož in pištolo. Docela gotovo to ni, ker je tisti ušel, preden je okoli vogala zavila policijska sirena. Sicer pa je že vedel, zakaj je nabrusil pete: že je namreč videl zapoť od znotraj, ta čas pa je bil na prostem izhodu, česar si najbrž ni hotel zapraviti, čeravno mu žilica, ki ga je tja pripeljala, ne da miru.

Primer za zdravnika in policijo

Natančne okoliščine sicer niso znane, pač pa posledice, ki jih je Cyril iz Kranja občutil na svoji koži. Trojica nekdanec Zvone je bil namreč kriv Cirilove izpahnjene rane. Slednji je zato primer najprej pokazal zdravniku, zatem pa Zvoneta prijavil še milici.

Kazali so mu pot

V samskem domu Sopotnica pri Škofji Loki je bila pred časom sindikalna zabava. Eden od protagonistov je zamudil. Verjetno se je čutil krivega, zato je omizje »počastil« s pijačo, nato pa odšel spat. Trojica že močno okajenih ga je spremlila, da bi mu pokazala pot v sobo. Izteklo se je s pretopom, v katerem je eden od trojke razbil še ogledalo v kopalnici in tam obležal. Naslednjega dne je zamudnik svojemu nočnemu napadalcu vrnil milo za drago. Zdej sta si »kviti«!

Ovirali promet

Popoldne so trije možakarji popivali na neki kmetiji, kjer točijo na črno, ponoči pa so se pijani vračali v Selca. Eden se je zgrudil prav sredi ceste, dva pa sta se motovnila okoli njegovega. Tako so ustavili avto, ki je pripeljal mimo. Šofer je trojico prijavil škofjeloškimi milicijncem. Ko so se le-ti pripeljali, so dedci še vedno zganjali ciklus sredi ceste. Nagnali so jih domov.

ki so premalo pozorna pri izbiri oskrbnikov in ostalega osebja. Neodgovorno je, da jih pri delu ne nadzirajo in da v primeru nepravilnosti čakajo, da bo ukrepal in problem rešil kdo drug. Inšpekcija namreč!

Pravilo - kakršen gospodar, takšna red in čistoča - velja tudi za planinske koč. Inšpektorji ugotavljajo, da v postojankah dela vse več ljudi brez predpisanega živilsko-zdravstvenega pregleda, brez opravljenega tečaja iz higienskega minimuma in s pomanjkljivim znanjem o shrambi in pripravi živil. Prav to je tudi razlog, da so pri letošnjem pregledu našli v kočah precejšnje količine živil s pretečenim rokom trajanja in živil, ki so že na zunaj kazala, da so pokvarjena.

Posteljnino v dolino

Pralni praški in čistila so po mnenju inšpekcijskih služb zaradi količin (po oceni jih samo v kočah na območju Triglavskega narodnega parka porabijo tisoč kilogramov na leto) in težko razgradljivih fosfatov eden najhujših onesnaževalcev gora. Dobro je, ker se razmere že spreminjajo na bolje in je vse več društev, ki spoštujejo spomladanski dogovor in uporabljajo brezfosfatne praške (Planika, Dom na Kredarici, Dolič, Vogar...); vse več pa je tudi planinskih postojank, iz katerih nosijo ali vozijo posteljnino na pranje v dolino.

Kar zadeva oskrbo s kakovostno pitno vodo, ni večjih problemov. Večina planinskih postojank jo dobiva iz kapnic, nekateri (Vodnikov dom, koč na Sedmerih jezerih, dom na Vogarju) pa iz studencev. Še največji problem je dom na Kredarici, kjer imajo za lovljenje vode (neograjeno) ploščad, na kateri se pogosto sončijo planinci. Sanitarna inšpekcija je ob pregledu izdala odločbo o postavitvi zaščitne ograje.

C. Zaplotnik

Dan človekovih pravic

Deseti december, dan, ko so Združeni narodi 1948. leta razglasili Splošno deklaracijo o človekovih pravicah kot "ideal, ki naj ga dosežejo vsa ljudstva in vsi narodi", je v svetu znan kot dan človekovih pravic. V Jugoslaviji smo se ga letos spomnili z grenkim priokusom. Ne zato, ker se je naša država (po vzoru Sovjetske zveze) pri glasovanju o deklaraciji vzdržala, češ da so pravice, ki jih določa, nezadostne, ampak predvsem zato, ker je njena vsakodnevna praksa tudi štiri desetletja po sprejetju deklaracije v nasprotju z mednarodnimi sporazumi. To, da je Jugoslavija - vsaj kar zadeva varstvo človekovih pravic - med najprizadevnejšimi državami v mednarodni skupnosti in da je podpisala skoraj vse (osemnaest od dvaindvajsetih) mednarodne konvencije in protokole h konvencijam, ki pod okriljem Združenih narodov urejajo človekove pravice, ne pove veliko, prav ničesar pa o grobih kršitvah človekovih pravic, zlasti na Kosovu, kjer je bilo 300 ljudi izoliranih (ne da bi imeli možnost pritožbe), veliko od njih pretepenih ali drugače mučenih, kjer je šel skozi policijske roke vsak četrti Albaneec in kjer so politični procesi (za utišanje političnih nasprotnikov ali drugače mislečih) del vsakdanjega oblastnega scenarija. Čeprav pravica do proste izbire zagovornika ne predstavlja kakšnega posebnega dosežka na področju človekovih pravic in čeprav je Komite za človekove pravice (organ Združenih narodov) opozoril, da "vojaška in izredna sodišča, ki sodijo civilnim osebam, predstavljajo resno oviro za neodvisno in nepristransko sojenje", se pri nas, leta 1989, dogaja, da civilistom (četverici in drugim) sodijo tudi vojaška sodišča, in da imajo obtoženi v takšnih primerih možnost izbirati le med vojaškimi zagovorniki. Pa ne le to: verjetno je samo v državah, kjer gre za veliko nasprotje med načelnostjo in prakso ter za teptanje človekovih pravic, mogoče, da javni tožilec na sodnem procesu (v Titovi Mitrovici) reče obtoženemu (Azemu Vllasiju) - vaša dolžnost je dokazati, da ste nedolžni...

C. Zaplotnik

NESREČE

Zbil pešakinjo

Kranj, 8. decembra - Na Koroški cesti je voznik osebnega avtomobila Drago Hočvar, star 36 let, povozil pešakinjo. Ker se je preveč približal robu ceste, je 17-letno Darjo Černe iz Kranja, ki je hodila po bankini, zadel. Padla je na pokrov motorja in z glavo udarila ob vetrobransko steklo, nato pa na cesto, kjer je obležala hudo ranjena. Avtomobilist se je zatem zaletel še v spomenik pri avtobusni postaji.

Prehiteval v »škarje«

Podlublje, 7. decembra - Voznik osebnega avtomobila z nemško registracijo Muharem Fazlič, doma v Bosanskem novem, sicer pa na začasnem delu v ZRN, je povzročil prometno nesrečo, v kateri sta bila dva udeleženca hujše ranjena, gmotna škoda pa presega milijardo. Ko je vozil od mejnega prehoda na Ljubelju proti Trziču, je Fazlič prehiteval tovornjak, tedaj pa je nasproti pripeljal drug osebni avto z Andjelom Viškovičem iz Labina za volanom. Fazlič je silovito zavrl, pri tem mu je blokiralo prednja kolesa in avto je zaneslo na travo, kjer je trčil z Viškovičevim vozilom. Voz-

nik Viškovič in njegov sopotnik Orestino Viškovič sta bila v nesreči hudo ranjena.

Saje in smrad

Poljane, 8. decembra - Iz Poljan so ondan sporočili, da se prebivalci Hotavelj in Vinharjev pritožujejo nad neznošnim smradom in zadimljenjem z Bukovega vrha. Tam je namreč Maks Božnar sežigal krpe, prepojene z nehalogiziranimi organskimi topili, ki so jih odvrgli po čiščenju tiskarskih strojev. Odpadke, primerne le za sežig v industrijskih pečeh, je dobil od ljubljanske komunale, uporabiti pa jih je nameraval pri kuhanju apna. 7. decembra je napravil preizkus gorljivosti, pri tem pa sajasto zadimil in zasmradil ozračje.

D. Ž.

Pripravljanje tople vode in toplovodno omrežje ni ustrezno urejeno v kranjskogorskih hotelih Prisanak, Kompas, Slavc in Alpina, v hotelu Špik v Gozd Martuljku, v blejskih hotelih Krim in Lovec, v Kompasovih hotelih v Ribnem in na Ljubelju, v Grajskem dvoru v Radovljici in hotelu Grad Podvin ter v stavbi letališča Brnik.

Republiški sanitarni inšpektorat priporoča, da naj bi v nove hotele in druge stavbe vgrajevali toplovodne sisteme, ki bi omogočali segrevanje vode do temperature 70 stopinj Celzija oz. pri izteku iz pipe temperaturo 55 do 60 stopinj.

bazenih, ki so napolnjeni s toplo vodo iz toplovodnega omrežja. Najbolj jim "ugaja" v cevah za toplo vodo, ki se slepo končajo, na razdelilnih mestih cevi, na zarjavljenih mestih in drugod, najhitreje pa se razmnožujejo pri temperaturi vode okrog 35 stopinj Celzija.

Za legionarsko boleznijo najpogosteje bolevarjo starejši moški, kadilci, alkoholiki in nekateri bolniki. Bolezen prizadene skoraj več organskih sistemov, skoraj vedno pa se pojavja pljučnica. Inkubacija traja dva do deset dni, povprečno pet do šest. Pojavlja se posamično ali v epidemijah. V svetu je doslej znanih devet epidemij, med katerimi je najbolj znana v Philadelphiji 1976. leta, ko je zbolelo 182 ljudi, 29 pa jih je umrlo. V Jugoslaviji se legionarska bolezen prijavlja od 1984. leta dalje. Do tega leta je znanih šest primerov obolenja, v letih 1985 in 1986 niti en, predlani pa je epidemija v hotelu Epidaurus v Cavtatu zajela 19 gostov (od skupno 1999).

Gorenjska sanitarna inšpekcija je ob (prvem) pregledu ugotovila, da so v vseh hotelih vgrajeni krožni toplovodni sistemi in da gre le v izjemnih primerih za dele slepega toplovoda, ki pa jih bodo povsod (na predlog inšpekcije) odpravili do naslednje sezone. V novejših hotelih je ogrevanje dobro urejeno, izmenjevalci za pripravo tople vode so vgrajeni ločeno od sistemov centralnih kurjav. V starejših stavbah, kjer sistema nista ločena niti ni vgrajenih mešalnih ventilov, pa je temperatura tople vode enaka kot v radiatorjih. Gorenjska inšpekcija predlaga, da bi bilo treba po letošnjem vzoru pregledati tudi druge stavbe - domove za stare ljudi, samske domove, bolnišnice, stanovanjske stolpnice...

C. Z.

Od lubenic do whiskyja

Škofja Loka, novembra - Konec novembra so slednjič odkrili skupino mladoletnikov, ki ima na vesti vrsto vlomov. Šest mladoletnikov, med njimi tudi dve dekletih, naj bi namreč od avgusta do novembra zagrešila več vlomov v zelenjadarski kiosk sredi Škofje Loke, dva od njih pa naj bi imela na vesti tudi vlom v šolo in klet v stanovanjskem bloku.

Mladci, stari od 12 do 17 let, naj bi skladišče s sadjem in zelenjavo, last zasebnika Limanija v Šolski ulici, obiskovali avgusta. Nad vvhodom v kiosk je namreč okno, ki je bilo odprto za zračenje. Tega naj bi sneli in se skozen odplazili v notranjost, kjer so jih zamikale lubenice. Teh so menda avgusta znosili iz skladišča kar 50, se pravi okoli 250 kilogramov.

Mladoletnikom pa niso dšale le lubenice. 17-letni M.T. in 16-letni M.B. naj bi oktobra vlomila tudi v klet bližnje stolpnice, kjer so imeli stanovalci shranjene alkoholne pijače. Segla sta menda le po vrhunskih, saj je iz kleti izginil whisky Balantines, odnesla pa naj bi tudi več butelj kakovostnega vina in konserv kompota. Vse to so potem v družini popili.

Ker jim je šlo v soseščini vse tako gladko od rok, so trije fantje novembra skrivaj obiskali tudi osnovno šolo Petra Kavčiča. Vanjo so prišli skozi straniščno okno, nato pa brskali zlasti po predalih v kuhinji. Tam so našli nekaj denarja in si ga prisvojili. Drugi novembrski vlom v šolo, ki naj bi ga izvedla M.T. in M.B., pa je bil za storilca neuspešen. Spet sta fanta brskala po kuhinjskih predalih, vendar sta se tokrat ušela in odšla praznih rok.

Učna ura

Kranj, 11. decembra - Okrog dvesto učencev tretjih razredov osnovne šole Simon Jenko si je ob koncu minulega in v začetku tega tedna skupaj s predstavniki Avtomoto društva Kranj in PM Kranj popeljalo v Alpetourovih avtobusih na učno uro iz prometne varnosti. Na Primskovem so se ustavili ob semaforiziranem prehodu za pešce ter v semaforiziranih križiščih pri zavarovalnici in v bližini železniške postaje, kjer so se seznanili s tem, kako varno čez prehod za pešce in kako varno s kolesom skozi križišče. Kot so povedali predstavniki avtomoto društva in postaje milice, se redna vzgoja na šolah odraža tudi tako, da učenci že najavijo prehod čez prehod za pešce z dvigom roke. C. Z.

Kviz za srednješolce

Kranj, 11. decembra - V okviru prometne akcije "minus deset odstotkov" in v počastitev 22. decembra - dneva JLA bo v sredo, 20. decembra, ob 17. uri v domu JLA v Kranju kviz, na katerem bodo srednjšolske ekipe odgovarjale na vprašanja iz poznavanja cestnoprometnih predpisov in narodnoosvobodilnega boja. Organizatorja, AMD Kranj in Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Kranj, pričakujeta, da se bo kviza udeležilo šestnajst do osemnajst ekip. C. Z.

ANTENSKÉ NAPRAVE
PRODAJA MONTAŽA
SERVIS SVETOVANJE

Cenjene stranke obveščamo, da razširjamo svojo dejavnost tudi na prodajo

NUDIMO:

- antenske ojačevalnike in kretnice
- sprejemne antene za TV in radio
- kable in ostali ant. pribor

UGODNO:

- kompleti za sprejem SAT TV in RA programov že od protivrednosti 1.800 DEM dalje
- na izdelke lastne proizvodnje za gotovinsko plačilo 30 % popust

Trgovina bo odprta od 11. decembra 1989 dalje, pon. - pet. od 8. - 18. ure, sob. od 8. - 12. ure

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK

MARJAN LUKEŽ
Titov trg 22, Kranj
tel. 064/22-107

PIZZERIA

ORLI
Tenetise
odprto vsak dan
od 17-24h
nedelja, prazniki
od 13-23h

CREINA

HOTEL CREINA KRANJ
prireja v sodelovanju z
MLINOTESTOM iz
Ajdovčine od 15. do 24.
12. TEDEN JEDI IZ
TESTENIN.
Predstavitel in
degustacija 15. in 22. 12.
od 15. do 16. ure v
Vinoteki hotela.
Ugodna prodaja
testenin.
Vljudno vabileni!

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA 51500 KRANJ

Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica 51500 Kranj, objavlja dela in naloge v podružnici Kranj

1. PRIPRAVNIKA S SREDNJO IZOBRAZBO

Pogoji:
V. stopnja izobrazbe - ekonomski tehnik
aktivno znanje slovenskega jezika

2. VPISOVANJE PODATKOV NA MAGNETNE NOSILCE

za določen čas (nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta)
Pogoji:
III. stopnja izobrazbe - ekonomske ali družboslovne smeri
9 mesecev delovnih izkušenj
poskusno delo 1 mesec

3. PRIPRAVA, VPISOVANJE IN KONTROLIRANJE OBDELANIH PODATKOV PLAČILNEGA PROMETA

3 delavci za določen čas s polnim delovnim časom, zaradi povečanega obsega dela
Pogoji:
V. stopnja izobrazbe - ekonomski tehnik
2 leti delovnih izkušenj
poskusno delo 2 meseca

v ekspozituri Tržič

1. KOORDINIRANJE, ORGANIZIRANJE IN NADZOR DELA V LBT TER OPRAVLJANJE NALOG S TREZORSKIMI VREDNOSTMI

za nedoločen čas s polnim delovnim časom
Pogoji:
V. stopnja izobrazbe - ekonomski tehnik
2 leti delovnih izkušenj
poskusno delo 3 mesece
aktivno znanje slovenskega jezika
nekaznovanost za k. d. zoper družbeno in zasebno premoženje

2. KOMISIJSKO ŠTETJE GOTOVINE

za določen čas 1 leta
Pogoji:
III. stopnja izobrazbe - ekonomske ali družboslovne smeri
1 leto delovnih izkušenj
poskusno delo 1 mesec
nekaznovanost za k. d. zoper družbeno in zasebno premoženje
starost najmanj 18 let

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema v 8 dneh od objave kadrovske službe v SDK v SRS, podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2.

Kandidate, ki se bodo prijavi, bomo o izbiri pismeno obvestili v 15 dneh po sprejetju sklepa.

Lth

LTH
LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV, p. o.
Kidričeva 66
64220 Škofja Loka

DP LTH Orodjarna - Livarna Škofja Loka objavlja na osnovi sklepa DS odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:
2 POČITNIŠKI PRIKOLICI ADRIA 500 E, leto proizvodnje 1978.

Izključna cena za 1 prikolico je 68.000.000 din.
Licitacija bo v četrtek, 14. 12. 1989, ob 12. uri v LTH obrat Trata, Kidričeva 66, Škofja Loka.
Interesenti si osnovna sredstva lahko ogledajo istega dne od 10. do 12. ure, v času ogleda pa morajo plačati tudi varščino v višini 10 % od izključne cene. Kupec plača na zlicitirano cenno še prometni davek v višini 33,5 %. Licitacija bo ustna.

PALMERS

Wit Boy

PERILO JEANS
BOROVLJE

Pri cerkvi
(govorimo slovensko)

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

Komisija za delovna razmerja TOZD Kompas hoteli Bled objavlja prosta dela in naloge:

KUHAR

1 delavec za določen čas
1 delavec za nedoločen čas

Pogoji: končana V. in IV. stopnja gostinske smeri - kuhar, 2 leti delovnih izkušenj, opravljen izpit iz higienskega minimuma.

TOČAJ

1 delavec za nedoločen čas

Pogoji:
končana Gostinska šola, smer natakara, 6 mesecev delovnih izkušenj, opravljen izpit iz higienskega minimuma ter pasivno znanje dveh tujih jezikov.

Prošnje sprejema služba TOZD Kompas hoteli Bled, 64260 Bled, Cankarjeva 2, v roku 8 dni od objave.

Industrija naravnega kamna
MARMOR HOTAVLJE

DO "MARMOR HOTAVLJE" na podlagi sklepa DELAVSKEGA SVETA razpisuje prosta dela in naloge:

a) VODENJE GOSPODARSKO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA (ponovni razpis)

b) VODENJE KOMERICALNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

a)
1. da imajo visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah ali višješolsko izobrazbo zgoraj navedene smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah;
2. da so gospodarsko razgledani;
3. da izpolnjujejo pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka;
4. da izpolnjujejo splošne in posebne pogoje, določene z zakonom za ta dela.

b)
1. da imajo visokošolsko izobrazbo komercialno-ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah ali višješolsko izobrazbo zgoraj navedene smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah;
2. da so gospodarsko razgledani;
3. da izpolnjujejo pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka;
4. da izpolnjujejo splošne in posebne pogoje, določene z zakonom za ta dela.

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta.
Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh od objave tega razpisa na naslov: MARMOR HOTAVLJE, Industrija naravnega kamna 64224 Gorenja vas

Komisiji za delovna razmerja.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

»Žlahtni gospodje! Jest sim le en kmet – ampak za norca se ne pustim deržati! De bi vi še taki gospodje bili, obluba more še dones dokončana biti!«

Tako odločni kot oče Jaka v Linhartovi ŽUPANOVI MICKI smo bili pred dvesto leti Slovenci. Kako smo pravzaprav živeli v letu francoske revolucije?

Oglejte si razstavo Narodnega muzeja v Ljubljani

SLOVENC
V
LETU
1789

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

in odkrili boste
korenine slovenskega
samozavedanja in kremenitosti.

Razstava bo na ogled
do 15. januarja 1990.

SVOBODA, BRATSTVO,
ENAKOST

1789
1989

GESLO ZA DANAŠNJO
RABO!

Cvetka Kalan
C. Staneta Žagarja 16
64000 Kranj
tel.: 064/22-510

Trgovina Cvetka vam po izredno ugodni ceni nudi
Kopalniške komplete (4 kosi) od 690.000.- din dalje;
moške bele bombažne nogavice po 89.000.- in 99.000.- din;
brisače od 269.000.- din dalje.

V decembru čaka kupce ob nakupu nad 5.000.000.- din praktično darilo.
Se priporočamo!
Del. čas: od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure
sobota od 9. do 12. ure

OSNOVNA ŠOLA F. S. FINŽGARJA
LESCE

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri Osnovni šoli F. S. Finžgarja Lesce razpisuje prosta dela

KUHINJSKE POMOČNICE
s polnim delovnim časom in poskusnim delom treh mesecev.

Razpisni pogoji:
- zaključena osemletka
- opravljen tečaj higienskega minimuma

Zaželeno je, da je kandidat že opravljal taka ali podobna dela.
Prijave naj kandidati pošljejo do 23. decembra 1989 na naslov šole.

Lth

LTH ŠKOFJA LOKA

Popravek razpisa za
VODJO SPLOŠNEGA SEKTORJA,
objavljenega v Gorenjskem glasu, dne 8. 12. 1989

Pogoji za razpisano delovno mesto se pravilno glasijo:
- visoka izobrazba pravne, sociološke ali organizacijske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, delavec pa bo imenovan za 4 leta.
Se opravičujemo!

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj črno-bel TV gorenje.
36-297 17805

Prodaj dobro ohranjeno SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, 17 kub. m. Muhovec, Zabreznica 24, Žirovnica, 80-484 18081

Prodaj nov TELEFON iskra, 40 odstotkov ceneje. 633-218 18084

Prodaj nov rjav ŠTEDILNIK kiperbusch. 633-172 18093

Prodaj TRAKTOR universal 550 DT, dvojni pogon, nov. Cena 12.500 DEM. Ali prodaj TRAKTOR 445 DT. Cena 11.600 DEM. 063/784-124 18097

Prodaj enoredni pasapov PLETILNI STROJ in bagatov ŠIVALNI STROJ. 28-142 18098

Po nizki ceni prodajmo nov ZRAČNIK. Hišni svet, Kropla 3/d 18099

Prodaj RADIOJAVEVALEC marantz B 2252, z zvčniki in GRAMOFON thorens TD 115, vse kot novo. 78-032 18114

Prodaj nov barvni TV gorenje, ekran 71 cm, 20 odstotkov ceneje. 42-373 18115

Prodaj barvni TV grundig z daljinskim upravljanjem, ELEKTROMOTOR 2 kW in novo kmečko PEČ. Lokar, Sučeva 3, Kranj - Primsko-vo 18118

Prodaj 220-litrsko SKRINJO lth, stara 2 leti. Cena ugodna. 66-031 18138

380-litrsko zamrzovalno SKRINJO, nova, prodaj 25 odstotkov ceneje. 70-262 18139

Prodaj malo rabljen kombiniran MIZARSKI STROJ mio standard (debelinka). 39-697 18142

Prodaj TRAKTOR ajher za rezervne dele. Glinje 11, Cerklje 18144

Ugodno prodaj dobro ohranjen črno-bel TV gorenje. 58-104 18149

Prodaj barvni TV. 21-079

GRADBENI MATERIAL

Prodaj 220 kosov cementne strešne OPEKE "folc". Galjot, Lahovče 6, Cerklje 18070

50 odstotkov ceneje prodaj TLA-KOLIN - izravnalno maso in ekspanzijsko POSODO. Kličite zjutraj na 37-949 18072

Prodaj CISTERNO za kurilno olje, 1.500 litrov, z atestom. 70-301 18109

Prodaj kovinsko CISTERNO, 1.900 litrov, nova. 34-501 18128

Poceni prodaj titanik in rostfrei ŽLEBOVE. 27-200 18130

KUPIM

Kupim TELETA simentalca, starega od 10 do 20. dni. Marija Lah, C. talcev 13, Jesenice. 84-480 18106

LOKALI

V najem vzamem PROSTOR za mirno obrt, v Dupljah ali Strahinju. Šifra: NAJEMNINA 18091

OBVESTILA

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESAVE v vseh barvah in izvedbah, naročite pri: ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Milje 13, 64208 Šenčur, 061/50-720 18471

ROLETE: žaluzije, lamelne zavesave, parket, zasteklitve balkonov, naročite na 75-610 17293

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na 39-886, od 9. do 16. ure. Se pripravljamo! 17409

ELEKTRO SERVIS - Andrej Čapeja, Huje 19, Kranj! POPRAVLJAM gospodinjske aparate, pralne stroje, sesalce, mikserje, ročna orodja. Za aparate Elma in Rowenta upoštevam tudi garancijo. Informacije na 37-427, zvečer 17674

TV MEHANIKA PORENTA vam v najkrajšem času popravi vaš TV aparat. 40-347 18108

OSTALO

Prodaj ORGLE PSR 90 in ZVOČNIKE OHM, 2 x 200 W. 22-610 18074

Prodaj otroški športni VOZIČEK peg. 39-252, popoldne 18101

INSTRUIRAM kemijo in biologijo za 6., 7. in 8. razred. 45-584, popoldne 18105

Ugodno prodaj zimski PLAŠČ, št. 42. 75-062 18107

VAŠ TURISTIČNI SERVIS

KOMPAS
POSLOVALNICA KRANJ
TELEFON: 28-472, 28-473

ZIMSKE POČITNICE V AVSTRIJI
z odhodi 13. 1., 20. 1., 27. 1., 3. 2.

7 - dnevni paket:
7 prenočišč z zajtrkom
6 - dnevna smučarska karta kopanje v pokritem bazenu uporaba savne
Cena na osebo: 1980 ATS, lastni prevoz organiziran tudi avtobusni prevoz

Informacije in prijave:
KOMPAS KRANJ, tel. 28-472, 28-473

Ugodno prodaj rabljene SMUČI Elan (2 m), z vezmi Marker in 2 para PANCERJEV. 28-974 18125

POSESTI

Prodaj GARAŽO na Jesenicah - Plavž. Lozar, Rožna dolina 19, Lesce 18126

GARAŽO oddam v najem pri Presernovem gaju. 21-259 18140

ZAPOSLOTITVE

Za prodajo dobrega artikla, takojšnje izplačilo, se javite na 25-024 17968

Iščem DELO na domu - sestavljanje, montaža. 33-189 18092

Si želite izboljšati življenjski standard, imate proste vikende, ste komunikativni, nudimo vam honorarno ZAPOSLITEV z ekzkluzivnim otroškim programom. Z malo truda, veliki uspehi. Šifra: BOLJŠI JUTRI 18102

Taverna v Kranju zaposli s 1. 1. 1990 NATAKARJA, za delo v popoldanskem času. Informacije na 25-266 18120

Na Jesenicah iščem žensko za POMOČ v gospodinjstvu starejši osebi. Šifra: STANOVANJE BREZPLAČNO 18143

ŽIVALI

JARKICE, rjave, prodaj. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 17970

Prodaj od 20 do 180 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 17971

ITALO SCHUHMODE

ČEVLJARSKI CENTER ITALIJANSKE MODE CELOVEC PISCHELDORFERSTR. 7 (CENTER - SEVER)

RAZPRODAJA STOLETJA: 10.000 PAROV OTROŠKIH, ŽENSKIH, IN MOŠKIH

ČEVLJEV ZNIŽANO DO 50 %

Prodaj KRAVO v 9. mesecu brejosti. 73-841 18075

Prodaj dva BIKCA, stara 14 dni. Janez Šumi, Struževo 20, Kranj 18111

Prodaj KOBILU haflinger, z rodovnikom. 89-182 18085

Prodaj SVINJO za zakol. 45-353 18094

Prodaj breje OVCE in OVCE z mladiči. 80-613 18103

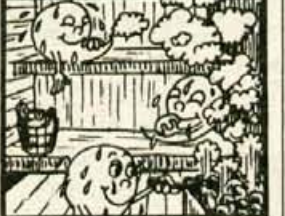
Oddam čistokrvne mladiče NEMŠKEGA OVČARJA. 48-200 18110

Prodaj visoko brejo TELICO po izbiri, A kontrola. Jerala, Podbrezje 218, Duplje 18116

Prodaj 7 tednov stare PUJSKE in gozdarski 5-tonski VITEL. Podbrezje 59, Duplje. 70-749 18117

Prodaj 1 teden starega BIKCA simentalca in krmilni KROMPIR igor. Sp. Duplje 71 18122

Prodaj čistokrvne NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, stare 2 meseca. Bife "Zalokar Tinca", BI. Dobrava 18121

ALI ŽE IMATE SAVNO!**CAVU SAVNA**

Kompletne CAVU savne izdelujemo za privatni in družbeni sektor. Tel. 061/791-936

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Hlebce 26, Lesce 18136

Prodaj TELETA. 77-587 18147

PIREDITVE

PLESNI TEČAJI za otroke in odrasle v Gimnaziji na Jesenicah, vsako sredo zvečer. Informacije na 37-949 18073

RAZNO PRODAM

Prodaj 2.000 kosov novega STREŠNIKA eternit, 400 kosov ekraških IZREZKOV ter rabljeno enofazno KROŽNO ŽAGO standard Osijek. Vrba 17/b, Žirovnica, 80-796 18079

Prodaj MOSKVIČ karavan, star 10 let, neregistriran, v voznom stanju, s prikolico ter poljsko KOVAČNICO s pramožem in nakovalom. 48-269, zvečer 18088

Prodaj trda in mehka DRVA, BUTARE, COLARICE, PLOHE, vse suho ter FIŽOL prepelničar. 46-691 18112

Nov JEDILNI KOT, ŠTEDILNIK kiperbusch s pečico ter PRALNI STROJ, ugodno prodaj. 69-091 18119

Prodaj termosakumulacijsko PEČ, 5 kW in PLINSKO NAPRAVO za avto, z atestom ter rabljena balkonska VRATA in OKNA. 57-038 18133

Prodaj semenski KROMPIR desi-re in FISALNI STROJ. Mavčiče 54. 18134

Izredno ugodno prodaj ohranjen globok otroški zloživ VOZIČEK. Cena 30 DEM. Prodaj tudi APN 6, letnik 1985, za 900 DEM, poleg je še peta prestava. Mihelič, C. v Vintgar 8, Bled 18148

STAN.OPREMA

Ugodno prodajmo novo TUŠ KABI-NO kolpasan. 66-578 18121

Ugodno prodaj POSTELJI z jogiji. 33-013 18150

STANOVANJA

2-sobno družbeno STANOVANJE zamenjam za večje. 28-212, popoldne 18096

Zamenjam komfortno STANOVANJE, 52 kvad. m., centralna kurjava, plin, topla voda, v Celju, za podobno ali starejše v Kranju. 35-217 18129

V Kranju, na Planini, oddam v najem 1-sobno, novo STANOVANJE. 0608/79-572, v večernih urah 18146

VOZILA

Prodaj FIAT 132, letnik 1977, poškodovan, ugodno prodaj. 79-748 18137

Prodaj 4 malo rabljene GUME radial jet R 13, dim. 175 x 70. 74-852 18141

Prodaj Z 101 GT 55, letnik 1983. Hafner, Binkelj 7, Škofja Loka 18145

Prodaj Dve zimski GUMI, ZRAČNIKI in PLATIŠČI za Z 101, prodaj. 57-788, dopoldne 18083

Prodaj KONČNIK pesto z ležaji in DISK ploščo za Wartburg. 52-314 18086

Z 101, letnik 1974, neregistrirana, v voznom stanju, ugodno prodaj. 721-451, Bohinj 18087

Prodaj JUGO 45, star 8 mesecev. 82-145- 18089

Prodaj 126 P, letnik 1980, brezhiben, registriran do 15. 5. 1990. 79-642 18090

R 4, star 5 let, garažiran, prodaj. Hrastje 105, Kranj, 33-147 18095

Prodaj karambolirano R 4 in garažna VRATA, 40 odstotkov ceneje. 633-809 18104

Prodaj JUGO 45 A, letnik maj 1986. Praprotna polica 15, Cerklje 18111

Prodaj GOLF diesel, letnik 1983. 46-035 18113

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1984, registrirana do decembra 1990. Bukovec, Britof 52, Kranj 18123

Prodaj WARTBURG, star 2 leti. 25-935 18124

Prodaj VW 1300, starejši letnik, dobro ohranjen. Cena po dogovoru. Krek, Gorenjskega odr. 8, Kranj, 37-144 18132

Prodaj Z 101, letnik 1974, karoserija nova - letnik 1982. 27-919 18135

Umrla je naša mama

LJUDMILA REKAR

roj. Marinišek
upokojenka

Pokopali smo jo v družinskem krogu 5. decembra 1989.

VSI NJENI

V 78. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga mama in oma

LJUDMILA LESJAK

roj. Planinišek
iz Kranja

Od nje se bomo poslovili v torek, 12. decembra, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

VSI NJENI

NOVO V KRANJU

GUMBI SVETILA ZADRGE DARILA...

NA MOHORJEVEM KLANCU

Ugodno prodaj JUGO 45, letnik 1982. 57-697 17708

PEUGEOT 305 GL, generalno obnovljena pločevina, brezhiben, letnik 1979, prodaj ali zamenjam za Citroen GS, starejši letnik, registriran do leta 1990. 34-870 18034

Prodaj Z 128, letnik 1987, rdeče barve, prevoženih 17.000 km. Majda Požek, V. Vlahoviča 7, Kranj, 34-776 18069

GOLF diesel, letnik 1979, dobro ohranjen, prodaj. 78-621 18071

Prodaj karambolirano Z 101, letnik 1981. Podkoren 2, Kr. gora 18076

Z 101 1.1 GX, letnik 1987, prodaj. Zalog 11, Cerklje 18077

Ugodno prodaj karambolirano Z 101, poškodovan zadnji levi blatnik. Podlubnik 162, stan. 53, Škofja Loka 18078

Prodaj CITROEN GS. 28-719 18082

Dve zimski GUMI, ZRAČNIKI in PLATIŠČI za Z 101, prodaj. 57-788, dopoldne 18083

Prodaj KONČNIK pesto z ležaji in DISK ploščo za Wartburg. 52-314 18086

Z 101, letnik 1974, neregistrirana, v voznom stanju, ugodno prodaj. 721-451, Bohinj 18087

Prodaj JUGO 45, star 8 mesecev. 82-145- 18089

Prodaj 126 P, letnik 1980, brezhiben, registriran do 15. 5. 1990. 79-642 18090

R 4, star 5 let, garažiran, prodaj. Hrastje 105, Kranj, 33-147 18095

Prodaj karambolirano R 4 in garažna VRATA, 40 odstotkov ceneje. 633-809 18104

Prodaj JUGO 45 A, letnik maj 1986. Praprotna polica 15, Cerklje 18111

Prodaj GOLF diesel, letnik 1983. 46-035 18113

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1984, registrirana do decembra 1990. Bukovec, Britof 52, Kranj 18123

Prodaj WARTBURG, star 2 leti. 25-935 18124

Prodaj VW 1300, starejši letnik, dobro ohranjen. Cena po dogovoru. Krek, Gorenjskega odr. 8, Kranj, 37-144 18132

Prodaj Z 101, letnik 1974, karoserija nova - letnik 1982. 27-919 18135

FIAT 132, letnik 1977, poškodovan, ugodno prodaj. 79-748 18137

Prodaj 4 malo rabljene GUME radial jet R 13, dim. 175 x 70. 74-852 18141

Prodaj Z 101 GT 55, letnik 1983. Hafner, Binkelj 7, Škofja Loka 18145

Prodaj MENJALNIK ZA BOLHO IN TORI ENDURO. 621-025 zvečer

Ugodno prodaj karambolirano DIANO, letnik 78. Zg. Duplje 20. 18003

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

FRANCA LEGATA

se iskreno zahvaljujemo prijateljem, sosedom in znancem za nesebično pomoč v hudih trenutkih, za izrečena sožalja, cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo GD Begunje, kolektivu Elan, g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga še vedno ohranjate v lepem spominu.

ZALUJOČI: Vsi njegovi
Begunje, Škofja Loka

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, tašče, sestre in tete

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, tašče, sestre in tete

MARIJE BAŠAR

iz Stražišča

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Sajevcu, dr. Benediku, osebju oddelka 600 bolnišnice Golnik, sodelavcem Zastava avto Kranj, Alpetour - TOZD Potniški promet Kranj, g. župniku Brglezu, g. kaplanoma Juhantu in Kušarju ter pevcem iz Stražišča. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSI NJENI
Kranj, 28. novembra 1989

V 91. letu nas je tiho zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, tast

FRANC ERŽEN

p. d. Martinov ata

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, gasilem, praporščakom, sodelavcem Tekstilindusa II. za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Prizrčna hvala dr. Mariji Sajevcu za dolgoletno zdravljenje, pevcem, govornikom za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka in pradedka

ANDREJA PENČKA

iz Kidričeve 7, Kranj

se iskreno zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za lepo petje, sorodnikom, dobrim sosedom in znancem za izraženo sožalje in pomoč. Hvala za podarjene vence in cvetje. Vsem, ki ste pokojnega Andreja pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala.

ZALUJOČI: Vsi njegovi
Kranj, 27. novembra 1989

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete

Začetek gradnje viadukta in avtoceste

Ob predoru bo tudi avtocesta

Jesenice, 11. decembra - Evropska investicijska banka je namenila polovico predvidenih sredstev za izgradnjo odseka avtoceste od predora na Hrušici do Vrbe. Gradbeno dovoljenje do konca letošnjega leta, zdaj pa so v teku postopki za odkup zemljišč.

Delavci ljubljanskega Gradisa so že začeli s pripravljalnimi deli za izgradnjo viadukta v Mostah, ki je eden izmed najbolj zahtevnih in največjih projektov na odseku avtoceste Bratstva in enotnosti od predora na Hrušici do Vrbe.

Avtocesta, jeseniška obvoznica, za katero jeseniška občina zahteva, da mora biti zgrajena obenem s predorom - junija 1991 - pa se bo prav zdaj začela graditi. Delavci Slovenije - ceste tehnika iz Ljubljane so te dni že začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo trinajst kilometrov dolgega odseka na zahtevnem pobočju Mežakle. Rok izgradnje je

dve leti, celotna investicija pa naj bi po sedanjih ocenah stala približno 1999 milijard dinarjev. Polovico tega denarja je zagotovila Evropska investicijska banka.

Skupaj z jeseniško občinsko skupščino si je republiški izvršni svet prizadeval, da ob tem, ko bo stekel promet skozi predor, ne bi bilo na Jesenicah zastojev in da bi obenem morala biti zgrajena avtocesta. Jeseniške ozke prometnice prometa ne bi prenesle, nastali bi zastoji, ki si jih ne želi tudi sosednja, avstrijska stran. Zato so tudi tako zelo pohiteli z izgradnjo obvoznice po Mežakli.

Graditelji bodo imeli težko delo, saj je pobočje plazovito. Na vsem odseku bodo morali vgraditi 11.000 metrov armiranih betonskih opornih pilotov in 8.000 kubičnih metrov podpornih zidov. V obe smeri bosta le dva vozna pasova, ločena z ograjo in tudi ne bo odstavni pasov, ampak odstavne niše. Na vsej trasi bo poleg viadukta v Mostah še šest podvozov in sedem nadvozov, prestavili pa bodo tudi del struge Save.

Prav zdaj potekajo postopki za odkup zemljišč na pobočju Mežakle in v Podmežakli, kjer bodo morali podreti nekaj hiš. Do konca letošnjega leta pa bodo pridobili še vsa soglasja in gradbeno dovoljenje.

D. Sedej

Da bo le prišlo v prave roke

Kranj, decembra - Stiska ljudi, ki so jih prizadele poletne vodne ujme, je segla v srce tudi otrokom. Na osnovni šoli Bratstvo in enotnost v Kranju so otroci prek radia slišali za solidarnostno akcijo in se odločili pomagati svojim vrstnikom v Halozah. Najprej so zbirali star papir, vendar pri tem početju niso bili ravno uspešni, zato so sledili napotkom Pionirskega tednika na radiu, naj za otroke zberejo oblečila, obutev, šolske potrebščine, igrače... Člani pionirskega odreda Janko Pucelj - Ciril pa so temu pridali še obilo sladkarij, ki so jih nabrali po kranjskih trgovinah.

Na osnovni šoli Bratstvo in enotnost so bili tudi sami presenečeni nad uspehom solidarnostne akcije, ki so jo izpeljali sredi novembra. Zbrali so tolikšen kup oblečil, da se bosta zlahka oblekli dve stotni učencev na osnovni šoli v Žetalah, ki so jim bila namenjena.

Irena Modrijan, mentorica pionirskega odreda Janko Pucelj - Ciril:

»Sredi novembra so naši otroci izpeljali zbiralno akcijo, v kateri so nabrali obilo še zelo lepih in uporabnih oblečil in obutev, veliko rabljenih učbenikov, nekaj šolskih torbic, več zvezkov... Zbrano blago bomo ta teden odpeljali šolarjem v Žetale, brezplačni prevoz so nam ob posredovanju občinske organizacije Rdečega križa priskrbeli na kranjski teritorialni obrambi.«

Marko Žitnik, predsednik pionirskega odreda:

»Na novembrsko akcijo zbiranja oblečil, obutev, igrač in šolskih potrebščin, ki jo je med nami spodbudila tovarišica Modrijanova, so se otroci in starši zelo dobro odzvali. Svojim vrstnikom v Žetalah pa smo hoteli z zbranimi oblečili podariti tudi nekaj sladkarij, saj se tako kot mi tudi oni radi posladkajo. Obiskali smo Živiline in Mercatorjevo trgovino na Planini, pa še 43 malih prodajal po Kranju, kjer so nam za akcijo ponekod darovali sladkarije, drugje denar. Nikjer nam niso odrekli. Samo da bo prišlo v prave roke, so nam dejali.«

Lučka Lučovnik, drugošolka: »Za otroke v Halozah sem darovala dve punčki, lanski Cici-ban in knjige, ki jih imam podvojene. Starši so mi z veseljem pripravili vrečko s stvarmi, ki jih več ne potrebujem.«

Ani Golub: »Sina imam v tretjem razredu šole Bratstvo in enotnost. Ko mi je povedal za akcijo, sem poiskala oblečila za otroke in odrasle, jih oprala in zlikala ter z njimi napolnila vrečko. Tudi ob rednih akcijah Rdečega križa vedno prispevam oblečila.«

Šolskih potrebščin tokrat nisem darovala, sicer pa bo še kakšna priložnost. Tudi tokrat mi ni bilo težko dati, ker sem slišala za stisko ljudi v Halozah in vem, da so zelo potrebni pomoči.«

Emina Veselič, pomočnica mentorice pionirskega odreda: »Vsi smo prijetno presenečeni nad odzivom solidarnostne akcije in nad kakovostjo prinesenih oblečil. Otroci so akcijo s sladkarijami naredili še priskrnejšo, v žepu pa so potaknili tudi pisemca, da bi z otroki iz Žetal navezali prijateljske stike. Upamo, da si bodo otroci iz Haloza našo pomočjo vsaj malo opomogli.«

D. Z.

Žlebir Foto: F. Perdan

Prvi domači snežni top

Jesenice, 8. decembra - Na sankiški progi v Savskih jamah nad Jesenicami že skoraj deset dni bruha umetni sneg snežni top, ki ga je izdelal zasebnik Franc Stroj iz Dvorske vasi pri Begunjah, sicer bolj znan po svojih sončnih ogrevalnih napravah. Strojev top je prvi top, izdelan v Jugoslaviji. Test v Savskih jamah se je obnesel. Strojev top dela sneg pri stopinji višji temperaturi kot uvoženi (v petek je normalno obratoval pri minus dveh stopinjah), je bistveno lažji od tujih, razen tega pa trikrat cenejši. Stane 15.000 zahodnonemških mark, uvoženi pa stanejo okrog 45.000 zahodnonemških mark. Strojova naprava ima že vgrajena hladilnik in črpalko, naslednja dva, ki bosta izdelana v štirinajstih dneh, pa bosta brez vgrajenega hladilnika, ki pa ga bo mogoče posebej priklopiti. Franc Stroj bo svoj novi izdelek kmalu ponudil trgu.

J. Košnjek

Deseto Sedlarjevo srečanje

Urejanje prostora v novih razmerah

Bled, 7. decembra - Zveza društev urbanistov Slovenije in gorenjsko društvo urbanistov organizirata v sodelovanju z republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora v četrtek in petek v Festivalni dvorani na Bledu deseto Sedlarjevo srečanje na temo Urejanje prostora v novih družbenih razmerah. Prvi dan bodo razpravljali o značilnostih evropskih integracijskih procesov in posledicah za Slovenijo (Emil - Milan Pintar), o vlogi trga in državne regulative pri usmerjanju prostorskega razvoja (Jože Dekleva), o socialnih posledicah urejanja prostora (Pavle Gantar), o varstvu in načrtovanju prostora, ki pri prostorskih posegih v tržnih razmerah zahteva celovito presojo vplivov (Vladimir - Braco Mušič) ter o možnostih stroke v tržnih razmerah in možnih vplivih trga na strokovna dela (Dare Poženel). Prvi dan bo tudi okrogla miza o urejanju prostora v spremenjenih družbenih razmerah, na kateri bodo sodelovali Viktor Žakelj, Tomaž Vuga, Milivoj Samar ter drugi strokovni, upravni in javni delavci.

Drugi dan bodo obravnavali problematiko stavbnih zemljišč in možnosti zmanjševanja poseganja na kakovostna kmetijska zemljišča, predstavili nekaj raziskovalnih nalog (o mestu po meri ljudi) in proslavili 30-letnico Urbanističnega inštituta Slovenije in Ljubljanskega urbanističnega zavoda.

C. Z.

Hvala krvodajalcem

Kranj, 8. decembra - Občinska organizacija Rdečega križa je za svoje krvodajalce pripravila tradicionalni sprejem, na katerem so odlikovali 46 krvodajalcev za rekordno darovanje krvi.

Med njimi so rekorderji s 25, 30, 35, 40, 45 in 50-kratnim darovanjem krvi, ki so se jim ob tej priložnosti zahvalili za požrtvovalnost. Tudi nekaj krajevnih organizacij RK je tokrat dobilo priznanja za vzorno delo, in sicer Primskovo, Trstenik, Besnica, Podblica in Predvor, za uspeli solidarnostni akciji za Haloze pa tudi Trboje in Orodjarna Iskre Kibernetike. Za dolgoletno delo v organizaciji so se zahvalili Francu Uršiču in Francki Dolenc. Prireditelj, ki jo je poživil kulturni program Obrtniškega pevskega zbora, citrarja Aleksandra Primca in povezovalca Janeza Dolinarja (nastopajoči so se odrekli honorarju), je s prispevki omogočilo 19 kranjskih delovnih organizacij in ustanov ter zasebnika.

D. Z. Foto: G. Šinik

NOVINARSKI VEČER

Z OTVORITVIJO DVORANE
v kulturnem domu

K o r o t a n
na Jezerskem
sobota, 23. decembra, ob 17.
uri

Podelili bomo priznanje Gorenjskega glasa krajevni skupnosti Jezersko.

Pokrovitelj: LB TBG Kranj

SLOVENIJATURIST

Naj, poplizo s nami!

Tudi v Kranju na Koroški cesti 29 informacije - vozovnice - izleti in potovanja - počitnice in smučarija - skupinski izleti za kolektive, klube, društva in šole

PRVI IZLET
SLOVENIJATURISTA
OD POLNOČI DO POLNOČI 16.
decembra!

Iz Kranja v Rosenheim v ZR
Nemčiji

Nakupi v »Malem Münchnu« in
ogled lepega Salzburga
Cena samo 49 DEM

kličite:

064-21-946

VELIKA NOVOLETNA PRODAJA

KOVINTEHNA KOVINTEHNA

od 15 do 40% POPUSTA

od 11. do 23. decembra 1989

KOVINTEHNA

